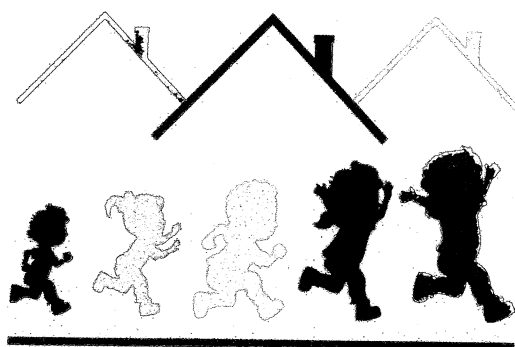

PEDAGÓGIAI PROGRAM 2022

APRÓ LURKÓK
MOZGOLÓDVA
CSEPEREDNEK

DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA
1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

<p>Intézmény OM azonosítója:</p> <p>034454</p>	<p>Készítette:</p> <p><i>Halászné Bogdány Zsuzsanna</i> Halászné Bogdány Zsuzsanna óvodavezető</p> <p></p>
---	---

Legitimációs eljárás

A Pedagógiai Programot a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a)) bekezdése alapján az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte, szakmai javaslatait megtette.

Lavoni Dezső Anna

A szakmai munkaközösség nevében

Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a szülői szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását.

Szülői Szervezet elnöke

Szülői Szervezet elnöke

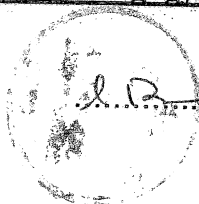
továbbá

A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a tájékoztatást megkapták

Bodza T. Csilla

Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

A 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 128. § (8) ^{*} bek. alapján az óvoda vezetője a külső egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásához beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét

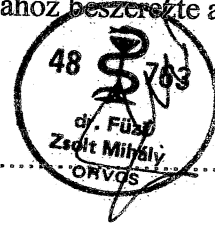

[Signature]

iskola-egészségügyi szolgálat/orvos

Ph.

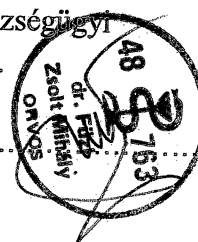
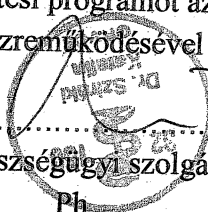
Kölcsei Zoltán

óvodapszichológus

A nevelőtestület a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi
szolgálat közreműködésével készítette el.

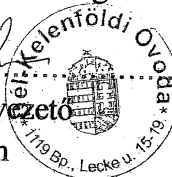

iskola-egészségügyi szolgálat/orvos

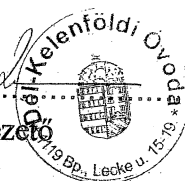
A Pedagógiai Program módosítása - **2022. szeptember 1-jei hatályba lépéssel** – a magasabb
jogszabályban - Nkt. 26. § (1) bek. - meghatározottak alapján a fenntartóra nem terhel
többletkötelezettséget.

.....
Halász Zoltán
óvodavezető
Ph

A Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében Nkt. 26. § (1) bek. alapján a 1 /
2022. (04.26.) számú határozatával **jóváhagyta.**

.....
Halász Zoltán
óvodavezető
Ph

A dokumentum jellege a 20/2012.
EMMI rendelet 82. § (3) bekezdése
alján:
Nyilvános

Megtalálható:
<https://delkelenfoldiovi.ujbuda.hu/>

Érvényes és hatályos:

2022. szeptember 1-jétől visszavonásig

Verziószám: 3 /2022.

Készült: 3 eredeti példányban

Iktatószám: 54 / 2022.

TARTALOMJEGYZÉK

Legitimáció	
Tartalomjegyzék	
A Pedagógiai Program törvényi háttere	
1. BEVEZETÉS.....	8
Az óvoda adatai	8
Ellátandó alaptevékenység.....	8
Küldetésnyilatkozat	9
2. A PROGRAM NEVELÉSI KONCEPCIÓJA, CÉLJA, ALAPPILLÉREI	11
A pedagógiai program célja	11
A pedagógiai program alappillérei.....	11
3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	14
4. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI	16
4.1. Humán erőforrás.....	16
4.2. Az óvodapedagógusok képzettségi mutatói, a továbbképzés helyi rendszere.....	18
4.3. Tárgyi környezet	21
5. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE	24
5.1. Egészség- és környezeti nevelés alapelvei.....	24
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	34
5.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	41
6. A KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK ÉS SZÍNTEREIK.....	45
6.1. Játék	45
6.2. Verselés, mesélés	48
6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	50
6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	52
6.5. Mozgás.....	55
6.6. Külső világ tevékeny megismerése.....	57
6.7. Munka jellegű tevékenységek.....	60
6.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	62
7. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI.....	64
8. INKLUZÍV PEDAGÓGIA – INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSSÁGOK MEGŐRZÉSÉVEL, A KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSSAL. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	71
8.1. Integráció.....	71
8.2. Habilitációs-rehabilitációs foglalkozások	75
8.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	77
8.4. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai nevelése.....	80
8.5. Tehetség gondozás	80
8.6. Eltérő szociokulturális háttérű gyermekek óvodai nevelése	82
8.7. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek óvodai nevelése.....	82

9. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	83
9.1. Alapelvek, célok, feladatok	83
9.2. Kompetencia-szintek a gyermekvédelem területén	85
9.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	89
9.4. Óvodai fejlesztő program a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésének elősegítésére.....	90
10. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	91
11. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	95
12. A NEVELŐTESTÜLET SZÁMÁRA AJÁNLOTT, ILLETVE KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE ÉS EGYÉB FORRÁSANYAGOK.....	96
Legitimációs záradék.....	103
Nyilatkozat, véleményezések (20 / 2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. §	
1. számú Függelék: Óvodán kívüli óvodai nevelés	105

A pedagógiai program jogszabályi háttere - 2022

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról [MB2]
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm.rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről [MB3]
- **27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről**
- A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni 88/2020. IV. 5. Kormányrendelet alapján

- Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Budapest XI. kerület Újbuda Önkormányzat hatályos Köznevelési Koncepciója
- Újbuda Kerületi Környezetvédelmi Program 2021-2026
- Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényű_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/irányelvek_nemzetiségi_oktatashoz
- Összevont Önértékelési kézikönyv, Hatodik, javított kiadás
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2022.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedminosit/2021/utmutato_a_pedagogusok_minositési_rendszerében_6.pdf
- KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_kieg_2018.pdf

1. BEVEZETÉS

Az óvoda neve: Dél-Kelenföldi Óvoda

Székhelye: Mozgolóda Óvoda 1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Telephelyei:

- **Újbudai Lurkó Óvoda 1119 Budapest, Bornemissza u. 21.**

- **Újbudai Cseperedő Óvoda 1119 Budapest, Albert u. 28.**

Az óvoda fenntartója: Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata

A Dél - Kelenföldi Óvoda három épületben fogadja a gyermekeket barátságos, családi környezetben. Arra törekszünk, hogy kiegyensúlyozott, érdelemgazdag, környezetéhez ragaszkodó, azt megvédő, érdeklődő, jó tanulási képességekkel rendelkező boldog gyermeket indíthassunk el az iskolába. Hagyományaink ápolása, folyamatos szakirányú önképzésünk, a szülőkkel való harmonikus együttműködésünk garancia nevelőmunkánk hatékonyságára.

Az elmúlt években mindannyiunk életében sok változást hozott a világjárvány.

Felerősödtek olyan problémák (túlsúly, cukorbetegség, ételallergiák, valamint megnövekedett a különleges bánásmódot igénylő gyermekek száma), melyek mindannyiunkat új kihívások elé állítanak. Mindez az intézményes nevelés átgondolását eredményezi. Valljuk, hogy az egészséges gyermekből lesz legkönnyebben egészséges felnőtt. Ennek a gondolatnak a szellemében fontosnak tartjuk, hogy testi, lelki, szellemi jólétet teremtsünk annak érdekében, hogy értéket, tudást közvetíthessünk.

Az óvodában ellátandó alaptevékenység:

Székhely Óvoda:

- Óvodai nevelés

- Különleges bánásmódot igénylő, mozgásszervi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;

Újbudai Lurkó Óvoda telephely:

- Óvodai nevelés

- Különleges bánásmódot igénylő, enyhe értelmi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján;

Újbudai Cseperedő Óvoda telephely:

- Óvodai nevelés

- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, érzékszervi fogyatékos (gyengénlátó, hallássérült) sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.

Küldetésnyilatkozat

A mottónk:

➤ **Apró Lurkók Mozgolódva Cseperednek! ☺**

A gyermek egyedi és megismételhetetlen, személyiségfejlődését támogatjuk, szükség szerint „helikopterként” óvjuk-védjük. Hosszú távú cél, hogy maga is meg tudja állni helyét a hétköznapi életben, legyen problémamegoldó, találja meg helyét a világban, legyen boldog, érezze jól és biztonságban magát. Forduljon hozzánk bizalommal, „világítórótyként” álljunk mellette, mögötte, és támogató segítséget nyújtunk, ha szükségét érzi.

A Dél-Kelenföldi Óvoda fő célja:

- **a kisgyermek mozgásfejlesztésének lehetősége a mindennapokban, a testi nevelés, mint tevékenység, és az egészséges életmód megalapozása a szülők, családok bevonásával.**

A terület bázis óvodájaként a játékos MOZGÁS és az egészséges életmód megalapozása a cél. Mindhárom telephely rendelkezik tornaszobával, és a közösségek is nagyon fontosnak és lényegesnek tartják a gyermekek mozgásának kellő kielégítését és fejlesztését. A mozgás elengedhetetlen ahhoz, hogy egy csöppség megismerje az őt körülvevő világot.

Feladatunk:

- olyan életmodell megalapozása, kialakítása, ahol – a gyermek akinek lételeme a mozgás, ez az ösztönös vágya ne sorvadjon el, hanem épüljön be a mindennapjaiba,
- a rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása,
- legyen a mozgás öröm, de ezáltal fejlődjen kitartása, önfegyelme, akarata,
- a mozgás által kedvezően fejlődjenek az értelmi és szociális képességei.

Annál is inkább, mert a mozgásfejlődéssel egyenes arányban fejlődik a beszéd és minden más terület. A mozgásközpontú program kimondottan segíti a mozgáskoordináció, egyensúlyérzék, stb. fejlődését, ezek hatására javul a finommotorika, a beszéd, stb. és eredményes a fejlesztés, sikerélménnyel teli gyermek boldog és jókedvű, így könnyebben kezelhető, frusztráltsága csökken.

A mozgás egy folyamat, mely evolúciós szempontból is jelentős. Az egyén személyiségfejlődésének szerves része, fejlesztésének nélkülözhetetlen eszköze.

A mozgás életszakaszonkénti fejlődéséről már sok mindent tudunk, azonban ennek a személyiséget érintő jelentőségét csak akkor érthetjük meg igazán, ha egységes rendszerbe rendeződött folyamatként kezeljük és a fejlesztés gyakorlatát ennek rendelve látjuk. Ha a mozgásfejlődés folyamatát globálisan szemléljük, olyan következtetések levonására nyílik lehetőségünk, melyek a fejlesztés folyamatát magasabb dimenzióba helyezik. Mivel az elmúlt évtizedekben e folyamatot néha csak a sportolóvá nevelés eszközeként kezeltük, természetes, hogy a mozgásfejlesztés a nevelés folyamatában sajnos periférikus helyzetbe került a családi

nevelés színterén. E területen a hiányos nevelés, a túlféltés miatt, a születéstől 3-4 éves korig tartó különösen fontos mozgásfejlesztés elmarad a kívánt szinttől. A gyermekek spontán mozgás lehetősége csorbult, a túlzott elvárosiasodás során. Mindezt a gyermekeknek az intézményen belül az óvodai nevelésben szükséges kompenzálni. Minél hamarabb feltérképezzük a hiányos elemeket, annál könnyebb és gyorsabb a korrekció lehetősége.

Feladatunk:

- A nevelői közösség folyamatos tájékoztatása az új és hatékony módszerekről.
- Foglalkozások, mozgásos tevékenységek bemutatása zárt térben és a szabadban.
- Továbbképzések szervezése, és ezen képzések helyének biztosítása.
- Kapcsolattartás a prevenciós mozgásfejlesztővel, a tartásjavítás és lábboltozat erősítése, lúdtalp megelőzése céljából.
- Konzultáció az utazó és óvodai gyógypedagógusokkal a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez.
- Ötletek a mindennapokra, feszültségoldás és fegyelmezés pozitív motivációval és példaadással.
- Családok bevonása, a mozgásfejlesztés lehetőségei otthon, játszva tanulni, gyakorolni.

Tudatosan keressük a Pedagógiai Oktató Központtal a kapcsolatfelvételt, ahonnan segítséget kapunk a szakemberektől.

Nevelőtestületünk képesnek érzi magát, felkészültsége és elhivatottsága alapján ezen feladat ellátásához. A gyermek permanens fejlesztése, fejlődése érdekében a felkészült pedagógusok, a járványhelyzet esetén is különféle online felületeken tartanak kapcsolatot a szülőkkel.

2. A PROGRAM NEVELÉSI KONCEPCIÓJA, CÉLJA, ALAPPILLÉREI

A programot ajánljuk mindazoknak, akik azonosulni tudnak céljainkkal, elveinkkel.

Elfogadják, hogy

*“A nevelés nem más, mint
szeretet és példaadás”*

/Pestalozzi/

A pedagógiai program célja:

Befogadó- segítő-támogató óvodai nevelés megvalósítása.

A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának segítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A pedagógiai program alappillérei

Szemléletmódunkat a nevelésről Varga Domokos szavai híven tükrözik:

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét, eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

A nevelésünk során a gyermekek ne azzá legyenek, akiké mi akarjuk tenni őket, hanem amivé segítségünkkel ők válhatnak. Ez garancia arra, hogy a folyamatosan változó világ aktív, pozitív, építő szereplői legyenek.

- **Az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának biztosítása, a gyermekek testi-lelki egészségének megőrzése, védelme**
- **A gyermekek mindenképp felett álló érdekeinek érvényesítése a következőkkel:**
 - a gyermeki szükségletek kielégítésével
 - az érzelmi biztonság megteremtésével
 - a szabad játék biztosításával
 - életkornak és fejlettségnek megfelelő sokszínű tevékenység szervezésével
 - a testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor- specifikus alakításával
 - az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi környezet biztosításával
 - az egyenlő hozzáférés biztosítása és az esélyegyenlőség elvének érvényesítése

- más kultúrából érkező gyermekek együttnevelése, differenciált személyiségfejlesztése
- gyermekek állampolgársága, anyanyelve közötti különbségek értéként való kezelése
- a különbözőségek elfogadása és tisztelete
- a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának betartása
- az egészséges környezeti feltételek megteremtése
- a nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzése
- a nemi identitás fejlődésének elősegítése
- a tanulást támogató környezetet megteremtése, ha szükséges online felületen is
- a kultúra őrzése, átörökítése
- a jövő kihívásaira az állandóan változó folyamatok közötti döntésekre való gyors reagálás megtanulása.

➤ **Az emberi méltóság és jogok tiszteletben tartása**

Az óvodapedagógus egész nevelőmunkáját hassa át a gyermekek egyéni különbségeinek tiszteletben tartása, az őszinte érdeklődésen és szereteten alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.

- személyes egyéni bánásmód alkalmazása
- másság elfogadása
- pozitív megnyilvánulások kiemelése
- egyéni képességek figyelembe vétele.

➤ **Gyermekismeret** fontossága, a gyermek egyéni jellemzőinek ismerete – (minden gyermek önmaga lehetőségeihez mértén fejlődjék)

➤ Elsődleges célunk a **hátránycsökkentés, esélyteremtés**, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek előítélet mentességének megerősítése

➤ A gyermek fejlődése és funkcióteljesítés közben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés feltételei. Az érzelmi, etikai, erkölcsi nevelés középpontjában a gyermek áll.

➤ **A tanulás** – az óvodában – egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység projekt módszer alkalmazásával. Alapja az óvodapedagógus és gyermek egymásra ható kölcsönös tevékenysége. A játék az óvodai tanulás alapvető formája.

➤ **A gyermek – felnőtt kapcsolatát meghatározza** a példamutatás, modellértékűség. Az óvodapedagógust és az őt körülvevő felnőtt közösséget jellemezze a kreativitás, támogató, serkentő, ösztönző, magatartás.

➤ **A gyermek – gyermek viszonyára** – az önmegismerésen keresztül – a másik elfogadása és az együttműködési készség jellemző.

➤ **Az óvoda – család kapcsolatának erősítése**

“Hiába tanítom én az udvariasságot, az őszinteséget és kedvességet, kár elvetnem ezek magvait, ha otthon nincs föld, melyben kisarjadjon. Pedig arra a földre égető szükség lenne, legyen az ezer holdas gazdaság, vagy csak egy apró virágláda - és ennek biztosítása a család dolga” (egy gyakorló óvodapedagógus szavai).

- családi nevelés elsődlegessége
- az óvodai és a családi nevelés összehangolása
- szoros együttműködés
- a szülők véleményének, javaslatának, észrevételeinek figyelembevétele
- nevelési és szociális gondjaikra való ráhangolódás, együttes problémamegoldás, segítségnyújtás
- folyamatos kapcsolattartás, érdeklődő figyelem, tanácsadás
- közös programok szervezése
- szükség szerint szemléletformálás, meggyőzés
- járvány, egyéb veszélyhelyzet idején online kapcsolattartás, tájékoztatás, értekezés

A prevenció fontos eszköze a **székhely óvoda (Mozgolóda)** és a **Cseperedő Óvoda telephely** mindennapjait meghatározó, ünneptől ünnepig tartó életmódszervezés, kultúraátadás, hagyományteremtés, mely a gyermekek számára az érzelmi biztonságot adja.

A **Lurkó Óvoda telephelyen** a játékban tanulás nagyon eredeti rendszerében a különböző tevékenységközpontokban, a szabad választás és döntés lehetőségét felkínálva egyéni tanulási folyamatban, a gyermekközösségben szocializálódva szoktatjuk a gyermekeket a kreatív önkifejezésre, kitartó, eredményre törekvő tevékenységekre.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép

A gyermek a genetikai adottságai és a környezeti hatások együttes befolyására fejlődik. Személyisége, tehetsége a környezet személyi és tárgyi feltételei révén bontakozik ki. A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.

A nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.

Meleg, szeretetet sugárzó, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkörben egészséges, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező, természetszerető és védő, környezettudatos gyermeket nevelünk.

A gyermek igényes lesz önmagával és másokkal szemben. Tisztelettel fordul társai és a felnőtt közösség felé. A közösségért szívesen dolgozik, bízik önmagában és képességeiben. Igyekszik megoldani a problémás helyzeteket, leküzdeni az akadályokat, éretté válik az iskolába lépésre.

Aki élni tud a lehetőségekkel, amelyekben tehetsége kibontakozik, hiányossága kompenzálódik, kompetens lesz a saját életében bekövetkezett változásokhoz való alkalmazkodásra, aki mindig megtalálja az örömet az egyéni és a közösségi életben egyaránt, aki alkotó tagjává válhat a jövő társadalmának.

Óvodakép

Szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni szükségleteit, igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés, mely folyamán a gyermek egyéni képességeinek fejlesztése az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva természetes környezetben, a gyermek spontán érdeklődésére, megismerési vágyára, kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire épített tudatos nevelőmunkánkkal valósul meg.

Az óvoda elsősorban a családok felé nyitott. A gyermekek egészséges személyiségfejlődésében meghatározó jelentőségű a család. Az óvodapedagógus feltételezi, hogy minden család közvetít valamilyen értéket a gyermekek felé, még akkor is, ha nem minden funkcióját teljesíti maradéktalanul. A társadalmi folyamatok negatív hatásait sok család nem tudja kivédeni, gyakran meghaladja a problémák megoldása a szülők erejét és lehetőségeit. Ezért szükséges megértéssel közelíteni a család felé, és támogatni, segíteni kell őket.

Feladatunk olyan hatékony óvoda működtetése,

- amely a helyi igényekhez igazítja programját,
- ahol a gyermekek jogai és szükségletei érvényesülnek és ennek következtében jól érzik magukat,
- ahol a hazájukat elhagyó családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítva van az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme,

- ahol a gyermek egyházi jogi személy által szervezett hitoktatásban vehet részt (az állam - és helyi oktatási - nevelési intézmény nem elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem),
- ahol tiszteletben tartják a nemzeti, etnikai kisebbséget képviselő gyermekek hovatartozását,
- ahol befogadó a környezet,
- ahol a gyermekek saját fejlődési ütemének megfelelően, alkalmassá válnak a sikeres iskolai élet megkezdésére,
- ahol biztosított az egészséges fejlődéshez szükséges megfelelő környezet,
- ahol érvényesül a családi nevelés elsődlegessége és megvalósul a család – óvoda együttműködése,
- ahol a nevelőtestület felkészültségére a minőség, tevékenységére a megfontoltság, egység és sokszínűség jellemző,
- ahol a nevelői magatartást az empátia, tapintat, szituáció érzékenység, nyitottság, humánus, szeretet, tisztelet, türelem, segítőkészség, kivárás, érdeklődő figyelem, előítélet mentes, őszinte beállítódás jellemzi,
- ahol a vezetés biztosítja a testület autonómiáját,
- ahol az óvodavezető minden szinten eredményesen képviseli az óvoda érdekeit,
- ahol érvényesülnek az innovatív pedagógiai törekvések, lépést tartva a folyamatos változásokkal, az online tér felerősödésével,
- ahol az iskolára való előkészítés a pedagógiai program működtetése során természetesen megvalósuló folyamat,
- amely működése zavartalan.

Vidám, jól felszerelt, egészséges életmódra ösztönző környezetben várjuk a testi, lelki, szellemi fejlődés érdekében mozogni vágyó szülőket és gyermekeiket.

Mottónk: „Nálunk mindig történik valami!”

4. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

4.1. Humán erőforrás

Óvodánkban egy fő óvodavezető, egy függetlenített óvodavezető-helyettes, és épületenként két – óvodapedagógusként csoportban dolgozó – telephelyi vezető-helyettes biztosítja az intézmény zavartalan működését.

Optimális esetben, minden csoportban két szakképzett óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel, közvetlen segítőink szakképzett dajkák, pedagógiai asszisztensek, intézményi szinten 2 fő gyógypedagógus, 1 fő fejlesztőpedagógus és 1 fő óvodapszichológus. Szükség és igény szerint külső utazó szakemberek segítik a gyermekek fejlesztését, logopédus, gyógytestnevelő. A tapasztaltabb és fiatalabb dajkák, technikai dolgozók egymást és a pedagógusokat segítik a programok megvalósításában.

Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki szeretetteljes, elfogadó nyitott személyiség, képes a gyermeket a környezetében egyéniségként, képességeit figyelembe véve kíváncsiságára, érdeklődésére, addigi tapasztalataira építve nevelni. Biztosítja a gyermek számára a fejlődés és a nevelés optimális feltételeit, tehát a jelenléte a nevelés egész időtartama alatt elengedhetetlen. Amíg gyermek tartózkodik az óvodában, addig biztosítva van az óvodapedagógus, vagy felelős személy jelenléte. A gyermekek felügyeletét 8.00 óra előtt és a délutáni időszakban, szükség esetén a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozó személy is elláthatja. A szervezett pedagógiai tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Pedagógiai asszisztens és dajka kollégák segítik a napi gondozási, nevelési folyamatokat. A csoporton belül és egyénileg is fejlesztik a gyermekeket – az óvodapedagógus által meghatározott – területeken.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A nevelőmunkát segítő dolgozóink – összhangban a nevelőkkel – napi munkájukkal hozzájárulnak az óvodánkban folyó nevelőmunka eredményességéhez.

Az óvodatitkárok munkaköre, kompetenciája és időbeosztása segíti az adminisztrációs ügyek megoldását, a vezetőségnek jelzik a nehézséget és időpontot egyeztetnek az adott helyzetben. Kapcsolattartásukkal segítik az alkalmazottak és az óvodák közötti kommunikációt. Aktív résztvevői az óvoda programjának megvalósításában.

Az óvodapedagógusok alapvető feladatai:

- a gyermek ellátása, segítő, támogató attitűddel,
- nevelőmunka, melynek alapvető feltétele, hogy minden gyermek a saját fejlődési ütemének megfelelő fejlesztésben részesüljön,

- a partnerközpontú működés folyamatos biztosítása annak érdekében, hogy a két nevelési szintér (család és óvoda) harmonikus volta elősegítse a gyermekek egyenletes fejlődését,
- a hazájukat elhagyó gyermekeket is nevelő óvodapedagógusok feladata lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Pedagógiai asszisztensek és dajkák feladatai:

- a gyermekek gondozásában aktívan közreműködni,
- a munkaköri leíráson kívül az óvodapedagógusok munkáját segíteni és azokat az értékeket, elvárásokat közvetíteni a gyermekek felé, melyeket a nevelők is alkalmaznak,
- szakmailag, módszertanilag megfelelő kommunikáció alkalmazása. Tudatos önképzés szakmai konferenciák keretén belül.

“A nevelés nem más, mint szeretet és példaadás” magában hordozza azt a követelményt, hogy az óvodapedagógusi modell meghatározó a gyermeki személyiség fejlődésében. Mindez megköveteli a pedagógusainktól felkészültségének, szakmai tudásának állandó bővítését, önértékelő képességének fejlesztését, a pedagógiai – módszertani szabadság helyes értelmezését.

A program megvalósítását gyermekszerető, felkészült, kreatív, türelmes, megértő, elfogadó, tapintatos, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítő kollégák biztosítják, akik igénylik a folyamatos, rendszeres önképzést, szakmai tudásuk bővítését. Pedagógiai beállítódásukra az új innovációs módszerek keresése, felelősségvállalás, igazságosság, következetesség, korrektség, kitartás, lelkesedés jellemző.

Nevelőtestületünk továbbra is arra törekszik, hogy humanizáló közösség legyen, melynek jellemzői:

- érdeklődnek a másik iránt és elfogadják egymást,
- munkájukat a nevelésbe vetett hit irányítja,
- első a közösségi érdek, de mellette biztosítva van az egyének önmegvalósítása.

Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák, gyógypedagógus és óvodapszichológus szakmai kapcsolatára jellemző:

- egymás munkájának ismerete, megbecsülése, segítése,
- összehangolt munka végzése a gondozás terén,
- odafigyelés egymásra a gyermekek fejlesztése érdekében.

Humán erőforrást jellemző adatok

Dolgozók	Beosztás	Létszám		
		Székhely/ (Mozgolóda)	Lurkó	Cseperedő
Pedagógus	Óvodapedagógus (a székhelyen közülük 1 fő óvodavezető és 1 fő függetlenített óvodavezető helyettes)	20 fő	12 fő	10 fő
Pedagógiai munkát közvetlenül segítő	Dajka	9 fő	7 fő	5 fő
	Pedagógiai asszisztens	3 fő	2 fő	2 fő
Fejlesztést segítő szakemberek	Óvodapszichológus	1 fő		
	Fejlesztő pedagógus	1 fő		
	Gyógyypedagógus	2 fő		
Egyéb segítő munkatárs	Óvodatitkár	1 fő	1 fő	1 fő
	Kertész	1 fő	1 fő	1 fő
	Konyhai kisegítő	1 fő		1 fő
	Takarító	2 fő	1 fő	3 fő

4.2. Az óvodapedagógusok képzettségi mutatói, a továbbképzés helyi rendszere

Pedagógusok képzettségi mutatói	Létszám		
	Székhely (Mozgolóda)	Lurkó	Cseperedő
Óvóképző főiskolát végzett pedagógus	20 fő	12 fő	10 fő
Szakirányú képzésben részt vett vagy további végzettséggel rendelkező	2 fő	2 fő	1 fő
Szakkvizsgával rendelkezők	3 fő	1 fő	2 fő

A pedagógusok továbbképzési irányultsága - egyéb végzettségek	Székhely (Mozgolóda)	Lurkó	Cseperedő
Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése a hátrányos helyzetű gyermekek integrációja érdekében	1 fő		
Fejlesztő játékok elemzése készítése	2 fő		
NyugiOvi program	15 fő		
Mérés-értékelés (POK)	3 fő	4 fő	1 fő
Gyakorlat vezetői képzés (ELTE) Mentorpedagógus pedagógus-szakvizsgára felkészítő-szakirányú továbbképzés	2 fő	1 fő	
Szurikáta diabTanoda képzés	3 fő	5 fő	2 fő
GMP beszédpercepciók diagnosztika	4 fő		
Mozdulj, ügyesedj!	1 fő		
Környezeti nevelés valós terepi körülmények között	4 fő	2 fő	1 fő
Cselekvő, felfedező tevékenységek szervezésének módszertana	1 fő	3 fő	2 fő
Tehetséges gyermekek, tehetséges tanárok	1 fő		2 fő
Fogadd el! - Fogadj el! /Közös a napunk Érzékenyítő program	4 fő		4 fő
Mit? Miért? Hogyan? kisgyermek testnevelése	5 fő	12 fő	3 fő
Anyanyelvi fejlesztés játékosan			2 fő

3-8 éves, egyedi fejlődés menetű gyermekek nevelése mozgásterápiákkal, kiegészítő pedagógiai eljárásokkal			2 fő
Jóga tanfolyam			1 fő
Együttnevelés-befogadás, tolerancia a nevelésben, az oktatásban	2 fő		2 fő
Környezetünk komplex megismerése-játékok elemzése, készítése			1 fő
DiaPed - Diabétesz oktatási program pedagógusoknak	5 fő	2 fő	3 fő
A gyermeki agresszió			1 fő
Pozitív fegyelmezés	10 fő		
Alapozó terápia: módszer a gyermeki idegrendszer mozgásos érzékszervi fejlesztésére			1 fő
Drámapedagógiai tanfolyam			1 fő
HACCP	6 fő	7 fő	6 fő
Differenciálás az óvodában, különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	16 fő	11 fő	8

A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán belül történő átadásának rendszere:

Fontosnak tartjuk a pedagógiai program célkitűzéseit támogató továbbképzéseken való részvételt, valamint, hogy a különböző továbbképzéseken szerzett ismereteket és kompetenciákat a kollégák a gyakorlatban is alkalmazzák, hasznosítsák, és egymásnak is átadják. Fontosnak tartjuk a tudásmegosztást, a rendszeres nevelőtestületi megbeszéléseket, belső, átjárható hospitálási lehetőségeket.

Folyamatosan keressük az új innovatív módszereket, eszközöket, technikákat, melyek pedagógiai munkánkat segíthetik. Ennek szellemében tervezzük a továbbképzési és az éves beiskolázási terveket. Így találtunk rá:

- Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? kisgyermek testnevelése című tanfolyamára, mely a testnevelés és mozgásfejlesztéshez kíván korszerű, új szemléletet közvetíteni a résztvevők felé,
- a Mozgáskotta nem csak mozgásfejlesztő gyakorlatára,
- a Pozitív fegyelmezés módszerére, mely hatékony életvezetési és konfliktuskezelési képességekhez segíti hozzá a gyermekeket,
- a drámajátékra, mely alkalmas a képességek, készségek fejlesztésére (érzékelés, észlelés, emlékezet, fantázia, megfigyelőképesség, ritmusérzék, mozgáskoordináció, beszédkészség, kommunikáció). Segíti az ön- és emberismeret gazdagodását, ezáltal az érzelmi nevelés egyik leghatékonyabb színtere.

Távlati terveinkben szerepel:

- a „Közös a napunk!” érzékenyítő program folytatása,
- a közlekedésbiztonsággal kapcsolatos ismeretbővítés,
- Diabétesz oktatási program biztosítása pedagógusoknak,
- ételallergiás gyermekek ellátása, ismeretek bővítése.

Programunkban kiemelt szerepet kap az érzelmi nevelés és kognitív fejlesztés mellett a Pedagógiai Program céljainak, feladatainak megvalósulását segítő előadások, képzések biztosítása nem csak önképzés szintjén. Fontos számunkra, hogy a gyermekek mozgásfejlesztése érdekében nyitottak legyünk az új módszerekre, gyakorlati innovációra. Az egészséges életmód megalapozásán túl szükségessé váltak a diabétesz, a helyes táplálkozási szokások szakszerű kezelését, ellátását támogató képzések is, melyeket folyamatosan tervezünk.

4.3. Tárgyi környezet

Tárgyi adottságok, feltételek

A program megvalósításához óvodáink rendelkeznek tágas, világos csoportszobákkal, megfelelő méretű udvarral, kellő mennyiségű játékkal, felszereléssel, berendezéssel, szakmai eszközökkel. Az eszközök beszerzésénél mindig utána járunk, hogy a lehető legolcsóbb forrást találjuk meg. A tárgyak, játékok kiválasztásánál elsődleges szempont a balesetmentesség, a tartósság, a célszerűség és a praktikum. Tehát nem a mennyiség, hanem a minőség az elsőrendű célunk. Minden munkatársunk, a gyermekek és családtagjaik feladata is egyben, hogy a már meglévő eszközöket, felszereléseket és épületeink állagát megóvják.

Alapfeltétel a biztonságos, egészséges, esztétikus környezet megteremtése gyermekek, munkatársak, szülők számára. Amennyiben ezt valami veszélyezteti az óvoda minden dolgozója köteles jelezni írásban és szóban az óvodavezető helyettesnek, aki értesíti az óvodavezetőt, hogy intézkedhessen a fenntartó és a GAMESZ felé. Az óvó-védő intézkedések keretében a bejáratok számkódos nyitással működnek, így az óvodába való beléptetés sokkal biztonságosabb lett.

Az intézmények rendelkeznek azokkal a tárgyi eszközökkel, melyek megléte elengedhetetlenül szükséges a pedagógiai programban megfogalmazottak megvalósításához. Eszköztárunkat folyamatosan bővítjük, az elavultakat cseréljük. Az óvoda épület helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Arra törekszünk, hogy amit a gyermekek használnak (tárgyakat, eszközöket), testméreteiknek megfelelő méretben és magasságban, biztonságosan legyenek elhelyezve, valamint változatos és személyes helyek is biztosítva legyenek a gyermekek számára.

Az óvodai neveléshez szükséges eszközök megléte biztosítja intézményünk működésének feltételeit, hozzájárulva ezzel a pedagógiai programunk megvalósíthatóságához.

A székhely óvoda (Mozgolóda), a legnagyobb csoport-, illetve gyermeklétszámmal működő, 1977-ben épült földszintes épület. Körül ölelik a négy szintes épületek, és a nagy fák a környék utcái felől. Az épület egyszintes, hosszú, napfénytől világos folyosójáról nyílnak az öltözők és a csoportszobák. A kezdetekben nyolc, majd 2006-tól kilenc csoport működik az épületben. Minden csoportszoba terasszal csatlakozik az udvarhoz. A jól felszerelt udvar-részek egymás mellett, de nem egymástól elszeparálva helyezkednek el. A játszócsoportok 3x3-as bontásban használják az udvari eszközöket. A kezdetektől a tornaterem rendelkezésre áll a gyermek csoportok testnevelés foglalkozásainak szervezésére. Az egyéni fejlesztések megvalósításához fejlesztő szobák állnak rendelkezésre.

A Bozsik program jegyében egy műfüves ovi-foci pálya áll a gyermekek rendelkezésére. Szakkör és szabadidős tevékenységhez rendelkezésre állnak szabad terek, helyiségek (agyagozó).

Eszközeik kiemelt szerepet kapnak, így minden fejlesztési terület ellátása biztosított.

Egy tálalókonyha látja el az étkeztetés előkészítését.

A Lurkó Óvoda telephely hat csoporttal nyitotta meg kapuit, 1976-ban. Az utcafronttól távol, kertes házakkal körülvett csendes terület közepén helyezkedik el a kétszintes óvoda épülete. Mindkét oldalán nagy fákkal körülclolt udvarrész található, nagy homokozókkal, udvari játékokkal színesített terület biztosítja a játéklehetőséget gyermekeinknek. Az udvar és a közlekedés-biztonságot támogató KRESZ-pálya kialakítása két ütemben történik majd az elfogadott tervek szerint. 2021-ben az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány támogatásával épült meg a műfüves Ovi-foci pálya a Bozsik program jegyében. Ugyanekkor óvodánk külső homlokzatának felújítása is megvalósult. A 1980-as években alakították át a főzőkonyhaként működő földszinti helyiséget tornaszobának, valamint az épület nyílászáróit kicserélték, azokat később az árnyékolás végett redőnnel látták el. Az épület adottságai, belső kialakításai lehetőséget biztosítanak kézműves-, fejlesztő- és logopédiai szoba használatára is. Az elmúlt években megtörtént mind a hat csoportszoba korszerűsítése, felújítása, melyekben lehetőségünk van különböző tevékenység központok kialakítására és öt csoportunkban lévő napfényes galériáink használatára úgyszintén. A földszinten egy kisebb átvevő és előkészítő konyha helyiség, az emeleten egy nagyobb látja el a hat csoport étkeztetésének előkészítését.

A Cseperedő Óvoda telephely, 1970-ben épült, 2007-től a gondnoki lakás átalakításával, már öt csoporttal üzemel. A két szintes panelépület „doboz”-hatását esztétikailag ellensúlyozza az

épület előtt és az utcafront felőli zöld növényzet. A nyílászárók cseréje befejeződött, a csoportszobák redőnnyel ellátottak. 1994-ben pályázaton nyert összegből készült el a tornaterem. Az egyéni fejlesztések megvalósításához fejlesztő szoba és logopédiai foglalkoztató került kialakításra. Egy fogadó nagy konyha, és egy emeleti kiskonyha látja el az étkeztetést.

A zárt és hatalmas fákkal védett udvarokon többfunkciós fa játszóegységekkel és homokozókkal a szabadban eltöltött időben maximálisan kielégíthetjük a gyermekek játék- és mozgásigényét.

Az udvar füves területei váltakoznak a mászókak alatt található gumitégla vagy homok felületekkel.

A 20 csoportunk rendelkezik egy alap eszközállománnyal. Az eszközök nagy részét az óvodapedagógusok maguk választják a gyermekek fejlődési üteme, szükséglete, érdeklődése, neme alapján. A közös beszerzéseket a nevelőközösség megbeszéli, egyeztet, közösen hoz döntést.

A csoportszobai és udvari tárgyi eszközök minden épületben megfelelnek a feltételeknek. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét oly módon alakítjuk ki, hogy az jól szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét. Megfelelően változatos testméretének, biztosítva egészségük megőrzését, fejlődését. A meglévő tárgyi feltételek a gyermekek ellátásához, neveléséhez, a változatos játéktevékenységekhez és mozgásigényük kielégítéséhez sokrétű lehetőséget biztosítanak.

Az eszközök beszerzésében a Lurkó és Cseperedő telephelyeken nagy szerepük van az alapítványoknak, mindegyik külön cégbírárság által bejegyezve a telephelyeken működik.

- Gyermekálm Alapítvány (Újbudai Lurkó Óvoda telephely, közhasznú)
- Cseperedjünk Egészségesen Alapítvány (Újbudai Cseperedő Óvoda telephely, közhasznú)

5. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE

Az óvodai élet megszervezése az óvoda napirendje és hetirendje által szabott időkeretek között valósul meg. Mindkettőt a rugalmasság jellemzi, figyelembe véve a párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek harmonikus arányát.

A tervezés, és szervezés igazodik a gyermekek egyéni szükségleteihez, tekintettel van az épületenkénti, csoportonkénti szokásokra, igényekre.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermek számára.

5.1. Az egészség- és környezeti nevelés alapelvei

Az egészséges életmód alakítása

Cél:

A kiegyensúlyozott életritmus, helyes táplálkozási, egészségmegőrzési szokások alakítása, a környezet tisztán tartására a környezet rendjének megóvására való igény felkeltésével, a gyermekek mozgásigényének kielégítésével az egészséges életvitel igényének alakítása. Az egészséges életvitelhez szükséges szokások megalapozása.

A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása következik be.

Óvodánkban az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, valamint a környezetbarát és környezetkímélő szemléletmód alakításával törekszünk az egészségesebb életmód megvalósítására.

Célunk továbbá az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése/elhagyása, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Az óvodapszichológussal való hatékony együttműködés segíti a testi-lelki egyensúly megteremtését, megőrzését.

Óvodapedagógus feladatai:

- a testi fejlődés elősegítése,
- sokirányú gondozási tevékenységgel, nyugodt, biztonságos környezet megteremtésével, folyamatos odafigyeléssel a gyermekek jó közérzetének biztosítása,
- a testi szükségletek kielégítéséhez szükséges szokások kialakítása, megszilárdítása, ilyen irányú igényeik felkeltése, továbbá a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermekek természetes mozgáskedvének fenntartása, mozgásigényük kielégítése,

- tudatos, irányított, egyéni sajátosságokhoz alkalmazkodó differenciált mozgásfejlesztéssel a gyermekek egyéni képességeinek, fizikai erőnlétének fokozása,
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülőkkel együttműködve, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása,
- az egészséges életmód kialakítását jelentősen befolyásolja a családok eltérő szokásrendje és életmód felfogása. Tiszteletben kell tartani a családok étkezési szokásait, eltérő kultúráját. Elveinket nem feladva feladatunk az óvodai élet és a családi élet szokásait közelíteni egymáshoz,
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- pedagógus etikai kódex betartása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos mozgás, szervezett fejlesztő testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, (a viselkedési függőségek)
- bántalmazás, elhanyagolás
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- a szülőkkel együttműködve a diabéteszes gyermek napirendjének tervezése oly módon, hogy a gyermek a lehető legoptimálisabban vehessen részt a szervezett tevékenységekben.

Egészséges táplálkozás

Cél:

Az óvodás gyermekek egészséges helyes táplálkozási szokásainak megerősítése és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazása. Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit biztosítják. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges és szakszerű táplálása, abban az esetben is, ha diabéteszes gyermek jár az intézménybe.

Óvodapedagógus feladatai:

- az egészséges táplálkozás igényének megteremtése,
- érzékeny, allergiás, diabéteszes gyermekek egyéni táplálkozási szokásainak figyelembe vétele, a táplálékallergiás gyermekek eltérő szükségleteinek kielégítése,
- szokások, szabályok alakítása,
- az otthoni szokások megismerése az egészséges étrend érdekében,
- kulturált körülmények között az étkezés feltételeinek biztosítása,
- a különböző ételek megkedveltetése, intenzív rágasra ösztönzés,

- a napi folyadékszükségletet biztosítása, a gyümölcs és herbatea fogyasztásának szorgalmazása,
- a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő kanál, villa és kés helyes használatának megismertetése,
- tanácsot ad (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: kerüljék a családi étkezés során a egészségtelen ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat,
- a dajkával együttműködve az óvodai napirend keretében ismerteti meg a gyermekeket az új ízekkel, az addig ismeretlen ételekkel-italokkal,
- az étkezést örömtelivé teszi, jó hangulatot teremt az ételek elfogyasztásához,
- minden érzékszervet megmozgató tapasztalatszerzés biztosítása komplex módon: versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal, piac, gyümölcsöskert meglátogatásával, vizuális tevékenységekkel,
- megvalósítja a napi gyümölcsfogyasztás lehetőségét a konyha és a szülők segítségével,
- a születésnapokat, gyümölcssaláta és aprósütemény fogyasztásával ünnepli meg a gyermekekkel,
- évente két alkalommal ősszel és tavasszal egy magasság és súlymérés rögzítése az egyéni fejlettségi naplóban.

Diabétesz

A cukorbeteg gyermekek társaiktól semmiben nem különböző, boldog, egészséges és teljes életet élhetnek, melyben elengedhetetlen, hogy szűkebb és tágabb környezetük elfogadja és támogassa őket. Több típusú diabétesz van, de leggyakoribb az 1-es típusú autoimmun betegség (teljes inzulinhiányos állapot). Fontos az étrendi kezelés. A cukorbeteg gyermekeknek a diabetológus kezelőorvos egyénileg határozza meg a javasolt napi energia és szénhidrát mennyiségét, valamint ajánlást ad az inzulinbeadások és az ezt követő étkezések időpontjára. Fontos számunkra, hogy minden pedagógus felkészülten fogadja a gyermekeket.

Fokozott figyelmet igénylő feladatok:

- amennyiben a gyermek mért vércukor szintje eltér a megfelelőtől, a szülővel egyeztetve korrigálni szükséges inzulinnal és / vagy testmozgással,
- kimaradt, időben eltolódott vagy az előírttól eltérő szénhidráttartalmú étkezés vércukor kilengést és emiatt rosszullétet okozhat - ezek elkerülése,
- lehetséges, hogy e gyermekeknek foglalkozás közben kell étkezniük, ezt rugalmasan kezeljük a szülőkkel egyeztetve,
- a gyermek étkezését (előre elkészített étel) figyelni kell, hogy maradéktalanul fogyassza el és felcserélni nem szabad,
- minden testmozgásra fel kell készülni, szülővel egyeztetni.

Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek ellátását feladat specifikus munkaköri leírás alapján, a jogszabályban rögzített feltételekkel rendelkező dolgozónk végzi.

Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy az otthoni kiegészítő táplálkozás megtervezéséhez kérjenek javaslatot orvostól, védőnőtől, óvodapedagógustól, gyarapítsák elméleti és gyakorlati tudásukat hiteles források tanulmányozásával.

Tervezzék meg az otthoni étkezéseket, ne a pillanatnyi hangulat, a reklámok befolyásolják az ételválasztást a boltokban és otthon.

[OKOSTÁNYÉR® – Új magyar táplálkozási ajánlás | MDOSZ](#)

[Főoldal - TÉT Platform \(tetplatform.hu\)](#)

[eg_taplalkoz-2011-1sz.pdf \(mave.hu\)](#)

Mindennapos szervezett fejlesztő testmozgás

A felnőttkori mozgásügyesség nagymértékben a gyermekkori mozgástapasztalatok függvénye, ezért meghatározó jelentősége van a spontán mozgásnak és a szervezett fejlesztő testmozgásnak.

Cél:

A gyermekek rendszeresen, jó kedvvel vegyenek részt a tornateremben és a csoportszobában tartott mindennapos és kötelező testnevelésen. Tartózkodjanak minél többet a szabad levegőn, élvezzék a mozgás örömét és szabadban megvalósítható különböző tevékenységeket.

Óvodapedagógus feladatai:

- a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése,
- változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését,
- minden nap szervez mozgástevékenységet a tornaszobában, udvaron vagy csoportszobában: ingergazdag környezet biztosításával, sokoldalú és megfelelő intenzitású fejlesztéssel,
- heti 1-2 kötelező testnevelés foglalkozást vezet,
- megtervezi a mozgás helyét, idejét fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait,
- időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén csökkentett időtartamban vagy indokolt esetben egyáltalán nem, pl. szmogriadó esetén) napi 1-3 óra időtartamban megszervezi a szabadban tartózkodást,
- a nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi, (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak)
- a mozgáson keresztül értelmi és szociális képességek fejlesztése,
- középpontban kell legyen a tartásjavítás és a mozgásügyesség fejlesztése, (prevenció szemlélet)
- képességfejlesztés a gyermekkor mozgásfejlődési jellemzőinek figyelembevételével,
- a két testfél mozgásának és a szem-kéz koordinációjának összerendezése, a testtudat fejlesztése (testkép és testfogalom, testséma), az alakmozgások koordinációjának javítása.

Személyi higiéné

A **testápolás** magába foglalja a testünk, ruházatunk gondozását, egészségünk védelmét, tisztaság igényünk kielégítését, továbbá a közvetlen és a tágabb környezetünk tisztántartására való törekvésünket. A testápolás igényének kialakítása modell-követéssel az óvodapedagógusok és a munkájukat segítők együttműködésével történik.

Cél:

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése, mely csak egészséges környezetben történhet.

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

- köhögéskor, tüsszentéskor törekszik a gyermekeknél a zsebkendő használatra és az önálló orrfújásra,
- a napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére,
- tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal (szókincsbővítéssel testrészek megismertetése pl. járványügy kapcsán: kézhát),
- a főétkezés után, szükség esetén a nap bármely szakában, biztosítja a kellő időt, a helyet és az eszközöket, segítséget nyújt a helyes fogápolási technika elsajátításához,
- a tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Dajkák feladatai:

- segítségnyújtás a tisztálkodási szokások kialakításában, figyelmet fordítva a helyes kézmosás kiemelt szerepére,
- következetesség, az egyéni igényekhez igazodó odafigyelés, gondoskodás,
- a higiénés szabályok betartatása a gyermekkel.

Öltözködés

A helyes öltözködés két feltétele az időjáráshoz és környezeti adottságokhoz való alkalmazkodás, valamint az esztétika.

Óvodapedagógus feladatai:

- elegendő időt és szükséges segítséget biztosít a gyermeknek az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében,
- a megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között,
- fokozatosan kialakítja az önállóságot,
- a szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz (például: könnyen kezelhető váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő, megfelelő méretű cipők biztosítására), mellyel a gyermeket sikerélményhez és pozitív tapasztalathoz juttatja az önellátás területén.

Pihenés – alvás szokásai**Óvodapedagógus feladatai:**

- ebéd után a gyermekek szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban),
- a gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal,
- a pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja,
- az ágyneműt átadja - mivel annak tisztításáról a szülő gondoskodik - két- vagy három hetente (szokásrendtől függően) és a gyermek minden megbetegedése alkalmával,
- egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiéniai szabályok kialakítása.

Testi és lelki egészség fejlesztése**Cél:**

Pedagógiai programunk kiemelt területe a gyermekek egészséges életmódra nevelése. Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele az óvodapedagógus és gyermek közötti jó kapcsolat, valamint a gyermek egyéni igényeinek, szükségleteinek, otthoni szokásainak ismerete. Különösen óvodáskor kezdetén meghatározó a pedagógus személyisége, mivel kezdetben a gyermek, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá közel álló felnőtt kedvéért.

Óvodapedagógus feladatai:

- minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat,
- a függőségek kialakulásának megelőzése (dohányzás, okoseszközök, online tér túlzásba vitt használata): a különböző egészségkárosító szerek egészségi kockázatának tudatosítása,
- az egészség kockázatok megelőzése, illetve visszaszorítása,
- az élet alternatívái közül az egészséget választó képességek kialakítása és fejlesztése.

A bántalmazás, erőszak megelőzése:

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás, vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adóttak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan

élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Óvodapedagógus feladatai:

- fontos, hogy ismerjük fel időben a súlyos ártalmakat, a kockázatok megjelenését a családokban, például: alkohol, drog, erős dohányzás, erkölcsi és szexuális abúzus veszélyek, elhanyagolás, és amennyiben ilyen eseteket tapasztal konzultál a gyermekvédelmi felelőssel, óvodapszichológussal,
- jelzési kötelezettsége van a Gyermekjóléti Szolgálat (Humán Szolgáltató Központ) felé.

Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

Cél:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások: egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyermekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyermekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

A balesetmegelőzés lehetséges módszerei a mesélés, szerepjáték, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel - az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- az elvárható és a tilos magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra. Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő-óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Elsősegély doboz minden óvodában a kijelölt helyen megtalálható.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Óvodapedagógusok feladatai:

- a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- baleset megelőzés, a viktimizáció (tehetetlenség, kiszolgáltatottság) elkerülése,
- segítségnyújtás baj esetén.

Eredményesség, a fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Kulturáltan étkezik. Helyesen használja az evőeszközöket. Felméri mennyit képes megenni, kiszolgálja önmagát, társait.

Önállóan használja a vécét. Önállóan és helyesen mos kezet. Önállóan és helyes technikával mos fogat. Szükség szerint használja a zsebkendőt.

Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyrerakja. Vigyáz ruhájára és közvetlen környezete tisztaságára, rendjére.

Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne. Testileg edzett, jó állóképességű.

Kialakulnak az egészséges életvitelhez szükséges készségek, jártasságok, szokások az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően. Igényesség alakul ki a környezet tisztaságára. Igényli a levegőzést, tisztálkodást.

Belső igénnyé válik a kulturált szokások alkalmazása.

Csoportonként 2 óvodapedagógus, egy dajka és a pedagógiai asszisztens kölcsönös együttműködésén alapuló, összehangolt munkájára van szükség a gyermekek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében.

Az óvoda minden dolgozója a gyermekközpontú óvoda megvalósítását segíti.

A környezettudatos magatartás kialakítása**Célja:**

A gyermekek olyan szokás és viselkedési formáinak megalapozása, valamint azon képességeinek tudatos fejlesztése, amelyek elősegítik a környezettel való harmonikus kapcsolatát, helyes értékrendszer és a környezettudatos életvitel kialakulását.

Célunk a gyermekek egészséges életmód iránti igényének kialakítása és a szülők gondolkodásmódjának formálása a gyermekeken keresztül.

Óvodapedagógus feladatai:

- sokoldalú élmények nyújtása a társadalmi és természeti környezetben,
- egészséges életmód feltételeinek biztosítása,
- természeti környezetük megismertetése, szépségeinek és értékeinek felfedeztetése,

- szerzett tapasztalatok, élmények sokoldalú feldolgozásának biztosítása,
- a gyermekek életkorának megfelelő szokásrend kialakítása, amely elengedhetetlenül fontos a környező világgal való pozitív viszony kialakításához,
- környezettudatos gondolkodáshoz szükséges készségek, jártasságok kialakítása,
- környezetbarát szokások megalapozása: mértéktartó felhasználása természeti kincseinknek - takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral,
- eszközök és alkalmak biztosítása a természetben való folyamatos tevékenykedéshez (séták, kirándulások),
- feltételek folyamatos biztosítása az óvodai élősarok és a virágoskert, fűszernövénykert gondozásához, működtetéséhez,
- soltvadkert környezetvédő tábor szervezésével a környezet megismeréséhez való hozzájárulás, (önköltséges formában), a telephelyeken kialakult szokások alapján,
- növényi hulladékok komposztálása a természetben lezajló folyamatok megfigyeltetése,
- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, gyakorlása a mindennapi életben.

Sikerkritériumok:

- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Felfedezi a környezetünk szépségeit.
- Tudatosan figyel és óvja környezete tisztaságát.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Szívesen vesz részt, kirándulásokon, sétákon, kiállításokon, rendezvényeken.
- Tisztában van a környezetvédelem alapvető fontosságával.

A természet védelme érdekében helyi hagyományok kialakításával segítjük elő a gyermekek folyamatos tevékenységének biztosítását:

- rendszeres kerti munka végzése az óvoda udvarán,
- természetsarok gondozása a csoportszobában,
- Föld Napja - Állatok Világnapja - Víz Napja megünneplése,
- Madarak - Fák Napjának megünneplése, Környezetvédelmi Világnap,
- télen rendszeres madáretetés, Madárbarát óvoda,
- komposztálás,
- szelektív hulladékgyűjtés, stb.

A spontán és szervezett tapasztalatszerzések folyamán alkalmazott módszereink a gyermekek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez igazodik. Mozgásos játékokra, cselekvésre, érzékszervi megtapasztalásra épülnek. A természetet szerető, óvó - védő pedagógusaink mintát adnak a gyermekek számára.

A székhely és mindkét telephely aktív résztvevője az Újbuda környezettudatos óvodája programnak, magas szintű és tudatos környezeti nevelést valósítunk meg a csoportokban.

Cseperedő Óvoda telephelyünk az Örökös Zöld Óvoda cím birtokosa, a székhely óvoda és a Lurkó telephely Zöld Óvoda. Mindhárom épületünk madárbarát kerttel rendelkezik. A Cseperedő telephelyen a környezettudatosság jegyében jött létre a Boróka Manó kuckója 1999-ben, amelyet 2016 őszén mint innovációt, átvette a Mozgolóda székhely és a Lurkó Óvoda telephely nevelőtestülete is, és a családok bevonásával működtetik azt. Egész évben a manó hívja fel a figyelmet a különböző környezetünket megismerő-kutató feladatokra, így a gyermekek és családjaik megoldási lehetőségek keresésével alaposabban, irányítottan ismerhetik meg az őket körülvevő természeti környezetet. Számítunk a szülői együttműködésre, mely segíti a program működését és ezzel párhuzamosan a természet védelmét, szépségének megőrzését és környezetünk szebbé tételét (közös udvarrendezés, virágoskertek kialakítása, fák-bokrok ültetése stb.).

A Cseperedő telephely udvarán két tankertet alakítottunk ki, ahol a gyermekek megfigyelhetik és gondozhatják a növényeket, madarakat: a Cseperedő Ligetben és a Cseperedő Kerek Erdőben található növények gondozását, az itt folyó megfigyeléseket, tapasztalatszerzési lehetőségeket, különböző tevékenységeket a csoportok heti rendszeres beosztása biztosítja. A Mozgolóda Óvoda Székhely udvarán színes táblák segítik a növények azonosítását és megismerését.

Környezetvédelemmel kapcsolatos rendezvényeinkre rendszeresen meghívjuk a másik épületbe járó óvodásokat.

5.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

- Érzékenyítő program – befogadás, elfogadás támogatása
- Mentálhigiénés fejlesztés-nevelés
- Szociokulturális környezet
- Biztonságos közlekedés program

Érzékenyítő program az óvodában

Cél:

A gyermekekben fejleszteni a másokra való odafigyelés képességét, a segítő magatartás, a különbözőség elfogadását.

Törekszünk arra, hogy a gyermekekben kialakuljon az elfogadó, egyben befogadó magatartás, a fogyatékkal élő társadalommal szemben.

Óvodapedagógus feladatai:

Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak (pedagógiai asszisztens, dajka) folyamatos tájékoztatása az új programokról.

- együttműködés a sérülteket befogadó intézményekkel,
- folyamatos továbbképzés a témában,
- az új információk alkalmazása.

Sikerkritérium

- Ha sikerrel elfogadtattuk azon társadalmi értékeket, mely szerint, senkit nem érhet hátrányos megkülönböztetés, ha képességei, adottságai terén eltérés mutatkozik.
- Ha óvodánk sikerrel integrálja a látás, hallás, mozgássérült sérült gyermekeket és nyugodt, befogadó légkört biztosít az SNI-s gyermekek fejlesztésére.

Mentálhigiénés fejlesztés, nevelés**Cél:**

A gyermekeink számára biztosítani a pozitív érzelmi fejlődést, a testi-lelki kibontakozást. Olyan személyiség alakítása, mely harmóniában él önmagával és környezetével.

Az egészség megőrzése, az erre irányuló magatartás kedvező befolyásolása. A perifériára kerülő gyermekek problémáinak hatékony kezelése, segítése a beilleszkedésbe. Indulat és agresszió kezelés, példamutatás, illetve mintaadás a gyermekközösség és a szülői közösség számára.

Óvodapedagógus feladatai:

- bizalomteljes légkör megteremtése, társas kapcsolatok segítése,
- testi kontaktusok létrehozása, pozitív megerősítés alkalmazása,
- élményekkel teli, derűs hétköznapiak biztosítása, melyben minden gyermek örömet lel,
- a kényszer, a szorongás kiküszöbölése, az önfeledt tevékenység biztosítása, önbizalom erősítése,
- a szociális zavarokra való odafigyelés, szükség esetén szakemberek bevonása,
- a testi-lelki egészség megőrzése változatos módszerek alkalmazásával,
- azon képességek fejlesztése, melyek küzdőképessé, teherbíróvá teszik gyermekeinket.

Az óvodapszichológus

Az intézményben óvodapszichológus működik, tevékenységének elsődleges célja a gyermekek személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, valamint az oktató-nevelő munka hatékonyságának segítése. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, és az azt kiegészítő végrehajtási rendeletekben meghatározott feladatok alapján, a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szorosan együttműködve végzi munkáját. Közreműködik az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés, személyközi konfliktusok terén szükséges prevenciós és intervenciós feladatok megvalósításában. Mindezeket a gyermekekkel, szülőkkel és óvodapedagógusokkal szervezett egyéni és csoportos foglalkozások keretében látja el.

Az óvodapszichológus feladatai:

- közvetlen segítséget nyújt a nevelő-oktató munkához,
- konzultációs lehetőséget biztosít a szülők számára gyermekük nevelésével, fejlesztésével, valamint óvodai beilleszkedésével kapcsolatos kérdésekben,
- csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermeket játéktevékenység és foglalkozás közben,

- segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását, és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését,
- pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, képesség-vizsgálatokat végez, főként a beiskolázással kapcsolatban,
- terápiás vagy más fejlesztés, kezelés szükségessége esetén a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után segíti a gyermek továbbirányítását a megfelelő szakellátó intézménybe,
- egyéni foglalkozásokat, valamint csoportokat vezet szorongásoldás, érzelmi intelligencia, valamint szociális érettség fejlesztése céljából,
- szülői fórumokat tart fejlődéslélektani, nevelési, valamint a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben,
- segíti a pszichológiai ismeretek elsajátítását az intézményen belül,
- megszervezi az egészségfejlesztéssel és az intézményben észlelt személyközi konfliktusokkal, erőszak-jelenségek megoldásával kapcsolatos feladatokat,
- váratlan súlyos élethelyzetekben megszervezi a krízistanácsadást,
- a tehetségigérek gondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit,
- a gyermekek között előforduló kortárs bántalmazás (bullying) megelőzése és kezelése céljából segíti a NyugiOvi Program bevezetését, óvodapedagógusok bevonásával és fejlesztésével,
- kapcsolatot tart a kerületben dolgozó óvoda- és iskolapszichológusokkal, valamint a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival.

Az óvodapszichológus kötelessége:

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek, valamint az őket gondozó szülők és pedagógusok jogai ne sérüljenek, szem előtt tartani, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe alapján szervezni munkáját, különös tekintettel az információk megosztása és titoktartás tekintetében,
- munkájának megvalósításában támaszkodni az Óvodapszichológiai ellátás szakterületi protokolljának útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

Sikerkritérium

A lelkiileg egészséges gyermek nyitottá válik a világra, elfogadja a máságot, alkalmazkodik a különböző helyzetekhez. Társaihoz türelmes, megértő, szívesen segít. Jól érzi magát, boldog kapcsolatokat teremt. Képes megküzdeni az újabb kihívásokkal személyes fejlődése céljából. Elfogadja és képes hasznosítani egészsége megőrzésére irányuló módszereket és eszközöket. Sikeresen illeszkedik a közösségbe, szükség esetén segítséget kér.

Szülői szemléletformálás

A gyermek elsődleges közege a család, az óvoda kiegészítő szerepet tölt be a nevelésben. Fontos a partneri viszony alakítása, egymás elfogadása a sikeres együttműködés céljából.

Célunk, hogy a szülők érezzék meg valódi jó kapcsolatunkat a gyermekkel, a neki szóló törődést, gondoskodást, szakértelmünket, a befektetett energiát, az eredményeket. Ha örömmel hozzák óvodába, érezzük a megnyugvást, együttműködve tudunk nevelni. Ez a szülői szemléletformálás alapja.

Óvodapedagógus feladatai:

- személyes példaadással való nevelés és szemléletformálás,
- elfogadtatjuk, hogy a gyermek számára legfontosabb a szabad játék, ebbe ágyazzuk az általunk szervezett tanulási tevékenységeket is,
- a mindennapos mese fontosságának hangsúlyozása a szülő-gyermek jó kapcsolatában,
- a média korlátozott, életkori sajátosságoknak megfelelő kultúrát közvetítő szerepének kihasználása,
- a gyermek mozgásigényének kielégítése a szabadidős programokon,
- a zöldségek, gyümölcsök nyers fogyasztására, frissen csavart gyümölcslevek magas vitamin tartalmának kihasználására ösztönzés
- ásványvíz, herbateák fogyasztása cukros üdítők helyett,
- a divat mellett, kényelmes, praktikus a gyermekek számára minden szempontból előnyös ruhák és cipő viseletének szorgalmazása,
- környezettudatos magatartás alakítása személyes példaadással,
- újrahasznosítás lehetőségeinek kihasználása,
- megfelelő személyes testápolásra való szoktatás, fogak, haj, körmök megfelelő ápolása,
- életkornak és egyéni képességeknek megfelelő önállóságra való szoktatás, időt és lehetőséget ad az egyéni gyakorlásra.

Sikerkritérium

- A szülők elfogadják és kérik szakmai tanácsainkat gyermekeik nevelését illetően.
- A testi-lelki egészség alakítása és megőrzése érdekében közösen, együttműködve teszünk lépéseket.

Szociokulturális környezet

Feladatunk ezen a téren felmérni óvodaépületeinkben a gyermekekre ható szocio-kulturális hatások szerepét. A hazájukat elhagyó családok gyermekeinek nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A másság elfogadtatása, az integráció segítése. A segítségnyújtás lehetőségeinek felmérése, megfelelő, tapintatos közvetítés. A nehéz sorsú, rászoruló családok felkarolása, az önkormányzat által nyújtott segítség megkeresése (ételosztás az óvodai szünetek idejében, szociális segítség ünnepek előtt, stb). Szülők közötti segítségnyújtás megszervezése – használt ruhák, könyvek, játékok körében.

Érzelmi és erkölcsi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása:

Az óvodáskorú gyermek magatartása érzelmileg vezérelt. Fontos számára, hogy az óvodapedagógustól érzelmi visszajelzéseket kapjon. Alapvető igénye: érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör.

Cél:

- hogy a gyermekek kapcsolatait pozitív attitűd jellemezze,
- egészséges énképpel rendelkező gyermekekké váljanak,
- megfelelő szociális érzékenységgel rendelkezzenek.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeket, már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik, tapasztalja meg, hogy érzelmeit elfogadják, meghallgatásra találnak.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Az Érzékenyítő Program szervesen illeszkedik nevelés-filozófiánkhoz: „Az éld át, tapasztald meg! „, elve alapján segíti a gyermekeket a másság elfogadásában. A játékok által változik a gyermekek egyéni érzékenysége. Fontos eleme a programnak, hogy nemcsak a gyermekek, a felnőttek szemléletét is alakítja, formálja.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, amely a gyermek erkölcsi - és akarati tulajdonságainak fejlődését segíti, megalapozza a szokás és normarendszert.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és hozzá segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Támogatja abban, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, érzékennyé váljon az értékek és jelenségek iránt, és mindezek megbecsülésére neveli.
- A gyermeki magatartás alakulását meghatározza az óvoda dolgozóinak egymás közötti kapcsolata, kommunikációja, viselkedése, mely modell értékű a gyermekek számára. Ezt, mint rejtett tantervet másolják.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében, szükség szerint, különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Nevelésünk:

- hozzájárul az én tudat kialakulásához, a szociális és társas kapcsolatok fejlődéséhez,
- teret enged az önkifejező és önértékesítő törekvéseknek,
- lehetőséget teremt a gyermek társas szükségleteinek kielégítésére,

- segíti a gyermekeket, hogy a társas kapcsolatok során felfedezzék a különbözőségeket, elfogadják azt, tiszteljék a másikat,
- lehetőséget biztosít a gyermekeknek, hogy a közös élmények során erkölcsi tulajdonságokat tapasztalhassanak meg, mint együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség,
- támogatja a gyermekeket, hogy az óvodai tevékenységek során gyakorolhassák az akarat tulajdonságokat, mint önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat.

Az érzelmi nevelés fejlődésének lehetőségei:

Játéktevékenység

Az óvodás korú gyermek érzelem motivált, ami a leginkább a játék során bontakozhat ki. E tevékenység során megélheti pozitív és negatív érzéseit egyaránt, s ezeket a tapasztalatokat más tevékenységek során már beépítheti, kamatoztathatja.

Az érzelmi nevelés egyik legfontosabb eszköze a drámajáték, mely során a gyermek még inkább megismeri önmagát, társait, a kapcsolatteremtés lehetőségeit, növeli az egymás iránti bizalmat, elfogadást, és lehetősége van érzelmei mélyebb átélésére.

Munka

A tevékenység során a gyermekek tapasztalatot szereznek saját maguk határaitól, korlátairól, ezáltal javul az én-ismeretük. Megélik a csoportért, másokért végzett munka értékét, felelősségét. Az erkölcsi nevelés egyik legfontosabb színtere, ahol fejlődik a gyermekek munkavégzéshez szükséges attitűdje, képessége, készsége és különböző akarat tulajdonságaik, mint kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság.

Tanulás

Az érzelmi motiváltság a tanulás során is jelen van, melynek kihasználása, kiaknázása óvodapedagógusi feladat. A módszerek, szervezeti formák tudatos megválasztása segíti a gyermekek szociális érzékenységének alakulását, kooperatív képességének fejlődését. A tanulás több lehetőséget is kínál a gyermekek önkifejezésére, a másság elfogadására, egymás tiszteletére és kommunikációs képességeik erősítésére.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén:

Képes érzelmeinek kifejezésére, kezelésére, érzelmileg kiegyensúlyozottak, érzelmeiket vállalják, képesek az igazmondásra, van önbizalmuk, vidámak és jó kedélyűek, megbízhatóak, ismerik és értik óvodapedagógusaik metakommunikációs jelzéseit, segítséget nyújtanak az arra rászoruló társuknak.

Az óvodánkba érkező új gyermekeknek és szüleiknek nyílt napot tartunk még az óvodába lépés előtt. Családlátogatást az igényekhez mérten szervezünk. Megismerkedünk a családdal, megbeszéljük, hogyan tudnánk közösen segíteni a gyermek érzelmi feloldódását, az óvodai beilleszkedését (otthoni szokások, egyéni igények megismerése, stb.).

Reggelenként szeretettel köszöntjük az érkező gyermekeket, szülőket. Minden nap megbeszéljük ki van jelen, ki hiányzik. Hosszabb hiányzás esetén képeslapot, vagy a gyermekek közös kollektív rajzát elküldjük a távollévő társuknak, jelezvén, hogy gondolunk rá, visszavárjuk.

Különös gyengédséggel foglalkozunk a gyermekekkel a délutáni lefekvésnél. Biztosítjuk számukra, hogy az otthon biztonságát jelentő alvókát behozhassák, igényük szerint azzal alhassanak. A pihenőidőben a lazításhoz, kikapcsolódáshoz halk zene szólhat.

A közösségi nevelés folyamatában, különösen annak kezdetén ügyelünk arra, hogy a gyermek én-tudata megerősödjék, én-képe a különböző tevékenységek során és kapcsolatokban differenciálódjék. Játék közben fejlesztjük a gyermekekben az egymás iránti érdeklődést, segítjük, támogatjuk az egymáshoz közeledő gyermekek kapcsolatának alakulását. Tudatosan erősítjük konfliktustűrő és konfliktus megoldó képességüket, fontosnak tartjuk, hogy elfogadják társaikat még akkor is, ha a többiektől eltérő módon viselkedik, beszél, - ha szokatlan kívánságai vannak.

Biztonságos közlekedés program

A biztonságos közlekedés program célja:

A gyermekek tudatos és biztonságos közlekedésre nevelése. A gyermek értékrendjének formálása, az emberi élet és egészség alap értéként történő megjelenítésével, önmaguk és tágabb környezetünkben élők egészségének óvása a biztonságos közlekedés alapjainak elsajátításával és betartásával. A közlekedési környezet információinak felfogása és az annak megfelelő feldolgozása során fejlődjön a gyermekek mozgása, koordinációs képessége.

Óvodapedagógus feladatai:

- a mindennapi játék közben, séták, kirándulások alkalmával biztosítsa a lehetőségét arra, hogy a gyermekek elsajátítsák azokat a részképességeket, amelyek a biztonságos közlekedést segítik, s amelyek megalapozzák a későbbi bonyolult közlekedési helyzetek megértését, a helyes döntést és viselkedést,
- a gyermekeket ismertesse meg azokkal az alapvető ismeretekkel és készségekkel, amelyek a biztonságos és kulturált gyalogos közlekedéshez szükségesek, a tapasztalatszerzés tartalma:
 - a járdán való közlekedés szabályaival való ismerkedés,
 - átkelés az úton, a zebrán (balra-jobbra nézés), láthatósági mellény alkalmazásával,
 - a jelzőlámpánál való helyes közlekedés (piros-tilos, zöld-szabad),
 - udvari KRESZ- pályán kialakított szabályok megismertetése, betartása, mobilon kialakítható eszközök segítségével.

Sikerkritérium:

Gyakorlottak és körültekintőek lesznek az alapvető, biztonságos közlekedési szabályok betartásában. Ismerik az elemi közúti fogalmakat, szabályokat, jelzőlámpákat, amelyek a gyalogosoknak információt nyújtanak. Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket. A főbb közlekedési szabályok megismerésével, tudatosan a gyermekekben, hogy a helyes közlekedésben való részvétel a saját biztonságukat szolgálja.

A Biztonságos közlekedési programhoz kötődik a Rendőr Robi Program. Mindhárom óvoda elnyerte a Biztonságos Óvoda címét.

5.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

*„A mi nyelvünk határtalan és szabad, korlátlan terület, ahol alkotni, játszani és táncolni lehet. Mindenki a képére formálhatja. Gyönyörű tornája, játéklabdája a gyermekeknek és a zseniknek”
(Kosztolányi Dezső)*

Anyanyelvi nevelés és fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés az óvodai nevelés valamennyi tevékenységi formájában jelen van, **közvetítő elemként** a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában.

A szocializáció folyamán a **beszéd** a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának a legfőbb eszközévé válik.

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Irodalmi művek megszerettetésével alakítjuk beszédértésüket, beszédkésztetésüket, kifejezőkészségüket, gyarapítjuk szókincsüket.

A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A **helyes és szép beszéd** mélyíti a gyermek érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti irodalmi élmények befogadására.

A család, az óvoda, a szülőföld nyelvközössége magához köti a gyermeket az élmények, emlékek szálaival, és így alapozza, erősíti a közösség a hovatartozás érzését, a szülőföld szeretetét.

Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés az óvodapedagógus kiemelt feladata. A gyermeket nevelő felnőtt a kommunikáció különböző formáinak alakításával, beszélő környezet biztosításával, helyes mintaadással, szabályközvetítéssel, tapintattal alakítja az anyanyelvi fejlődést.

Az óvodapedagógusok beszéde minta értékű a gyermekek számára. Fontos, a gyermekek ösztönzése a beszédre, a gyermek meghallgatása (kérdések és válaszok), mindezekre a kellő figyelem, odafordulás szükséges.

Cél:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés,
- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása,
- irodalmi művek befogadására alkalmas hangulat megteremtése, melyben megvalósul a szubjektív átélés,
- gyermekirodalmi művek megszerettetése klasszikus és kortárs alkotásokon keresztül,
- gyermeki önkifejezés segítése a saját vers és mesealkotás által változatos módszerek alkalmazásával,
- a vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása az önkifejezőképességek, belső képteremtő képesség gazdagítása érdekében,
- olvasóvá nevelés segítése helyi gyermekkönyvtár kialakításával,
- a könyvek szeretetére, megbecsülésére nevelés,
- a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása,
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- a 3-7 éves korú gyermek beszédfejlesztése, beszélő magatartásának kibontakoztatása, kommunikatív képességeinek megszilárdítása, metakommunikatív eszköztárának bővítése,
- a közvetlen tapasztalatokon és élményszerűségeken alapuló ismeretszerzés biztosítása, a gyermekek spontán szerzett ismereteinek bővítése, rendszerezése,
- az anyanyelv fejlesztése helyes mintaadással az óvodai élet minden mozzanatában, az óvodai nevelőmunka minden területén,
- változatos tevékenységek szervezésével a gyermekek érdeklődésének és kíváncsiságának kielégítése,
- az értelmi képességek fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságok figyelembevételével (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás),
- a gondolkodási műveletek során (analízis, szintézis, absztrahálás, általánosítás...) a gyermek problémamegoldó képességének gondolkodásának fejlesztése,
- a beszélő környezet megteremtése, helyes mintaadás, szabálykövetés,
- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint szülőföldjüket elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában,
- együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén,
- képessé kell tenni a gyermeket arra, hogy saját érzelmeit, gondolatait szóban pontosan és hatásosan ki tudja fejezni,
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerezése, a „beszélő”, a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet biztosítása.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció formáinak alakítása az óvodai nevelés egészében kiemelt jelentőségű, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

A család, mint az anyanyelv elsajátításának első színtere - döntően befolyásolja a gyermek anyanyelvi kultúrájának kialakulását. Mivel az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért az óvodának szociális és nevelési funkcióját tekintve szoros, egymást segítő, támogató kapcsolatot kell fenntartania a családdal.

Az óvodánkban - a szocializáció folyamán - a beszéd, a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes, szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti az irodalmi élmények befogadására. A tevékenységekben és élményekben gazdag óvodai légkör fejleszti a gyermek anyanyelvi kultúráját. Az óvodában fokozza a beszéd-aktivitást a társas kapcsolatok kialakulása, és a változatos kommunikációs helyzetek.

A beszédfejlesztés feladatait a gyermekek beszédszintjének megfigyelése alapján határozzuk meg. A gyermekek aktív és passzív szókincsét, a helyes mondszerkesztést hétköznapi beszédhelyzetekkel, élményszerű alkalmakkal, a környező világ felfedeztetésével fejlesztjük. Az anyanyelvi nevelés a nap egészében jelenlévő, s valamennyi tevékenységet átszövő folyamat.

A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztését különböző tevékenységek rendszeres és folyamatos biztosításával, az egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével valósítjuk meg.

Az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva, velük együtt választ témát, melyet különböző élethelyzetekben, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulás formájában gyakoroltat. A szabad játékokban megjelenő tevékenységek lehetővé teszik a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezését, szervezését. A tevékenység, a megismerés örömeinek átélése segítségével részben gazdagítja a gyermekek érzékelési világát, de egyben a munkához szükséges pozitív attitűdöt is erősíti.

Értelmi nevelés és fejlesztés

Cél:

- a gyermek értelmi képességeinek fejlesztése, a tudás a későbbi tanulás iránti vágy felkeltése,
- a gyermeki érdeklődésre épített, egyéni képességeihez igazodó élményközpontú és a személyes megtapasztalást, tevékenykedtetést lehetővé tevő fejlesztés biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- a kognitív képességek: megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás fejlesztése,
- a játékba ágyazott változatos cselekvéseken alapuló tapasztalatszerzés lehetőségeinek megvalósítása,
- optimális feltételrendszer megteremtése, mellyel folyamatosan fejleszti a gyermek személyiségét,
- élményeket nyújt, amelyek különböző érzelmi hatásokat vált ki a gyermekből, amelyek megerősítik a cselekvésen keresztül szerzett ismereteket,
- a gyermek „Én” képét fejleszti, kialakulását segíti,
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése,
- az óvodapedagógus alkalmazza a nyelvi és verbális képességfejlesztő játékokat, amelyek elősegítik a gyermek anyanyelvi fejlesztését,
- a hallás, fonémahallás, beszédértés egyénenkénti megismerése, játékos fejlesztése,
- szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása,
- a szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása,
- helyezzen hangsúlyt az anyanyelvi nevelést szolgáló - a kommunikációs helyzetekben a többoldalú érzékelést-észlelést biztosító – eszköztárra, a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire építve,
- a gyermekeknek a megismerő folyamatban, ha szükséges, segítő támaszt nyújtson, de időt hagyjon, hogy önmaga találjon rá, kutatva a helyes megoldásra,
- teremtsen lehetőséget a szabad önkifejezésre,
- közösen átélhető tevékenységeket szervez a jeles-, az ünnep- és a mindennapokban,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez szakember segítségét kéri – logopédus, pszichológus, gyógy- és fejlesztőpedagógus,
- helyes, hiteles verbális és metakommunikáció közvetítése a gyermekek felé, a korosztálynak és fejlettségi szintnek megfelelő mese-vers kiválasztása,

- a hely és idő biztosítása a mindennapi meséhez, vershez,
- a mese, vers megszerettetése lehetőség, alkalom biztosítása a gyermekeknek a meséléshez, verseléshez, dramatizáláshoz, bábozáshoz,
- nyugodt légkör megteremtése,
- esztétikai élményszerzés,
- beszélő környezet megteremtése,
- érzelmi, értelmi, erkölcsi értékek megalapozása.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén:

A spontán vagy szervezett tevékenységekben aktívan részt vesznek, képesek figyelmüket rövidebb ideig ugyanarra összpontosítani, alakulóban van problémafelismerő és megoldó képességük. Megfigyeléseiket, emlékezetüket, képzeletüket, gondolkodásukat, ismereteiket alkalmazzák, érdeklődőek társaik és az őt körülvevő környezetük iránt, segítséggel javítják hibáikat, felidéznek a múltbeli eseményeket, tevékenységeket.

6. A KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGI FORMÁK ÉS SZÍNTEREIK

6.1. Játék

Az óvodáskorú gyermek alapvető szüksége, **spontán szabad tevékenysége**, örömforrása a játék. Integráló tevékenység, amelyet végig kísér a tanulás és a munka néhány jellemzője. A spontán tanulás színtere. A gyermekek játék közben számtalan ismerettel, tapasztalattal gazdagodnak. A játékszükségletből fakadó eszközkészítés során a felnőtt segítségével technikai megoldásokat tanulnak meg. A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról kellemes és kellemetlen élményeiről. A játékban integrálja a külső és a belső világot, „híd” a képzelete és a valóság között. Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei és a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

A játék szabadsága nem jelenti a gyermekek magukra hagyását. Az óvodapedagógus fejlesztő, feltételteremtő, folyamatokat befolyásoló szerepe tudatos tevékenységet jelent. A gyermekek közös élményeinek gazdagítása, az élmények forrásainak tervezése, a szocializáció segítése, az érzelmek, a szokások, a magatartásmódok formálása, a kultúra közvetítése, a kevésbé önálló, nem kreatív, élményszegény gyermeke játékának fejlesztése, az óvodai nevelés felvállalt funkcióinak érvényesítését jelentik. A mintaadó óvodapedagógus a játékbeli magatartásra is hat, elsősorban azzal, ha maga is bekapcsolódik -a gyermekek igényeitől függően - a játékba. A gyermekek egyéni, közös, közvetlen és közvetett tapasztalatai, élményi sokféle forrásból származnak.

Megfelelő hely biztosítása

A csoportszobában a mozgalmasabb és a csendesebb tevékenységek elkülönítése, megfelelő elhelyezése fontos szempont. A teremben a mozgás biztosítására a legalkalmasabb: az építőjáték és az irodalmi-, ének-zenei tevékenységközpont, ahol mozgásfejlesztő szabályjátékok kezdeményezhetők. A mozgásfejlesztés eszközei igény szerint alakíthatóak a csoportszobában. (pl. szobai csúszda, bilibó, boxpad stb.) A sok tároló felület alkalmas a gyermekek által készített kiegészítő-eszközök elhelyezésére. A játékformák iránti igények alakulását követi a terek nagysága.

A játékidő biztosítása

A szabad játék védelmét a napirendben megfelelő időtartam biztosítja. A várakozási idő kiküszöbölésével, a testápolásra, öltözködésre, étkezésekre, alvásra és pihenésre szánt idő kivételével az egész nap a szabad játék rendelkezésére áll. Az óvodapedagógus által kezdeményezett választható és kötelező tevékenységek időtartama a 6 évesek esetében sem haladja meg a 25-30 percet.

Cél:

- A játék tartalmának gazdagításával **a gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése**, prevenció, korrekció.
- A gyermek kiegyensúlyozott érzelmi, értelmi fejlődésének és társas kapcsolatainak fejlesztése. A kreatív gondolkodás, az alkotó képzelet, a kapcsolatteremtési és kapcsolatmegtartó készség, képesség fejlesztése.
- A természetes és társadalmi környezetből ismeretek, tapasztalatok szerzése, cselekvő tapasztalással megfigyelések végzése óvodásaink személyiségének fejlesztése érdekében.
- Minden gyermek találja meg az életkorának, fejlettségének, érdeklődésének megfelelő játéktevékenységet, érzelmi biztonságban, önfeledten játsszon.
- Feszültségek oldása, öröm, érzelmek, sikerélmény megélése, kudarcok feldolgozása.
- Lehetőségek biztosítása bizonyos élethelyzetekben tapasztalt viselkedési módok újra átélésére, kellemes élmények felelevenítésére.
- Lehetőség biztosítása a gyermek negatív élményeinek feldolgozására.

Óvodapedagógus feladatai:

- a játék feltételeinek megteremtése, megfelelő csoportlétkör, hely és idő biztosítása, a különböző játék-tevékenységekhez (kuckósítások által),
- a szabad játék túlsúlyának érvényesülése,
- a gyermek életkorához és fejlettségi szintjéhez igazított élményszerzési lehetőség és játékeszközök biztosítása,
- könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás megteremtése,
- a megfelelő készen vett játékeszközök biztosítása mellett, a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök biztosítása,
- a játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét,
- a játék elképzelések megbeszélésének inspirálása,
- a pedagógus részéről utánozható minta adása a gyermekek számára,
- a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményező-készséggel, önértékeléssel, önérvényesítés, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok),
- a gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédnek támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd strukturális elemeinek gazdagításával,
- a pedagógus beszédalkalmakkal az új szavakat, szófajokat, a különböző igeidőket, módokat, a ragozás tanulását, a fogalmak megértését segíti, a magyaros mondatalkotásra mintát ad.

Alapelvünk, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült, szabad játékra.

A gyermekek az óvodába érkezéstől hazamenetelig maguk dönthetnek arról, hogy mit és hol kívánnak játszani. Mójukban áll nézelődni, válogatni, töprengeni, végül a számukra éppen legvonzóbb játéktevékenységbe belefogni.

Minden gyermek szabadon választhat társat játékához. A félrehúzódas, egyedüllét igényét és lehetőségét is biztosítjuk, mivel ehhez a gyermeknek ugyanúgy joga van, mint ahhoz, hogy önállóan eldöntse, kivel akar játszani, és mikor akar egyedül maradni.

A csoportszobában a gyermekek spontán érdeklődésének, ötleteinek megfelelően átrendezhetik a bútorokat, berendezéseket - aktívan közreműködhetnek a tervezés, szervezés megvalósításában. Így alakítjuk a gyermekekben a különböző szempontok figyelembevételének, - a dönteni tudás - a szituációhoz való alkalmazkodás képességét.

Napirendünket úgy állítjuk össze, hogy a gyermekek a leghosszabb, összefüggő időt szabad játékkal tudják tölteni. Ez olyan életrendet biztosít, hogy a gyermekek játékuk révén természetes körülmények között fejlődhetnek és spontán fejleszthetők.

A helyes életritmus, az egészséges étkezési szokások és egyéb biológiai szükségletek kielégítését úgy szervezzük, hogy pl.: folyamatos reggelizést biztosítunk, mely után azonnal visszatérhetnek a játéktevékenységhez. A reggel megkezdett tevékenységek egész nap, sőt másnap is folytatódnak.

A játékszerek motiválják, gazdagítják a játékot, de részben tárgyai is magának a játéknak. A játékeszközöket gondosan megválogatjuk - esztétikusak, tisztán tarthatók, balesetmentesek legyenek. A tartalmas, elmélyült játéktevékenység érdekében biztosítunk különböző játszásra alkalmas anyagokat, szimbolikus eszközöket, kellékeket. A játékszereket a gyermekek magasságának megfelelően helyezzük el, hogy bármikor önállóan elő tudják venni.

A kisebb gyermekek különösen ragaszkodnak otthoni játékaikhoz, ezért lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvodába behozva, igényük szerint, társaikkal megosztva játsz hassanak velük (csoportszokásoknak megfelelően).

Az udvari játéklehetőségeket és eszközöket is úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek megtalálják az érdeklődésüknek és fejlettségüknek megfelelő helyet és eszközt játéktevékenységük gyakorlására.

(Homokozók, mászóakák, hinták, focipálya, rajzolás - mintázás - kézi munka, stb.)

A játékszerek elhelyezésénél arra törekszünk, hogy a gyermekek számára elérhetőek legyenek, elhelyezésük állandó legyen, de más - más helyen használhatóak. Figyelünk arra, hogy a játék befejezése után az a gyermek tegye el a játékeszközt, aki használta. Ösztönözzük a társakat, segítsenek egymásnak. Tapintatosan figyelmeztetjük őket, hogy ne legyen kellemetlen tevékenység a rendrakás, mert ez a játszás átélt vagy leendő élményeit, a csoportléggkört is feszültté teszi. Legyen a rendrakás pozitív élmény, érezzék ennek pozitív hatását.

Lehetőséget biztosítunk esetenként egy - egy nagyobb helyet elfoglaló alkotásnak, vár, torony, stb., hogy több napig a helyszínen maradhasson.

Rendszeres, közös élményszerzés biztosításával (séták, kirándulások, bábelőadás, egyéb rendezvények, ünnepekre való készülődés, stb.) tesszük színesebbé a gyermekek életét, -

lehetőséget adunk tapasztalatgyűjtésre, környezetük megismerésére, kreatív gondolkodásuk fejlődésére (járványügyi szabályozásoknak megfelelően).

Támogatjuk, sőt támaszkodunk az óvodán kívül szerzett pozitív élményeikre, de számolunk azzal is, hogy a gyermekeket ért negatív tapasztalatok is megjelenhetnek játékukban. Ilyenkor különösen fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó, megértő, elfogadó óvodapedagógiai magatartást.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye óvodáskor végén:

A szerepjáték nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta, melyben mindig a gyermek érzelmi életének aktuális elemei tükröződnek. A vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait - miközben alakulnak a gyermekek közti társas kapcsolatok, az együttműködés, a közös tevékenység. Várhatóan nagycsoportos korukban már megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását, tevékenységük logikáját. Alkalmazkodnak a játékszabályokhoz. Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről. Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is. Megfelelő élmények birtokában önállóan meg tudják tervezni, szervezni a játékot, ki tudják választani a játékszereket - illetve a rendelkezésükre álló eszközökből, anyagokból önállóan barkácsolnak. A barkácsolás a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, alkotórésze. A létrehozott eszközöket felhasználják bábozásban, dramatizálásban, játékban. Alkotásaikat sok egyéni ötlet alapján hozzák létre. A szerepjátékozás során a gyermek kivívhatja magának azt a jogot, hogy alkalmanként magában elvonulhasson, képzeletbeli barátokat teremthet magának, játék közben ott van, ahol akar, ki-, besétálhat szerepéből. Szerepjátékában lereagálhatja az ijesztő vagy veszélyes élményeit, pl.: mesebeli szörnyet. Játékában titkos hatalomra tehet szert, vagy titkos vágyai valósulhatnak meg.

6.2. Verselés, mesélés

Az óvoda szellemi, érzelmi légköre, személyi-, tárgyi környezete, esztétikus- harmonikus megjelenítése adja azokat a lehetőségeket, amelyet a gyermek igényel, megszeret, és irodalom szeretőként felhasznál az óvodai tevékenysége folyamatában. A kisgyermek mentális és érzelmi fejlődésének elmaradhatatlan eleme a mindennapokban természetesen jelenlévő verselés, mondókázás, mesélés.

Cél:

- Örömszerzés.
- A gyermek természetes kíváncsiságának, igényeinek kielégítése.
- Érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése a mesék csodáival, varázslataival, feszültségkeltő és oldó hatásának, a versek zeneiségének felhasználásával.
- Pozitív személyiségjegyek kialakulásának megalapozása (bátorság, kitartás, igazságosság, küzdőszellem, segíteni tudás, az alkotó életvezetés stb.)

Óvodapedagógus feladatai:

- támogatja a gyermekek alkotókedvét, vers- és mesealkotását,
- mindennapos mesélés és mondókázás feltételeinek megteremtése,
- az irodalmi anyagok gyűjtésénél, válogatásánál népi, klasszikus és kortárs irodalmi értékeket képező, pozitív érzelmeket keltő műveit találjuk alkalmasnak, amelyek tartalma, hangulata és korszerűsége megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, fejlettségének, érzelm világának. A körültekintően kiválasztott anyaggal elősegítjük a hátrányokkal küszködő gyermekek felzárkóztatását, a differenciált fejlesztésüket.
- őrizze a népköltészet és a magyar gyermekköltészet remekait, a mindennapos mondókázás, verselés során,
- népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel elősegíti a gyermek hazaszeretetének, a hagyományok, szokások megismerésének ápolását, az anyanyelv ápolását - az esztétikus szép beszéd példáját, igényét- kifejezve örömet, érzést, hangulatot,
- a tartalomhoz olyan eszközt választ, amely esztétikus, hangulatot jelez, motivál,
- ünnepeinket, hagyományainkat, kulturális eseményeinket színeesebbé, gazdagabbá teszi az irodalmi- és zeneművek komplex alkalmazásával,
- a beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javítása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).
- értelmi képességek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, fantázia, gondolkodás),
- a környezethez fűződő érzelmi kapcsolat erősítése,
- az erkölcsi tulajdonságok, ítélőképesség alakítása,
- legyen szerves része a mindennapi kommunikációnknak a derűs, humoros, nyugodt légkör,
- legyenek a tárházában a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei és meséi, amelyek az óvodás korosztály életkori sajátosságának megfelelnek,
- teremtsen alkalmat képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Verselés, mesélés lehetőségei

A szabad játékidő kiváló alkalom a gyermekekkel kisebb-nagyobb csoportokban történő mondókázásra, verselésre. Az utánzó mozgások, höcögtetők során a kisebb gyermekek és a nagyobbak közösen játszhatnak. Az érzelmi nehézségekkel, mozgáskoordinációval küzdő gyermekeknél tudatosan teremtünk verselős, mesélős játék helyzeteket. A nyelvi játékosság, hangutánzó szavak, alliterációk, hasonlatok tudatosan figyelt szempontok a versek kiválasztásakor. Témájukat tekintve kapcsolódnak az ünnepekhez, eseményeinkhez.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye az óvodáskor végén:

A gyermekek eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket. Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz. Figyelmesen, türelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni a társak megnyilatkozásait. Helyesen használják a névmásokat, névutókat, igeidőket, -módokat. Beszédhelyzettől függően képesek a megfelelő hangsúlyozásra, hanglejtésre, hangerőre és a kellő beszéd sebességre. Közléseiket gesztus, arcjáték kíséri, melyeket érzelmeik váltanak ki. Tisztán ejtik a hangokat. Különböző szituációkban jól használják az állító és tagadó mondatokat, a felkiáltást, felszólítást, az óhajtást. Az anyanyelvnek megfelelő hanglejtéssel, hangsúllyal alkalmazzák a fent felsoroltakat. Arra törekszünk, hogy óvodáskor végére a gyermekek igényeljék a mesét, verset, maguk is kezdeményezzék azok elmondását. Keressék a könyv adta szépség örömét. Érezzék meg jelentőségét, így ők is vigyázzák, óvják a könyveket, segítve az olvasóvá nevelést.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc**Cél:**

- Az ének-zene énekes mozgásos játékokat testi, lelki, szellemi és szociális fejlesztések szolgálatába állítsuk.
- A zenei anyanyelv megismertetésén keresztül a gyermekek zenei képességeinek fejlesztése, érdeklődésük felkeltése, ízlésük, esztétikai fogékonyságuk formálása.
- A zenei anyanyelv kialakítása, a nemzeti vonások megalapozása, a magyar népi gyermekjátékkincs, a klasszikus - és kortárs zenei tevékenységek által.

Óvodapedagógus feladatai:

- belső egyensúly megkeresése a szívhangból kiindulva, annak ütemes verésének észlelése - ritmushangszeren megjelenítve,
- zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése,
- ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok megjelenítése, ápolására törekvés,
- ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése, színeshallás fejlesztése,
- közösségi élmények nyújtása, énekes játékok, közös zenéléseken keresztül (ritmushangszerek segítségével),
- műzene és más népek dalainak, zenéinek megismerése,
- az énekes népi játékokat és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat fontos eszközként használja a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában,
- a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatarozását is,
- énekes játékokon, néptánc elemeken keresztül a mozgás és a testtartás igazításának megalapozása,

- a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának megalapozása. A közös éneklés, játék, tánc segítségével együttes élmények teremtése, zenei készségfejlesztés,
- különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Éneklés, zenei nevelés a sajátos nevelési igényű és a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

A gyermekek számára a zene, ének, tánc, énekes játék terápiás célokat is szolgál. Ennek kifejezés módja, egy komplex mozgásos fejlesztési rendszer. Érzelmi felszabadító hatású, oldja a testi, lelki, szellemi félelmeket, görcsöket. Ezért az óvodapedagógusok számára, az egyik olyan módszertani tárház, ahonnan érdemes meríteni.

A fejlődés jellemzői, várható eredményei az óvodáskor végén:

Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani. Énekeljen, dúdolja az ismert dallamokat. Felelgetős dalt énekeljen társaival vagy a csoporttal. Énekeljen vissza dallamot.

Különböztessen meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban. Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.

Tudjon egyszerű mozgásokat végezni helyes testtartással. Törekedjen a tiszta éneklésre. Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét. Énekeljen alkalmi dalokat ünnepekhez kapcsolódva. Ismerjen fel dallammotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket (ritmushangszereket és a furulya hangját) Ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal).

Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot. Bátran használjon ritmushangszert, szívesen tegye ezt.

Az SNI gyermekeket a sérülés mértékének ismeretében zenei élményhez juttatni, megteremtve az élményszerzéshez számukra fontos feltételeket is.

A hallássérült gyermekeknél több gyakorlási időt kell biztosítani a megértéshez, a bevéséshez.

Kihasználni a zene által nyújtott terápiás lehetőségeket (SNI), elsősorban a hallássérült gyermekeknél.

Különös figyelmet fordítani a látássérültekre, akik között az átlagosnál nagyobb arányban fordulnak elő zenei tehetségek.

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képkialakítást, konstruálást, kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést és a környezetalakítást.

A gyermek a környezetéből jövő spontán vizuális ingerek és a szervezett foglalkozások hatására egyaránt fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik. Törekszünk megismertetni környezetét a különböző észlelő funkciók együttműködésével (látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás) valamint mozgásával, cselekvésével. Szinte törvényszerűen újraalkotja, megjeleníti, ábrázolja valamilyen úton - módon a látott, hallott dolgokat. Ebben a folyamatban kialakul a gyermekben a képi - plasztikai kifejezőképesség, az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képesség. Formálódnak a gyermekek képzeleti, gazdagodik élmény és fantáziaviláguk, tartalmasabbá válnak fogalmaik. Lehetőséget adunk és készítetjük a gyermekeket, hogy képi formában fejezzék ki magukat, így megnevezik érzéseiket, gondolataikat, illetve meséket, verseket képileg formálnak - fejlődik beszédképességük, szókincsük.

Az ábrázoló tevékenység segíti a gyermekek téri, formai- és színeképzeleinek kialakulását, fejlődik megfigyelőképességük, szép iránti vonzódásuk, esztétikai érzékük. Megismertetjük őket különböző anyagokkal, eszközökkel, technikákkal, módot adunk arra, hogy ezeket minél többször gyakorolják.

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, mely a gyermekeink készségeit, képességeit, esztétikai fogékonyságukat nagymértékben fejleszti. Sokszínűségénél fogva az ábrázolási tevékenység a játékidő kedvelt tevékenységei között is rangos helyet foglal el.

Cél:

- A gyermekek vizuális észlelésének, emlékezetének, képzeletének, fantáziájának, gondolkodásának, kreativitásának fejlesztése, az intellektuális látásmód kialakulásának megalapozása.
- A gyermekek képi- és téri kifejezőképességének fejlesztése, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- Elemi, képolvasási, komponálási, térbeli tájékozódó és rendező képesség megalapozása.

Az óvodapedagógusok és szükség szerint a pedagógiai asszisztensek és dajkák feladatai:

- tiszta, rendezett, esztétikus környezet megteremtése és fenntartása lehetőség szerint a gyermekek bevonásával,
- a gyermekek alkotásainak elhelyezése, az általuk használt anyagok, eszközök jól elérhetők legyenek,
- a rend igénye, a tanulható eszközhasználat mindennapokban történő megvalósítása,
- a környezetalakítás lehetőségének biztosítása folyamatosan,
- a gyermekek magasságához igazított térrendezés,
- az ünnepet, témát, projektet tükröző külső megjelenítés kialakítása,
- a folyamatos tehetséggondozást lehetővé teszik a gyermekek érdeklődéséből induló téma- és projekt hetek, melyekbe a szülők is bevonhatók. A folyamat során az összefogó,

irányító szerep a pedagógusé. A differenciált egyéni képességekhez igazodó átélést, feldolgozást teszi lehetővé ez szervezési mód.

- vizuális tapasztalatok nyújtása a gyermek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelően, élmények, megfigyelések, tapasztalatok biztosítása,
- ismertesse meg a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, mely a gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül,
- törekedjen a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására,
- az ábrázolás hangulati (nyugodt, derűs légkör) és a tárgyi feltételeinek megteremtése az érdeklődés felkeltése az ábrázolási tevékenységek iránt,
- a gyermekek képi-, plasztikai-, konstruáló kifejezőképességének kibontakoztatása, képi gondolkodás fejlesztése, térbeli tájékozódó képesség fejlesztése,
- szókincs bővítése,
- vizuális megértés, befogadás alapozása, vizuális percepció fejlesztése,
- szín és formavilág gazdagítása,
- egyszerű munkafogások és eszközhasználat gyakoroltatása, a finommotorika fejlesztése, az írástanuláshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása,
- az alkotás örömeinek megtapasztalása,
- esztétikai élményszerzés,
- kritikai érzék fejlesztése,
- a tevékenységek során felmerülő tisztasági, gondozási teendők ellátása a gyermekek és a helyszín körül, eszközök előkészítésében való segédkezés, a gyermekek biztonságát szolgáló viselkedési szabályok betartatásában, veszélyes körülmények elhárításában vegyen részt.

A differenciált fejlesztés feladatai

Feladatunk, hogy a mindennapok folyamán biztosítsunk lehetőséget az ábrázoló tevékenységre. A tevékenység öröme, az önkifejezés felszabadító, sok esetben terápiás működése kapjon szerepet a napi nevelőmunkában.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, a szín, a tér-forma képzeleteinek gazdagodását, a képi gondolkodás fejlődését.

A gyermekek mindezeket a tapasztalás, ráismerés, rácsodálkozás örömeivel tegyék, miközben a különféle anyagokkal, tulajdonságaikkal közvetlen megfogható, azonosítható „ismeretre” tesznek szert. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző (természetes, mesterséges, új és újrahasznosított) anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A gyermekek mindezeket az esztétikai örömöket, szépségeket, tapasztalásokat verbálisan is fejezhessék ki, oszthassák meg a társaikkal.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése a sajátos nevelési igényű, és különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében olyan fejlesztési hatásokat biztosít, amik a térbeli, és síkbeli tapasztalatokat

szélesíti. Támogatja a különböző részképesség-zavarok kezelését. Kifejezési mód, önkifejezési mód, feszültségoldó hatásokkal. A sok apró sikerélmény, a már meg tudom csinálni élménye, önbizalmukat erősíti, én-képüket alakítja.

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Az SNI gyermekek számára szükség esetén speciális eszközöket és helyszínt biztosítani, különös gonddal a látássérültekre, akiknek taktilis érzékelése az átlagosnál kifinomultabb; különös odafigyeléssel a hallássérültekre, akik között az átlagosnál gyakoribb az ábrázoló tevékenységben tehetséges gyermek.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka színterei:

- csoportszoba
- Agyagozó, Kerámiázó (Mozgolóda székhely), Kézműves szoba (Lurkó telephely)
- udvar
- külső helyszínek

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

Óvodáskor végére a gyermekek testi fejlődése, a központi idegrendszerében bekövetkezett változások, a mozgáskoordinációja oly mértékben fejlődik, hogy figyelme kitartóbb, koncentráltabb lesz és képessé válik az írás megtanulására. Ebben a korban az én és a világ átélése még nem különül el, de megfigyeléseik analízálódóbb jellegűek, a részletek iránt egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak. Munkáikat önálló elképzeléseik alapján képesek megoldani. Elemi térviszonyokat tudnak kifejezni, alkotásaikban a jellemző jegyeket, formákat hangsúlyozzák. Emberábrázolásukra jellemző az egyszerű mozgások ábrázolása. A színeket és árnyalatokat megnevezik, képet képesek kialakítani megfigyelés, emlékezet és képzelet alapján. A technikákat önállóan alkalmazzák, véleményük van saját és társaik "műveiről". Élményeiket vizuálisan képesek megjeleníteni. Játék közben a rendelkezésre álló tér kialakításában, kihasználásában ötletesek, célszerűek, bátran kezdeményeznek. A színeket, ha kell valósághűen, de fantáziájuk szerint használják. Ismerik, és jól megnevezik az alapszíneket, vannak kedvenceik.

- alapttechnikák ismerete rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területén,
- megfelelő mozgáskoordináció,
- kéz izmainak folyamatos fejlődése,
- helyes eszközhasználat (ceruza, ecset, olló, stb.)
- megfelelően fejlett figyelem, emlékezet és gondolkodás.

Mi, a Dél-Kelenföldi Óvoda dolgozói valljuk, hogy a gazdagon megélt tevékenységek öröme, a rácsodálkozások megtanítják a gyermekeket a művészet, a tevékenységek és a természet adta szépségek befogadására.

A környezet vizuális élményei nagy hatással vannak a gyermekekre, családokra; mint film, tv, okoseszközök, internet. A gyakorlatban igyekszünk megmutatni ezen eszközök hasznos, építő használatát. Természetesen ezek csak tevékenységeink kiegészítő elemei, az ismeretek feldolgozását, megbeszélést egészítik ki. A beszélő környezetet folyamatosan biztosítjuk.

6.5. Mozgás

Cél:

- Hogy a mozgás az egészséges életmódra nevelésben kulcsszerepet kapjon. Kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró, ellenálló képességét, egyes szervek teljesítőképességét.
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének fejlesztése az életkoruknak legmegfelelőbb tevékenységi forma, a mozgás által, a mozgás szeretetére épülő életmód, életvitel megalapozásával.
- A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek énhatárainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.

Óvodapedagógus feladatai:

- többféle érzékszervet megmozgató mozgásos tevékenységek szervezése. Táncos tevékenységek, zenére való mozgás, különböző térformákban való mozgás kipróbálásának biztosítása. A harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és finommozgásokra való lehetőség megteremtése. A testük és testrészeik megismertetése, megnevezése, irányok megalapozása,
- a mozgáskultúra, térben való tájékozódás, helyzetfelismerés fejlesztése,
- a szabadban, udvaron szervezett napi tevékenységek során az egyéni szükségleteket, figyelembe véve, - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani a szabad mozgásra,
- differenciált feladatadás.

A gyermekek testi szükségletei terén:

- életszükségletből fakadó mozgásigény kielégítése,
- magas szintű gondozás során a komfortérzet biztosítása,
- mozgáskedvük, örömük fenntartása
- minél több szabadban, tornateremben, csoportszobában biztosított mozgás, mozgásos tevékenység.

A gyermekek lelki szükségletei terén:

- érzelmi biztonság folyamatos fenntartása a tevékenységek, mozgás során.
- empátias, akarati tulajdonságok fejlesztése, formálása.
- indulataik, érzéseik elvárható szintű kontrollja, irányítása.
- önismeret, önbizalom erősítése.
- más értékeinek, erősségeinek, gyengeségeinek elfogadása, tiszteletben tartása.

A gyermekek szellemi szükségletei terén:

- A részképességek fejlődését szolgálja a mozgás, mint alapképességek fejlődése.
- Térbeli tájékozódás, testséma ismeretének erősítését szolgálja.
- Egészségvédelem elemeinek, módszereinek, lehetőségeinek biztosítása tevékenység központú módon.
- A kultúraátadás során minél több mozgásos lehetőség által váljon a gyermekek világképének részévé.
- Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgásos tevékenységekben: a konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.

Óvodapedagógus feladatai:

- egészségmegőrző és egészségfejlesztő tevékenység, személyes minta,
- egészségtudatos magatartás,
- egészséges életmódra törekvés,
- egészségvédelem, függőségek felismerése és kezelése az életkori sajátosságoknak megfelelően,
- mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a tevékenységeket a játékoság jellemezze,
- a mozgásos eszközök folyamatos ellenőrzése, karbantartás, cseréje, selejtezése,
- a gyermekcsoport összetételéhez igazodó hely, eszköz biztosítása,
- légcseré biztosítása. Időjárásnak megfelelő levegőn való tartózkodás,
- állandó kontroll a tevékenységek esetén,
- a gyermekek egyéni szintjéhez igazodó terhelés biztosítása,
- az óvoda helyiségeinek használata /csoportszoba, udvar, tornaterem, fejlesztő szoba /a gyermekek mozgásos tevékenységének biztosítása érdekében,
- az eltérő képességek, (másság) elfogadására nevelés, legfőképpen a mintaadás segítségével, erősíti a társas kapcsolatokat és biztosítja a harmonikus érzelmi állapotot,
- a szükségletek kielégítésében a felnőttek gondozó, óvó, védő szerepének tudatosítása,
- a balesetmentességre törekvés,
- az SNI gyermekek mozgásfejlesztéséhez szükséges sajátos eszközök és feltételek biztosítása,
- a látás-, hallás-, mozgássérült gyermek mozgásfejlesztése előtt a szakorvos véleményét figyelembevenni, mert bizonyos esetekben káros lehet a gyors helyváltoztatás, az erőfelfejtés.

Az anyanyelvi nevelés a mozgásos tevékenységek során is kiemelt szerephez jut. A mozgások, utánzás, beleélés, kipróbálás számos szókincsbővítésre, aktivizálásra ad lehetőséget. Különösen a térbeli tájékozódáshoz szükséges szókincs gyakorlatban történő alkalmazására nyújt számos lehetőséget. A komplex tevékenységek szervezése során a mozgásos és anyanyelvi játékok jól összekapcsolhatók, erősítik egymást.

Testtartási és mozgási funkciók fejlesztő segítségével az óvoda különböző változatos eszközöket biztosít.

Óvodánkban a fenntartó által biztosított utazó prevenciós mozgásfejlesztő foglalkozik a tartásjavításra rászoruló, előzőleg felmérésen részt vett gyermekeknek.

A fejlődés jellemzői, várható eredményei óvodáskor végén:

Hat-hét éves kor körüli mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek. Szeretik, igénylik a mozgást és szívesen vesznek, ha erőnlétüket próbára tehetik (versenyjátékok, sorjátékok, stb.) Mozgáskoordinációjuk összerendezett, harmonikus, ezáltal finommotorikájuk is fejlődik. Erőnlétük, edzettségük, megfelelő egyensúlyérzékük kifejlődött. A feladatok során kialakult kitartásuk, feladattudatuk, türelmük, akaratuk. Szabályokhoz, társakhoz való alkalmazkodásuk különböző. Figyelmük, gondolkodásuk, emlékezetük életkoruknak megfelelő. Versenyjátékokban szívesen vesznek részt, akár maguk által kialakított szabályokkal, amelyeket betartanak és betartatnak társaikkal is. Küzdeni tudásuk, kudarcűrésük, fantáziájuk, kreativitásuk elég fejlett az iskolakezdéshez. Ismerik az irányokat, a térben jól tájékozódnak. A szóban megfogalmazott feladatokat megértik és pontosan végrehajtják.

6.6. Külső világ tevékeny megismerése

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak-, nagyság- és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség-szemlélete.

Cél:

- A gyermek természetes kíváncsiságára építve kézzelfogható, szemléletes személyes tapasztalatok, élmények biztosítása minél természetesebben, minél játékosabban.
- A külső világ megismerését nem különálló feladatként kezelve, hanem a mindennapokba beépítve, komplex módon, minél több oldalról megtámogatva (kép, hang, mozgás), és minél több érzékszervvel megfogva lehetővé tenni a gyermekek számára. Matematikai tapasztalatokhoz juttatni a gyermekeket, különös tekintettel a tájékozódási képességük fejlesztésére.
- A környezet iránti érzékenység és felelősség felkeltése gyermekeinkben, illetve olyan életmódbeli szokások megalapozása, kialakítása saját attitűdünkkel is, melyek révén környezettudatos emberekké válhatnak.
- A családok bevonásával erősíteni a környezethez való pozitív viszony megszilárdulását óvodásainkban, hazaszeretetre nevelés.

Óvodapedagógus feladatai:

- tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat (pl.: séta, kirándulás, komposztálás, ültetés, csíráztatás, hajtatás, madáretetés és megfigyelés), időt, helyet, eszközöket (pl.: évszakfa, évszaknaptár, időjárás naptár, gyűjtemények, nagyító, játékeszközök) a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- segítse elő a gyermekek fejlődését a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, és téri relációk felismerésében, ítélőképességükben, tér-, sík- és mennyiség tudatuk alakulásában, valamint hogy ezeket tevékenyen gyakorolhassák, alkalmazhassák,
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására,
- az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével tervezze, szervezze meg a csoportjába járó gyermekek fejlesztését. A differenciált bánásmódot érvényesítse mind pedagógiai módszereinek, mind az általa szervezett tevékenységek időtartamának, tartalmának, helyszínének, munkaformájának (páros, egyéni, mikrocsoportos, csoportos) megválasztását illetően,
- szükség szerint működjön együtt más, segítő szakemberekkel, szervezetekkel,
- a környezet iránti érzékenység és felelősség felkeltése gyermekeinkben, illetve olyan életmódbeli szokások megalapozása, kialakítása saját attitűdünkkel is, melyek révén környezettudatos emberekké válhatnak,
- a családok bevonásával erősíteni a környezethez való pozitív viszony megszilárdulását óvodásainkban, hazaszeretetre nevelés,
- a hagyományos pedagógiai módszerek mellett (magyarázat, elbeszélés, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, projekt, játék) speciális természettudományos megismerő módszereket is alkalmazva - (megfigyelés, szóbeli és vizuálisan ábrázoló jellegű leírás, összehasonlítás, becslés-mérés, vizsgálgatás, kísérlet)

biztosítsuk a gyermekek számára a sokoldalú, változatos tapasztalatszerzést, ismereteik tudássá szervezését, képességeik készséggé alakulását,

- megtalálja az ismeretszerzéshez felhasználható infokommunikációs eszközöket, anyagokat, indokolt esetben és megfelelő módon közvetíti a gyermekek felé, (magnó, DVD, projektor, CD lejátszó, laptop, fényképezőgép stb...)
- az SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges segédeszközök használatára megtanítani őket,
- az SNI gyermekek számára több időt és lehetőséget biztosítani a gyakorlás, tapasztalás számára,
- a látás- hallássérült gyermekeket a külvilágról, több számára fogható információval kell megismertetni, mert sérülésük csökkenti a megismerési funkciók működését,
- a gyengén látó gyermek tapintás érzékének fokozott fejlesztése,
- tiszteletben tartja, hogy a gyermekek felvilágosítása (pl. testünk témakör, stb.) a szülők joga és feladata.

A pedagógiai asszisztens és a dajka feladatai:

A tevékenységek során felmerülő tisztasági, gondozási teendők ellátása a gyermekek és a helyszín körül, eszközök előkészítésében való segédkezés, a gyermekek biztonságát szolgáló viselkedési szabályok betartatásában, veszélyes körülmények elhárításában vegyen részt.

Az óvodai környezeti nevelés helyszínei:

Az óvoda épületenként eltérő belső (csoportszoba, természetsarok, folyosó az akváriummal, zöld fallal, homok-víz asztal) és külső terei (udvara, kiskertjei), a környező utcák.

A XI. kerület emblematikus helyei: a Kamara-erdő, a Duna és hídjai, a Kopaszi-gát, a Gellért-hegy, a Feneketlen – tó, Sas-hegy, a Corvinus Egyetem Kertészeti arborétuma, a Kelenföldi pályaudvar, a piac.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az egészségesen fejlődő gyermek elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, esetleg foglalkozását. Ismerje a napszakokat, a hét napjait, az évszakokat.

Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A sajátos nevelési igényű és/vagy kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

6.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége: örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, mely:

- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének,
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos eszköze,
- a közösségi kapcsolatok,
- a kötelességteljesítés alakításának eszköze,
- a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Cél:

A munkajellegű tevékenységekben rejlő lehetőségek kiaknázása, a következő képességek terén:

- kitartás,
- önállóság,
- felelősségtudat,
- céltudatosság,
- munkaszeretet,
- kooperáció és kommunikáció,
- feladattudat és -tartás,
- önbecsülés, önértékelés,
- önzetlenség,
- figyelmesség, segítőkészség,
- eszközhasználat,
- szem – kéz koordináció,
- logikus gondolkodás,
- szervezőképesség,
- problémamegoldás,
- pozitív értékrend alakítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- tudatos pedagógiai szervezés,
- személyes példamutatás, modellnyújtás az utánzással elsajátítható tevékenységek megtanulásához,
- elegendő idő, tér, eszköz és alkalom biztosítása az alkalmyszerű, illetve rendszeres gyakorláshoz,
- a gyermekkel való együttműködés,

- folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

Az óvoda valamennyi dolgozójának feladata:

- az óvoda valamennyi dolgozójának személyes felelőssége, hogy saját munkáját igényesen, a gyermekek számára modellértékűen végezze,
- fordítson különös gondot a gyermekek számára is érthető nyelvezetre, a pozitív kommunikációra és az udvarias viselkedésre,
- megjelenése, modora, munkához való hozzáállása pozitív példa legyen a gyermek előtt,
- humora legyen a gyermekekhez méltó, vidám, mosolygós kollégák, pozitív hangulatban egymásra is jobban hatnak, és sokkal hatékonyabbak bármely területen,
- segítőkész, „megszólítható” legyen, mind a gyermek, mind a szülő részéről,
- amely munkában megengedhető, engedje, hogy a gyermek is bekapcsolódjon képessége szerint,
- baleset megelőzésben, veszély elhárításában részt vegyen.

Munka jellegű tevékenységek területei:

- rendrakás, terem átrendezés: torna-, kézműves, játékeszközök, ágyneműje lehúzása, paplan összehajtogatása, székek elpakolása,
- étkezések körüli teendők, naposi munka: megterítés, asztal leszedés, innivaló öntés, kenyér, süteményosztás, szalvétahajtogatás, sütemény sütésben /savanyúság- /kompót... stb. készítésben segédkezés (járványügyi szabályozást figyelembe véve),
- önkiszolgálás,
- öltözködés: ruhák összehajtogatása, helyre rakása, saját nedves ruhák radiátorra terítése,
- udvari munkák: avar összegereblyézése, söprögetés, homokozó letakarása,
- növény- és állatgondozás: öntözés, etetés stb.
- segítségnyújtás a kisebb társaknak szükség szerint: cipzár-húzás, gombolás, fogkrémnyomás, megfésülés, vízöntés ,
- gyűjtőmunkák: termések, levelek, képek, stb. gyűjtése.

A fejlődés jellemzői, várható eredménye az óvodáskor végén:

A gyermek képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg.

Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

6.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja az óvodás **gyermek kompetenciáinak fejlesztése**, az attitűdök erősítésével, és a készségek, képességek fejlesztésével a teljes személyiség fejlesztése: óvodásainkban átörököltük, közvetítettük az örök emberi értékeket, hogy kiegyensúlyozott, vidám, nyílt, érdeklődő, a világ iránt fogékony, erkölcsi, szociális érzelmekre nyitott, tanulni szerető, önállóan gondolkodó, kreatív, cselekvő ember váljék belőlük.

Óvodapedagógus feladatai:

- a tanulást támogató környezet megteremtése,
- a gyermek életkori fejlődését, egyéni tempóját figyelembe véve a természeti és társadalmi környezetéből szerzett tapasztalatokból, ismereteiből kiindulva, élményekkel és ismeretekkel gyarapítsuk,
- a gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával,
- sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása,
- az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva,
- a további egy év óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére differenciált foglalkozásokat tervez,
- az iskolakészültség megsegítése érdekében egyéni fejlesztési tervet jelenít meg a fejlődési naplóban a fejlesztő- és gyógypedagógus kollégák közreműködésével,
- a járványügyi helyzetnek megfelelően - amennyiben nincs jelenléti óvodai nevelés - a szülői csoportok közösségeivel kialakított információs csatornákon keresztül továbbít (pl. Google Meet drive, FB csoport, egyéb levelezőrendszerek stb.) képi, illetve hanganyagot, feladatokat a gyermeki tevékenységekhez kapcsolódóan stb, melynek tartalma a csoportok projektterveinek megfelelően, vegyes csoport esetén differenciáltan, a heti terv szerint folyamatosan történik.

Az óvodánkban **a tanulás** egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység, mellyel lehetőséget adunk az érdeklődés, kíváncsiság kielégítésére, a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átélésére, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére, az alkotásra.

Mindez befolyásolja a világgép alakulását, - hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződnek. Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük, gondolkodásuk, képessé válnak problémáik felismerésére és megoldására.

A játék a szó legszorosabb értelmében a tanulás alapvető formája. A gyermekek születésüktől fogva "aktív - kutatók", spontán játékkal felfedezni és megismerni akarják a világot. Miközben a gyermekek megfigyelnek és felfedeznek - tapasztalatokat szereznek, melyek során

tárgyi és szociális környezetük más és más adottságait, lehetőségeit ismerik meg. Játék közben egyre szélesebb és differenciáltabb tudáskészletre tesznek szert.

A játékban lehetőség nyílik a szociális viselkedési formák elsajátítására, a kommunikációs képességek fejlődésére is. Jártasságok szerezhetők a másik gyermek kívánságainak, véleményének és érdekeinek figyelembevételében és a reagálásokban. Játékban a gyermekek átélhetik a környezeti kihívásokkal való szembesülést, a kísérletező tapasztalatszerzés és az önálló megoldástalálás élményét.

A világgal való spontán és aktív ismerkedés alapozhatja meg az emberi fejlődéshez szükséges tanulást.

A gyermeket a tanulásban a kíváncsiság, a tevékenységi vágy és a felnőttekhez fűződő érzelmi kapcsolat motiválja.

A gyermekek spontán, önkéntelen módon tanulnak, ezért a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítjuk a tapasztalat - és ismeretszerzés folyamatát. A gyermekeket egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítjük sokoldalú tevékenységre. Mivel a fejlődés nem egyenletes, fontos, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék. A fejlődést elősegítjük, de nem erőltetjük.

Az óvodánkban a tanulás, a játék motivációs bázisára épül, mindvégig játékos jellegű marad. A játékosság mint alapelv a tanulás egészében érvényesül.

A tanulás alapja az óvodapedagógus és gyermek kölcsönös egymásra ható tevékenysége. Az irányítás mindig a gyermek folyamatos megfigyelésére épül. Személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.

Fejlődésük nyomon követésére mindhárom épületben egységesített dokumentációt vezettünk be, melybe a szülőknek a törvényi előírásoknak megfelelő betekintési lehetőséget biztosítunk.

A gyermek csoportbeli közérzete is hatással van a tapasztalat - és ismeretszerzési kedvére, képességeinek - köztük - gondolkodásának fejlődésére. A feladatok, problémák közös megoldása segíti a gyermeket társa megértésében, a jelenségek, dolgok közötti viszony gyakorlati felismerésében, többoldalú megközelítésében, az óvodapedagógussal és társakkal való együttműködésben.

A gyermekek óvodán kívüli tapasztalataira, spontán élményeire, ismereteire építve biztosítjuk a tanulás tapasztalatszerző, képességfejlesztő, ismeretközvetítő hatásának érvényesülését.

Tanulási alapelveink:

- a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki,
- a gyermek megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére építünk,
- probléma szituációkat teremtünk, cselekedtetünk, konkrét tapasztalatokra építünk,
- a feladatadást differenciáljuk,
- a játékos jelleget, élményszerzést biztosítjuk,
- játékos tanulási helyzeteket teremtünk, szituációs játékokat kezdeményezünk.

7. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI

Az óvodai életünk szokásai, hagyományai, ünnepei, jeles napjai és zöld programjai érzelmi átélésre, gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőséget.

A gyermekek részvételét az ünnepek szervezésében, előkészületekben koruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő tevékenységgel biztosítjuk. Az ünnepi alkalmakat kellemes közös élményekre támaszkodva tesszük hagyományossá. A közös tevékenység, közös készülődés, tervezgetés, a gyermekek elé állított távlat, a "holnap öröme" a gyermek fejlődésének serkentője. Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. Megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermek közösséghez tartozását. Közel hozzák a szűkebb és tágabb környezet eseményeit. Ünnepeink kiemelkednek az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és emlékei beilleszkednek a gyermek természetes életmenetébe. Az ünnepeket tevékeny várakozás előzi meg. Az ünnepek kiválasztásában és megszervezésében szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, az óvoda környezeti adottságait, a szülők igényeit, a gyermekek érdeklődését, a nevelőtestület döntését, a már kialakult hagyományokat. Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érik el hatásukat. Figyelembe vesszük javaslataikat és tiszteletben tartjuk a család ünnepeit. A jó érzelmi előkészítés és a fokozódó örömteli várakozás csúcspontja maga az ünnepi együttlét, melynek hangulatát tovább emeljük alkalmanként a felnőtt közösség "ajándékával", közös énekléssel, bábozással, dramatizálással. Az ünnep közös örömét a későbbiekben újra és újra felidézzük. A gyermekek megterhelő, szorongással járó szerepeltetését elkerüljük. Az ünnep örömét erősítjük az óvoda feldíszítésével, ünnepi ruhába öltözéssel, kölcsönös ajándékozással, meglepetésekkel.

Székhely Óvoda (Mozgolóda):

A székhely óvodában (Mozgolóda) a nevelési évet **ünneptől ünnepig** tartó időszakok sora alkotja.

Ezen belül megjelennek a kitüntetett ünnepnapok, melyek között vannak hagyományos jeles napok, zöld ünnepek, és sajátos ünnepnapok.

Az utóbbihoz tartozik az óvoda egyéni arculatát is tükröző jelképvilág, szimbólumrendszer. Az előkészületekben való aktív közreműködés, az átélés érzelmi töltése, az ismeretek rendszerezése, a komplexitás, holisztikus szemlélet jellemzi a folyamatot.

Az ünneptől – ünnepig tartó tevékenységrendszer építi az erkölcsi, esztétikai, etikai értékrendszer elemeit a gyermekeknél. Az óvoda jelképrendszere is ezt kívánja támogatni.

Ünnepeink

Szüret: az időjárás függvényében igazi szüretelés egy almáskertben, vagy az óvoda területén rendezett multság az őszi gyümölcsökkel a középpontban.

A zene világnapja: közösen énekel, ritmushangszeren játszik az óvoda apraja-nagyja.

Apróka – próba: a csoportos emblémával ellátott jelképes ajándék átadó ünnepe, a gyermek közösségbe való ünnepélyes befogadása. A gyermekek próbatétele kifejezi az erőfeszítést, hogy a közösség részévé váljanak. Az új óvodások ilyenkor ölthetik magukra először a csoportos pólót.

Márton nap: Ludas népi játékok, szeretetvendégség különböző formái (kalács, falatka kínálása) lehetőség szerint a szülők felé is. Alkalmas időben alkonyati lámpás felvonulás.

Mikulás – Névnapi: a Mozgolóda nevet a Mikulástól kaptuk. A legkisebbek büszkén viselve a csoportos pólót, ezen az ünnepen élik át először a nagyobb óvodai közösséghez való tartozás érzését vizuálisan és érzelmileg egyaránt.

Karácsonyvárás az Advent jegyében: az otthoni gyertyagyújtást követő hétfőn az óvodai koszorún is mindig eggyel több gyertyán lobban fel a láng.

Karácsonyi fehér asztal: az otthoni ünneplés előtti utolsó együtt töltött óvodai nap. Minden csoport a saját szokásai szerint ünnepel meghitt körülmények között, majd közös éneklésre gyűlünk össze. (Ha meghívást kapunk, lehetőség szerint az iskolai betlehemes játék megtekintése.)

Farsang: a csoportokban rendezett jelmezes multság. Minden csoport a saját kedve szerint jelenít meg az ünnep jellegzetességeiből: alakoskodást, csúfolódókat, télkergetést, táncokat stb.

Mackó Nap: a csoportok hagyományainak megfelelő módon mackóbarlang építés a termekben, az udvaron közös időjárásjósló árnyéklesés.

Nemzeti ünnep: közös éneklés, szavalás, lovagoltatós, kapuzós játékok, lehetőség szerint meghívott vendéggel.

A víz világnapja: a vízzel, mint elemmel, a vízi élővilággal, környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek bővítésre alkalmas helyszíneket keresnek fel a csoportok (pl. Kopaszi-gát, Feneketlen-tó, Kőérberki tó, szikvíz készítő üzem, víztisztító- Etyek stb).

Húsvét: néphagyományokhoz kapcsolódó tevékenységek, játékok megismerése, felelevenítése - tojásfestés, locsolkodás, tavaszhívogató népi játékok.

A Föld napja: környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek, programok szervezése (pl. Kamaraerdei tanösvény, Sas-hegy, hulladékudvar meglátogatása, ásvány kiállítás szervezése, kerületi rendezvényeken való részvétel).

Anyák napja: cinkos levélben kérjük az édesapák segítségét, hogy az óvodában készített ajándékkal, a megtanult verssel május első vasárnapján meghitt körülmények között köszönthessék a gyermekek édesanyjukat.

Madarak és fák napja: az óvoda kertjében virágültetéssel, vagy tanulmányi kirándulással teszik emlékezetessé ezt a napot a csoportok.

Ballagás: az ünnepre minden elballagó megszövi saját tarisznyáját, amibe útravalót kap. A ballagási tarisznya szövése annak a képességét jelzi, hogy alkalmassá vált a hosszú távú, tervezett, szervezett munkára. A gyermek iskolássá válhat. Az útra való, amit a közösség tesz bele a tarisznyába, szimbolizálja azt az értéktöbbletet, amit a Mozgolódásban szerzett a gyermek. A homok az elhagyni készülő otthont, pogácsa, az élet sója a jövőt, jövőbe vágyást jelképezik. A ballagók sora együtt, utoljára, végigvonul az óvodán.

Mozgolóda napok: a csoportokban korosztályoknak megfelelő mozgásos feladatokat teljesíthetnek a gyermekek. Elismerésként pecsétet gyűjthetnek a teljesítményükről.

Újbudai Lurkó Óvoda telephely:

Állatok Világnapja

Október elején kerül szervezésre. Kirándulás pl. az Állatkertbe, a Budakeszi Vadasparkba vagy a szigethalmi Vadasparkba és Állatsimogatóba.

Takarítás Világnapjai

Közös udvarrendezés a szülőkkel (falevelgyűjtés, gallyak metszése stb..)

Márton napi vigasságok

November 11.: A nevelőtestület tagjai bábelőadással vagy egy mese élőszereplős feldolgozásával (dramatizálásával) lepik meg a gyermekeket. Az előadás témája kötődik a Márton naphoz.

Mikulás

December 6. Délelőtt a gyermekek közösen élvezhetnek egy gyermekelőadást, amiben a Mikulás is szerepel.

Az előadás végén mindenki meglepetést talál a cipőjében, a Gyermekálmó Alapítvány támogatásával.

Adventi Teadélután

December, vagyis az adventi készülődés időszaka

Közös készülődés a szülőkkel – kézműves-délután formájában: karácsonyi díszek, koszorúk, ajándékok készítése szeretteiknek, karácsonyi sütemény, stb.

Madárbarát program

Januárban madáretető készítés, madárgondozással kapcsolatos program, a fenntartó támogatásával és a szülők hozzájárulásával.

Farsang

Február, farsangi időszak

Délelőtt a gyermekeknek bábelőadást, lufihajtogatást vagy zenés műsort szervezünk. Az előadást megelőzően a csoportok keretein belül zajlik a jelmezek bemutatása.

Kiszézés

Farsang után, kiszebáb készítés, égetés az udvaron, télbúcsúztatás, különböző zajkeltő eszközökkel, mondókákkal, dalokkal.

Március 15.

Az ünnep előtti napok

A mindenkori nagycsoportosokkal óvodán kívüli program keretében esetenként látogatást, zászlótűzést szervezünk az emlékhelyeknél. Az óvodában külsőségekben jelenik meg az ünnep hangulata.

Víz Világnapja

Március

Hat helyszínen különböző játékos tevékenység, kísérletezés a vízzel kapcsolatban.

Húsvét

Ünnep előtti napokban

Az ünnepi készülődésben jelenik meg.

Virágos jókedvünk legyen

Április, csoportonkénti kertrendezés, virágok ültetése a szülők bevonásával.

Lurkó váró napok

Április vége: Leendő óvodásaink és szüleik részére szervezett nyílt napok.

Az óvodapedagógusok napi beosztás alapján fogadják és az óvodában körbevezetik az érdeklődőket, valamint tájékoztatást adnak az óvoda életéről, nevelési programunkról és a beiratkozás rendjéről.

Föld Napja

Áprilisban, részvétel a kerületi rendezvényeken, vagy más óvodák programjain.

Madarak és Fák Napja

Madártani egyesület meghívása, bemutató az udvaron.

Vendég Óvodák meghívása.

Anyák napja

Május első vasárnapja környékén

Meglepetés délután, melyen vendégül látjuk az anyukákat, nagymamákat. Köszöntés verssel, énekkel, ajándékkal.

Lurkó Nap

Délelőtti játékos óvodai programok gyermekeknek, délután közös táncház vagy koncert. Nagycsoportosok búcsúztatása, csoportonkénti szervezésben.

Búcsú kirándulás

Csoportonkénti szervezésben, együtt a családokkal.

Újbudai Cseperedő Óvoda telephely:**Szüreti Mulatság**

Csoportonként szőlő-szemeztetés, darálás, préselés, közös tánc.

Állatok Világnapja

Élő állat bemutató, terepasztal készítése, vadaspark, állatkert látogatása.

Márton napi ludas játékok

Rétes sütés csoportonként.

Munkadélután szülőkkel

Karácsonyi készülődés, ajándéktárgyak készítése.

Alapítványi Batyus Bál Szülőkkel

Esti táncos vetélkedő, mulatság.

Őszi udvartakarítás családokkal

„Hulló falevél akció!” Festés, kertrendezés.

Mikulás érkezése.**Luca napi vásár**

A munkadélutánon és szülők által készített „karácsonyi vásárfia” árusítása.

Adventi készülődés, ünnepvárás, karácsony**Farsang**

Farsangi Jelmezek készítése csoportonként.

(Pizsama-bál, rongyos-bál, állatok farsangja, bohócok farsangja.)

Kiszézés

Délelőtti kiszézés égetés csoportonként az udvaron, csörgő dobokkal, verseléssel, télűzés.

Télűzés Esti program-„Télűző séta” az egészséges szívért családokkal együtt.

Március 15. Nemzeti Ünnepe

Lovas játékokkal, indulókkal.

Víz világnapja

Séta a Feneketlen-tóhoz, Kopaszi-gáthoz.

Húsvét

Néphagyományok megismertetése.

Föld napja

Növények ültetése a kertben, Cseperedő-ligetben.

Tavaszi udvartakarítás, felújítási munkálatok a családokkal.

Májális

Májusfa állítása az udvaron.

Madarak- Fák napja

Cseperedő-ligetünket látogató madaraink megfigyelése, megismerése, felismerése, odúk megfigyelése.

Anyák napja

Édesanyák, nagymamák köszöntése.

Soltvadkerti tábor

Környezetvédelmi tábor, a természet megszerettetése a gyermekekkel.

Gyermeknap

Játékok, programok szervezése az udvaron.

Apák napja

Délutáni családi program ügyességi játékokkal az udvaron. Az óvodai szintű rendezvény hétköznapi délutánra szervezzük annak érdekében, hogy minél több család részt vehessen az ünnepen. Az óvoda dolgozói az udvar különböző helyszínein vetélkedőket, versenyeket szerveznek. A versengés forgószínpadszerűen zajlik az udvaron.

Környezetvédelmi Világnap

Környezetvédelmi játékok játéka az udvaron, kijelölt helyszíneken.

Iskolába menők búcsúztatója

Minden csoport énekkel, verssel búcsúztatja az iskolába készülő gyermekeket.

A Lurkó és a Cseperedő telephely minden nevelési év végén szervez csak nagycsoportosoknak 5-6 napos Környezetvédelmi tábort:

Soltvadkerti tábor - Önköltséges**Óvodapedagógus feladatai:**

Csoport szintű program esetén:

- egyeztetik, tervezik a program szervezési feladatait, előkészítik a programot,
- szükség esetén bevonják a pedagógus asszisztenst, dajkát,
- előzetes egyeztetés alapján beszerzik, előkészítik a szükséges anyagokat, eszközöket,
- közösen lebonyolítják a programot,
- éves beszámolóban összegzik a tapasztalatokat.

Óvodai szintű rendezvény esetén:

- az éves munkatervben meghatározott felelősök előkészítik, tervezik szervezik, egyeztetik a programot,
- a szervezési feladatokba bevonják a csoportos óvodapedagógusokat,
- tájékoztatják a pedagógus asszisztenst, dajkát, óvodatitkárt, az óvoda összes munkatársát a program menetéről és rájuk váró feladatokról,
- a program lebonyolításában minden óvodapedagógus részt vesz,
- éves beszámolóban összegzik a tapasztalatokat.

8. INKLUZÍV PEDAGÓGIA – INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSSÁGOK MEGŐRZÉSÉVEL, A KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSSAL. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

8.1. Integráció

Az integráció gondolata a humanisztikus alapértékek elfogadását jelenti. Az integrált nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadását, együttnevelését jelenti ép társaikkal együtt. Ezt a feladatot a fenntartó jelöli ki az óvoda alapító okiratában, és az óvodavezető felelőssége a pedagógusok alkalmassá tétele e feladat ellátására (óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken való részvétel támogatása).

Az óvodai integráció azonban már nem csupán a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését célozza meg az ép fejlődésmenetű társaikkal együtt, hanem minden olyan gyermeket érint, akinek egyéb megsegítésre van szüksége. Óvodai nevelésünk során nagy hangsúlyt fektetünk a befogadó (inkluzív), másságot elfogadó óvodai környezetben a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek életminőségének javítására, beilleszkedési esélyük növelésére, szocializációjuk segítésére.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek. ((2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Knt) 4. §, 13.))

Fontos számunkra, hogy „a minden gyermek egyformán értékes” elvet érvényesítve megfelelő támogatás nyújtására törekszünk mindenki számára (gyermek, szülő, család). A mai kor kihívásai arra készítettek bennünket, hogy keressük a lehetőségeket, újabb módszereket, szemléletváltást, képzéseket, a megfelelő pedagógusokat, akik fel tudják vállalni ezt a nehéz feladatot, s az inkluzív pedagógiához legközelebb álló attitűddel rendelkezzenek. Az együttnevelést vállaló intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek, mint részvétet és védeltséget.

Igyekszünk gyermekközpontú, a gyermek valós érdekeit figyelembe vevő nevelési gyakorlatot követni. A spontán és tervezett hatásokat figyelembe vesszük a mindennapok alakítása során.

Minden gyermeket igyekszünk az egyéni differenciált bánásmód keretei és az óvodai módszerek eljárások hatásrendszer során önmagához képest fejleszteni. A testi, lelki szellemi és szociális képességeit alakítani úgy, hogy képessé váljanak az iskolai életmódra.

Az óvodai csoportok szervezésénél figyelembe vesszük azon gyermekek elhelyezését, akik kevésbé alkalmasak a heterogén csoportba való beilleszkedésre.

Óvodánkban a csoportjaink szervezésére jellemző, hogy két telephelyünkön életkor szerint osztott és osztatlan csoportok is vannak. A székhely óvodában a három korosztályos vegyes csoport a jellemző. Nevelőközösségünk tapasztalataira és a szülői igényekre való tekintettel folyamatban van a székhely óvodában is az életkor szerint osztott, illetve a két korosztályos csoportok kialakítása.

A gyermekek közötti különbségek leginkább a társas- érzelmi sajátosságokban mutatkoznak, többségük az őket érő élményekre azonnal, érzelmekkel kísért választ adnak. Fokozott figyelmet fordítunk a csendesebb, visszahúzódó, kevésbé közlékeny gyermekekre, mivel nekik különösen fontos a felnőttekkel és társaikkal kialakuló biztonságos érzelmi kapcsolat. Sok dicsérettel, buzdítással, sikerélményhez juttatással növeljük önbizalmukat, segítjük megnyilvánulásaikat. Pozitív értékeléssel megerősítjük a gyermek helyes cselekedetét, ezzel elősegítjük az elvárások belsővé válását. Tudatosan törekszünk arra, hogy a negatív tartalmú értékelés - az elmarasztaláson és visszatartáson túl - mutasson a kívánatos magatartás, viselkedés irányába.

Célok, feladatok:

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek együttnevelése a normál fejlődésmentű gyermekekkel, tehát minden óvodás számára aktív életet nyújtani az óvodában az „éld át, tapasztald meg” alapfilozófiánk alapján.
- Esélyegyenlőség, esélyteremtés minden gyermek számára.
- A „minden gyermek egyformán értékes” elvének érvényesítése, megfelelő támogatás nyújtása mindenki számára – gyermek, család.
- Egyéni differenciálás talaján az egyén kibontakoztatása és fejlesztése a számára megfelelő módszerekkel és eszközökkel.
- Gyermekeink és a családok szociális kompetenciájának fejlesztése (elfogadás, segítőkészség, empátia, együttműködő készség, érzékenyítés, befogadó készség fejlesztése).
- Diszkriminációmentesség.
- Szegregációmentesség.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi integrációjának támogatása.
- Minőségi neveléshez történő egyenlő hozzáférés joga.

Sikerkritériumok:

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, egyenlő hozzáférését a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődését tekintjük, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusaink vannak.

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, individuális módszereket, technikákat alkalmazunk,
- a foglalkozások során a szakértői véleményben szereplő javaslatokat beépítjük, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásainkat megváltoztatjuk, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztjuk,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk,
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

Az óvodapedagógus általános feladatai:

- azonosulás az inklúzió gondolatával, esetleges attitűdváltás, tolerancia, empátia, következetesség,
- alkalmazkodás, változáskezelés,
- kulturális érzékenység, modellnyújtás,
- folyamatos önképzés, a pedagógusképzésben a továbbképzéseken a megfelelő kompetenciák kialakítása,
- segítő partnerekkel kapcsolattartás - Szakszolgálat, Szakértői Bizottság, Gyengénlátók Ált.Isk.,
- egyéni differenciálás alapelvének elfogadása,
- szokás és normarendszer megalapozása, következetes életrend kialakítása,
- szülők bevonása, együtt nevelés, partneri viszony, szorosabb kapcsolattartás,
- megismerés, fokozott figyelem, adat- és személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartása,
- folyamatos nyomonkövetés, feljegyzések, szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése.

Óvodapedagógus feladata a nevelő tevékenység során

- a különleges bánásmódot igénylő gyermeket elfogadó szeretettel, példát mutató figyelemmel segíti,
- közös élmények, tevékenységek, folyamatos érzelmi ingerek nyújtásával a gyermekek biztonságérzetének kialakítása,
- a csoportban kialakult biztonságot nyújtó szokásrenddel segíti elfogadtatni a gyermekkel a csoport viselkedési szabályait,
- a jeles- és ünnepnapok nyújtotta lehetőségek kihasználása a szocializáció megalapozásának folyamatában,
- segíti a gyermeket abban, hogy a különböző tevékenységekben gyakorolhassa az önkifejezés formáit, a társas érintkezés mintáit,
- a csoportban lévő gyermekek felkészítése az új társak fogadására,
- a vegyes és homogén életkorú csoportösszetétel lehetőségeinek kihasználása az elfogadás, az alkalmazkodás és a segítségnyújtás területein,
- a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak (pedagógiai asszisztens, dajka) és a szülők tájékoztatása a kiemelt figyelmet igénylő gyermek befogadásának lehetőségéről és módjáról,
- óvodába lépés előtt tájékozódás a gyermekről, az egyéni differenciálás tudatos megtervezése.

A fejlesztő szakemberek feladatai

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus segíti.

Óvodáinkban saját státuszú gyógypedagógus (2 fő) és fejlesztőpedagógus (1 fő) látja el a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral rendelkező gyermekeket a szakértői vélemény által ajánlott óraszám alapján, és az ajánlott fejlesztési területek szerint. Az óvodapszichológus is segít a gyermekek együttnevelésekor felmerülő problémák megoldásában az érintett gyermekeket.

A gyermekkel foglalkozó szakember közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

A fejlesztő szakemberek időszakosan team-megbeszéléseken is részt vesznek, ahol az aktuális feladatokat, aktualitásokat beszéljük át, valamint szükség szerint esetmegbeszéléseket tartanak.

A gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus a munkájához tartozó adminisztrációs feladatokat is ellát. A gyermekekről a nevelési év elején egyéni fejlesztési tervet készít, amelyben megtervezi a terápia céljait, feladatait, módszereit, eszközeit. Figyelembe veszi a szakértői vélemény ajánlott fejlesztési területeit, óraszámait, illetve épít a gyermek erősségeire is. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását a tervezett időszak befejezését követően ellenőrizni kell, és ha

szükséges, meg kell változtatni, ki kell egészíteni. Az egyéni fejlesztési tervben foglaltakat és a fejlesztés későbbi eredményeit a szülővel ismertetni kell. A gyermekekről a különböző alap- és felülvizsgálatok előtt gyógypedagógiai véleményt/jellemzést készít, melyben a tapasztalatait írja le a gyermekről különböző szempontrendszer alapján. Mindezek mellett a rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozásokat a belívben naprakészen vezeti.

Célunk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek önállóságának, alkalmazkodó képességének, együttműködésének fejlesztése és a sérült, lassabban fejlődő funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét és a sikeres iskolába lépést tekintjük.

8.2. Rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozások

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé. Ezen foglalkozások biztosítása a fenntartó feladata, és a szakértői bizottság javaslata alapján kerül megtervezésre.

A gyermeket a folyamatos fejlődéséhez, fejlesztéséhez való jog illeti. Az egyéni fejlesztés a megismerő funkciók vagy a viselkedésfejlődés rendellenességeihez igazított kell, hogy legyen.

Az óvodai nevelőmunkánk során figyelemmel vagyunk arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást sérülésének vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építenünk.
- Törekszünk a szakemberekkel (gyógypedagógus) együttműködve, tanácsaikat megfogadva a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására, a kooperatív fejlesztés gyakorlatára.
- Célunk az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

- Csoporton belüli célunk továbbá, hogy a többi gyermekkel is elfogadtassuk az esetlegesen szükséges speciális eszközöket, és magunk is megtanuljuk azok helyes alkalmazási módját.

Az alapelvek teljesülését az alábbiak megvalósulása biztosítja

- az elvárások igazodnak a gyermekek fejlődésének üteméhez;
 - fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósul meg;
 - figyelünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl;
 - a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai az óvoda nevelési programjának tartalmi elemévé válik
 - az alkalmazott speciális módszer és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

“A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje,
- c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete
- d) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lennünk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve alapján a pedagógiai programot egyéni fejlesztési terv egészíti ki.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a) A sérülés-specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- b) az egyéni szükségletekhez igazodó környezet

- c) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- d) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- e) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- f) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- g) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

8.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A köznevelési törvény alapján a “Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.” (Knt. 4. §25.)

Óvodáink alapító okirata alapján a következő fogyatékoságtípussal rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekeket látja el.

Székhely Óvoda (Mozgolóda) (1119 Budapest, Lecke u. 15-19.)

- mozgásszervi fogyatékos,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek.

Újbudai Lurkó Óvoda telephely (1119 Bornemissza utca 21.)

- enyhe értelmi fogyatékos,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek.

Újbudai Cseperedő Óvoda telephely (1119 Albert utca 28.)

- érzékszervi (hallás, látás) fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

a. Mozgásszervi fogyatékos gyermekek integrált nevelése

Óvodánkban integrált nevelésben részesülhetnek azok a gyermekek, akik gyógypedagógiai értelemben mozgáskorlátozottaknak, tehát akiknél “a mozgásszervrendszer (tartó-, csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és/vagy maradandó mozgásos

akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges” (Benczúr Miklósné (2001): Mozgáskorlátozottak, mozgáskorlátozottság - szócikkek, In: Mesterházi Zsuzsa (szerk.) *Gyógypedagógiai lexikon*. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar. Budapest.)

A mozgáskorlátozott gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladatunk a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés.

A fentiek megvalósulása érdekében az óvodában biztosítjuk a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret, az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe is beépítjük. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

b. Hallássérült gyermekek integrált óvodai nevelése

Azok a hallássérült gyermekek kerülnek óvodánkba, akik szakorvosi értelemben hallásállapotuk alapján enyhe, közepes illetve súlyos fokú nagyothallónak minősülnek. A hallás hiánya vagy csökkenése miatt a hallássérült gyermekeknél – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében, így a gyermek nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem egyezik meg az életkorával, hallás állapotával.

Az óvoda fogadja a cochleáris implantáción átesett, súlyosan hallássérült gyermekeket is. Fejlesztetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a gyermek műtéti korától, intelligenciájától, személyiségétől, családi háttérétől illetve az esetleges egyéb társuló problémától. A fejlesztés stratégiájának alapja döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása.

c. Látássérült gyermek inkluzív óvodai nevelése

Gyógypedagógiai szempontból azok a gyermekek látássérültek, akiknek látásteljesítménye - az ép látáshoz viszonyítva - két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) V 0–0,3 közötti. Látássérült az a-gyermek is, akinek látótere olyan mértékben beszűkült, hogy csak speciális (optikai) eszközökkel és módszerekkel képes az információszerzésre, a mindennapi tevékenységek elvégzésére és a közlekedésre, tájékozódásra. Agyi eredetű látássérülés esetén a vizuális információk agyi feldolgozása sérült. (A sérülések együttes előfordulása is lehetséges.)

A gyengénlátó gyermekek főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebből, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai

eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a többi, elsősorban a hallási és tapintási érzékszervek bevonásának is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása.

A gyengénlátó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése. A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területe a látásnevelés, a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben, illetve az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése, hiszen a hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást; míg a tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket. *(Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport, EKE: Tantervi és módszertani útmutató füzetek. Útmutató a látássérült tanulók integrált neveléséhez. 2020.)*

c. Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek óvodai integrációja

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei alapján az *enyhén értelmi fogyatékos gyermekek* számára többségi óvodában „külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – pedagógiai - gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.”

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek óvodai fejlesztésében különösen jelentős szerepet tölt be a nem fogyatékos óvodás korúakkal való együttnevelés. A kortárs csoportban átélt élmények, tapasztalatok, látott minták segítik a gyermek spontán tanulását, az együttműködési készség és a kommunikációs készség fejlődését.

d. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek óvodai integrációja

A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretszerezést, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicsőítést. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladatunk: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti

prevenciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladatunk megelőzni a teljesítmény-kudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva határozzuk meg.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Az óvodapedagógusok – bevonva a pedagógiai munkát segítő kollégákat - a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek vonatkozásában külön figyelmet fordítanak az iskolakezdésre felkészítő célzott foglalkozások szervezésére.

8.4. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai nevelése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Knt. 4. § 3.).

Ezekben az esetekben a megsegítés célja a gyermek képességeinek maximumára való fejlesztés, és ezáltal a beilleszkedési, vagy tanulási, vagy magatartási nehézség megszűnése. Az ilyen szakértői véleménnyel rendelkező gyermeket bármely telephely fogadhatja. A fejlesztő foglalkozások megtartása elsősorban fejlesztőpedagógus kompetencia, de gyógypedagógusok is végezhetik, így az intézményünkben az összes segítő szakember részt vesz az ellátásukban a szakértői véleményben lévő ajánlott fejlesztési területekhez igazodva.

Az óvodapedagógusok – bevonva a pedagógiai munkát segítő kollégákat - a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek vonatkozásában külön figyelmet fordítanak az iskolakezdésre felkészítő célzott foglalkozások szervezésére.

8.5. Tehetséggondozás

„Tehetségesnek azok tekinthetők, akik átlagon felüli általános és/vagy valamely területen megjelenő speciális képességgel, a feladat iránti tartós és stabil motivációval, valamint magas szintű kreativitással rendelkeznek. Ezek eredőjeként magas szintű teljesítményre képesek az élet valamely tevékenységi területén”. (Izsóné Szecsődi Ildikó - Hujber Tamásné: A kiemelten

tehetséges gyermekek, tanulók gondozásának szakszolgálati protokollja, Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest. 2015.)

Óvodás korú gyermekek körében a potenciális tehetséget keressük, azaz tehetségigéretekről beszélünk. Tehetségigéretnek azokat a gyermekeket nevezhetjük, *„akiknek bizonyos adottsága az átlagosnál lényegesen jobb, nagyon motiváltak bizonyos területen, és ebből adódóan kitartóan, hosszú ideig képesek azzal a területtel foglalatoskodni.”* (Nagy Jenőné: Tehetségigérek gondozásának elmélete és gyakorlata, 2012. Módszertani könyv óvodapedagógusoknak. Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel sorozat 6. száma).

Bizonyos területeken (matematikai, zenei, mozgásos, vizuális képességek kapcsán) már óvodás korban azonosíthatók a tehetségigérek. Más területeken azonban nem mutatkozik meg ilyen korai életkorban a tehetség, ezért a minden gyermekre irányuló, differenciáló, megfelelő értelmi-érzelmi-erkölcsi fejlődést biztosító nevelést fontosnak tartjuk.

A gyermekek óvodánkban különböző szakkörökön (kézműves, zeneovi, játékos fejlesztő torna, futball, néptánc) vehetnek részt, melyeken az óvodai foglalkozásokon túl is lehetőségük van képességeik további kibontakoztatására.

Cél:

- tehetségigérek felismerése,
- tehetségigéret erős oldalának fejlesztése,
- tehetségigéret gyenge oldalainak kiegyenlítése,
- minden gyermek esetében a benne rejlő lehetőségek kibontakoztatása.

Az óvodapedagógus speciális feladatai a tehetséggondozás terén:

- a mindennapi tevékenységek során figyeli a gyermekek viselkedését, felismeri, ha tehetség jeleit tapasztalja,
- a gyermekek fejlődését nyomonkövető dokumentációban megjeleníti azt a területet amelyben a gyermek készségei, képességei életkorát meghaladóak, a további fejlesztést erre alapozza,
- a szülők figyelmét felhívja a kiemelkedő területekre. Fejlesztési lehetőségeket javasol, segít az iskolaválasztásban, szakemberekkel (tehetségkoordinátor) konzultál a tehetségigérek fejlesztése érdekében. Különös tekintettel ügyel a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozására.
- a mindennapi tevékenységek és foglalkozások során lehetőséget biztosít a tehetségek kibontakozására, lehetőséget biztosít arra, hogy rátermettségüket megmutathassák.

8.6. Eltérő szociokulturális háttérű gyermekek óvodai nevelése

(Halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek

Az óvodánkba járó gyermekek szociális háttere igen széles képet mutat. Különösen nagy a felelősségünk a hátrányos – köztük a halmozottan hátrányos - helyzetű gyermekek nevelésében. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordozza.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek célja a hátrányos helyzetű gyermekek érdekében tett intézkedésekkel, gyermekközpontúsággal, családorientált szemlélettel, az együttműködés elősegítésével az esélyteremtés növelése, valamint a gyermek komplex személyiségfejlődésében bekövetkezett változások elősegítése.

A hátrányos helyzet okai:

- a szülők/gyám alacsony iskolai végzettsége
- a szülők/gyám alacsony foglalkoztatása
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akinél a fent említett okok, körülmények közül egy fennáll, kettő fennállása esetén már halmozottan hátrányos helyzetről beszélünk.

Intézményünkben biztosítjuk az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Célul tűztük ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A hazájukat elhagyó, nem magyar állampolgárságú gyermekek

A hazájukat elhagyó, nem magyar állampolgárságú gyermekek iránt megértéssel, toleranciával viseltetünk. Tiszteletben tartjuk étkezési, vallási és egyéb kulturális szokásaikat, hagyományaikat. Az óvodapedagógusok a multikulturális társadalom értékközvetítőjeként töltik be hivatásukat, és vállalnak aktív szerepet mindenfajta elnyomás megszüntetésében. Segítjük az integrálást, a beilleszkedés folyamatát, szívesen beavatjuk őket a helyi szokásokba és hagyományokba. Elvárás a családok részéről, hogy alkalmazkodjanak és igyekezzenek a helyi szokásokat és hagyományokat betartani.

8.7. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek óvodai nevelése

Óvodáinkban a tartós gyógykezelés alatt álló, huzamos ideig hiányzó gyermekek ellátása - szükség és igény szerint online formában - a szülővel egyeztetve az óvoda és család szoros együttműködésével történik a gyermek állapotának, betegségének, egyéni fejlettségének, életkori sajátosságainak függvényében.

9. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

9.1. Alapelvek, célok, feladatok

Alapelvünk:

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be;
- a család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen

A gyermekvédelmi munkánk célja

Gyermekvédelmi munkánk célja a pedagógiai eszközökkel való megelőzés, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerhez tartozó intézményekkel való együttműködésünk során az egymást kiegészítő szolgáltatások összehangolt tevékenysége révén a gyermekek veszélyeztetettségének hatékony megelőzése és megszüntetése.

További célunk: a prevenció, azaz a megelőzés. A legfontosabb a kellő időben történő felderítés, sokoldalú tájékozódás a gyermekek életéről, körülményeiről, családban elfoglalt helyükről, személyiségükről.

A célok elérése érdekében feladataink

Az óvoda a gyermek számára a legfontosabb társadalmi intézmény, ahol a nap jelentős részét tölti, és ahol elérhető, befolyásolható, segíthető, valamint családjával, környezetével folyamatos kapcsolatot lehet tartani, így az észlelő-jelzőrendszer legfontosabb tagja lehet, hiszen a gyermek minden problémája – szorongása, agresszivitása, esetleges alultápláltsága vagy bántalmazásának jelei – a gyermek teljesítmény-, viselkedés- és/vagy kapcsolati zavarainak formájában itt észlelhető. Intézményünk teljes közösségének feladata, a gyermekek jogainak tiszteletben tartása és az óvó-védő funkció teljeskörű-feladatellátása. **Jelzési kötelezettségünknek** eleget téve problémás esetekben haladéktalanul szükséges elindítani az együttműködési folyamatokat a segítő szakszolgálatokkal és az érintett családokkal.

Alapvető követelmény minden gyermek számára biztosítani a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket a képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Általános:

- óvodakötelezettség biztosítása,
- egészségnevelés,
- hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek szűrése

Speciális:

- feltárás (hátrányos helyzet, veszélyeztetettség és sajátos nevelési igényű gyermekek), családlátogatás,
- igény szerinti foglalkozások megszervezése (fejlesztő felkészítés)
- pedagógiai és gyermek- és ifjúságvédelmi szakszolgálati ellátás biztosítása külső segítők bevonásával.

Ez a tevékenység számos területet ölel fel:

- a családdal, szülőkkel való kapcsolattartást,
- az aktív szerepvállalást abban, hogy a rászoruló családok anyagi helyzetüktől függően kérelmükre - nyilatkozataik alapján - étkezési támogatásban részesüljenek.

Felelőse:

A gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

A gyermekvédelmi feladatok koordinátorait/felelőseit a székhelyen és telephelyeken az óvodavezető bízta meg.

Kötelességeink és feladataink:

- szakmai szabályozottság elve – jelzőrendszer működtetése,
- információk felelős kezelésének elve – figyelemmel kísérés, nyilvántartás, intézkedés,
- egyéni szükségletek figyelembe vételének elve – a gyermek szükségleteinek megfelelő intézkedés megtétele,
- komplexitás elve – a gyermekek érdekében eljáró valamennyi szakemberre vonatkozik,
- kötelezőség elve – kötelező együttműködés a jelzés után is,
- objektivitás elve – személyes kapcsolatok nem befolyásolhatják,
- szakmai felelősség elve – a jelzőrendszeri feladat ellátása nem múlhat egyéni választásokon – szankciókon. A kiskorú veszélyeztetése büntett elkövetésének gyanúja esetén a gyanút észlelő feladata (a gyermekjóléti szolgálaton kívül) hatósághoz is fordulni – így elősegítve a rossz bánásmód mielőbbi megszüntetését.

- kompetencia határok betartásának elve: Sem a rossz bánásmód súlyos esetét észlelőnek, sem a hatóságnak nem feladata a nyomozás. A jelzőrendszer, illetve a hatóság feladata ilyenkor a feljelentés megtétele.
- írásbeliség elve: A gyermekkel kapcsolatos rossz bánásmód illetve bántalmazás azonnali jelzését (telefonos, szóbeli, elektronikus stb.) követően minden esetben elengedhetetlen a jelzőrendszeri tag által megküldött írásbeli feljegyzés, amely a problémát konkrétan és körültekintően tartalmazza. A jelzést fogadó szakember feljegyzésben rögzíti a bejelentés tényét.
- folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a társintézményekkel, segítő szakszolgálatokkal (óvodákkal, bölcsődékkel, iskolákkal, Újbudai Humán Szolgáltató Központtal, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 11. Kerületi Tagintézményével),
- problémás esetekben speciális iskolát javasolunk,
- hatóságokkal együttműködünk, ha hivatalos felkérésre kerül sor (gyámhatóság, bíróság, rendőrség),
- csapatmunkának tekintjük a feladatellátást,
- a gyermekvédelmi iratokat iktatjuk,
- a pedagógusok és munkatársaink titoktartásra kötelezettek, az iratok kezelését különös gonddal, a GDPR elvárások érvényesítésével, és diszkréten kezelendő,
- az óvodapedagógus a csoportban helyettesítő kollégát köteles tájékoztatni az esetleges problémákról,
- a megoldott gondok után is nyomon követjük a gyermekek sorsának alakulását, amelyet csatolunk a gyermek anyagához,
- minden nevelési év végén írásban rögzítjük a megtett eredményes vagy eredménytelen feladatokat,
- a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett környezetben élő gyermekek szüleivel megértő, bizalmat ébresztő módon kezdeményezünk kapcsolatot.

9.2. Kompetencia-szintek a gyermekvédelem területén:

A gyermekvédelmi felelősök (telephelyenként 1-1 fő óvodapedagógus) az intézményben folyó nevelőmunka aktív részeseként segítik és koordinálják a pedagógusok gyermekvédelmi munkáját. Ugyanakkor aktív és hatékony tagjai az észlelő-jelzőrendszernek, így munkájuk megelőző és/vagy kötelező együttműködés a rendszer más tagjainak tevékenységeivel.

A gyermekvédelmi felelősök speciális feladatai:

- a gyermekvédelmi problémával küzdő gyermek szüleivel speciális bánásmód alkalmazása, a megnyerésük a külső segítő intézmények szolgáltatásainak igénybevételére,
- a gyermekvédelmi dokumentáció vezetése, ellenőrzése,
- a témához kapcsolódó továbbképzés megkeresése és ajánlása a kollégák körében a naprakész feladatok ellátása érdekében,
- önképzés, szakkiadványok beszerzése, ajánlása és bemutatása a kollégáknak a feladatkör ellátása érdekében,

- év végi beszámoló elkészítése a nevelési év folyamán felmerült gyermekvédelmi feladatokról a vezetővel közösen,
- folyamatos kapcsolat illetve tájékoztatás a vezető felé,
- segítik a pedagógusokat a gyermekvédelmi feladatok megoldásában,
- az Intézményi éves munkatervben megfogalmazott feladatok maradéktalan ellátása,
- a személyre szóló adatlapok vezetése során az adatvédelemi kötelezettség biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő – óvó intézkedésre javaslatot tesz,
- a pedagógusnak a nevelőmunka során figyelembe kell vennie a gyermek egyéni képességeit, szociokulturális helyzetét, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, amelyet megkönnyít a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás,
- elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és járását,
- a rábízott gyermekek nevelése során észre kell vennie, ha a gyermek teljesítménye jelentősen megváltozik. Indokolt esetben fontos, hogy ezt a változást időben jelezze a gyermekvédelmi feladatokat koordináló felelősnek,
- családlátogatás szervezése, amennyiben a szülő beleegyezésével az óvoda szükségesnek látja, gyermekvédelmi esetekben, rendkívüli helyzetekben. Indokolt esetben az óvoda jelzéssel szolgál a humánszolgáltató központ felé,
- fontos, hogy megtörténjen a nevelési folyamat során észlelt, és a napi munkában nem megfelelően fejleszthető, a sikeres továbbhaladást akadályozó egyéni sajátosságok, képesség- és jártasságihiányok felismerése és jelzése a szülőnek és a megfelelő szakembereknek: tanulási és teljesítményzavarok esetén gyógypedagógusnak/fejlesztőpedagógusnak vagy logopédusnak, óvodapszichológusnak; beilleszkedési és magatartási zavarok esetén óvodapszichológusnak; a családi élet funkciózavarai vagy a gyermek elhanyagoltsága esetén a gyermekvédelmi feladatokat koordináló felelősnek,
- a feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja, ezekről a gyermekek fejlődési naplójában feljegyzést készít,
- a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a támogatáshoz való hozzájárulást javaslatával elősegíti,
- a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket és okokat felismeri, és szükség esetén szakember segítségét kéri,
- a szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki,
- közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében

Az óvodavezető feladatai:

- gondoskodik a gyermekvédelmi feladatokat ellátók továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról,
- kezdeményezi, hogy legyenek ismertek az intézményen belül azok a pedagógiai eszközök, amelyekkel a veszélyeztetettség feltárható,
- évente egy alkalommal értékeli és minősíti a gyermekvédelmi munka eredményességét,

- a rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, és az érintett óvodapedagógusokkal folyamatosan egyeztet és a megfelelő intézkedéseket megteszi,
- a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget vagy segítséget kér, vagy nyújt a gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek,
- írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről és elérhetőségéről,
- együttműködés kialakítása a gyermekjóléti szolgálattal, a rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal, szociális ellátó rendszerrel, családsegítő szolgálattal,
- a szülők tájékoztatása információk nyújtása,
- segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában,
- Gyermekjóléti szolgálat meghívására esetmegbeszélésen vesz részt,
- önálló kezdeményezéssel támogatásra javasolhat gyermekeket.

Gyermekvédelmi koordinátor: az intézmény óvodapedagógus dolgozója, a gyermekvédelmi koordinátor szerepet az óvodavezető megbízása szerint látja el.

Az intézményi gyermekvédelmi koordinátor a szociális segítő tevékenységében és a helyi feladatok végrehajtásában való tájékozottsága alapján segíti, irányítja, koordinálja a szociális segítő és az intézmény közötti hatékony együttműködést.

Feladata:

- koordinálja a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket,
- a nevelési év elején az adott évre megtervezi a gyermekvédelmi munkát,
- nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket,
- az étkezési kedvezmények dokumentációinak folyamatos vezetése és karbantartása céljából kapcsolatot tart az óvodatitkárral,
- szükség szerint családlátogatásokat végez az óvodapedagógusokkal,
- a támogatást kérő lapok kitöltéséhez segítséget nyújt a szülőknek, javaslatokat készít (együtt az óvodapedagógusokkal),
- a központi faliújságon a szülőket folyamatos tájékoztatja az őket érintő témákban,
- szükség szerint hospitál, tapasztalatcserét végez a csoportokban,
- folyamatos kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal,
- részt vesz a kerületi gyermekvédelmi továbbképzéseken, konferenciákon,
- félévente beszámolót készít az óvodapedagógusok és az óvodavezető felé,
- segíti a szociális segítő intézményben történő feladatellátását, aki résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének,
- közvetítő szerepet tölt be a pedagógusok/alkalmazottak/szülők/gyermekek elérésében, informálásában,
- segít a szervezési feladatokban,
- az intézmény vezetése felé visszajelez a feladatellátás eredményeiről/problémáiról.

Szociális segítő

A szociális segítő munkáltatója: Budapest XI. kerületi Humánszolgáltató Központ

A szociális segítő feladatát az intézményben végzi, de a szociális ellátórendszer szakembere. Az óvodai szociális segítői munka a család és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatás, mely sajátos preventív jellegű segítő tevékenység.

Feladata:

- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében való közreműködés,
- szociális és kommunikációs készségek fejlesztése,
- egészségfejlesztésben való közreműködés,
- prevenció,
- résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének,
- életvezetési, szociális problémák megoldásához segítségnyújtás.

Az együttműködés formái, intézményi feladatok:

- az óvodai gyermekvédelmi koordinátor és az óvodai szociális segítő pozitív kapcsolatának fenntartása,
- az óvodai gyermekvédelmi felelős és az óvodai szociális segítő kapcsolattartása, a munkatervi feladatok egyeztetése,
- az intézmény gyermekvédelmi stratégiájának megismertetése a szociális segítővel,
- a szociális segítő éves munkatervének megismerése,
- pontos információ szolgáltatása az intézmény szükségleteiről,
- a szociális segítő intézményi szintű munkájának koordinálása,
- a gyermekvédelmi munkaterv megismertetése az óvodai szociális segítővel,
- a gyermekvédelmi feladatok közös értelmezésére lehetőségek biztosítása (nevelői értekezlet, szülői értekezlet, munkaközösségi foglalkozásokon való részvétel biztosítása a szociális segítő részére, fogadóórán való részvétel biztosítása stb),
- a veszélyeztetettség észleléséről szóló jelzés közös működtetése,
- a veszélyeztetettségről szóló jelzés koordinatív, adminisztratív feladatainak közös elvégzése a szakszerű eljárási szabályok betartásával,
- a szociális segítő részvételének támogatása az óvoda munkatervében szereplő egészségfejlesztési feladatokban,
- a szociális segítő részvételének támogatása a nevelési értekezleteken, szülői értekezleteken,
- óvodai gyermekvédelmi team működtetése különböző szakemberek bevonásával (rendőr, orvos, szociális segítő, gyermekvédelmi felelős, pszichológus, fejlesztőpedagógus),
- együttműködés a központ által folytatott nyomon követés feladataiban,
- közösen kialakított adatkezelés és eljárásrend megvalósítása.

A szociális segítő intézményben való tartózkodásának, elérhetőségének, fogadóórájának helye és időpontja az óvoda hirdetőtábláján megtalálható.

9.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Biztosítjuk az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az óvodának is hosszú távú érdeke – hozzájárul pedagógiai célkitűzéseink teljesítéséhez és növeli az óvoda versenyképességét.

Az esélyegyenlőség biztosítása nem jár többletköltséggel: szemléletváltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel az intézmény vezetése és dolgozói részéről.

Intézményünkben célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Cél:

- az esélyegyenlőség elősegítése az óvodában,
- az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok kiszűrése,
- a minőségi neveléshez való egyenlő hozzáférés biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása a nevelési folyamatban (támogató lépések, olyan szolgáltatások bevezetése, amelyek csökkentik a meglévő hátrányokat, javítják a későbbi iskolai sikerességet, támogatják a megfelelő oktatási orientációt), társadalmi integrációjának támogatása,
- a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.

Feladatok:

- valamennyi óvodai dolgozó feladata az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre való törekvés, a diszkriminációmentes nevelés, a befogadó és toleráns légkör biztosítása,
- közreműködés az esélyegyenlőség biztosításában, annak megvalósításában, illetve jelzési kötelezettség az óvodavezető felé, amennyiben az esélyegyenlőség sérül.

9.4. Óvodai fejlesztőprogram- a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére

Nevelőtestületünk nevelés felfogása szerint veszélyeztetett minden gyermek, aki a fejlődéséhez szükséges optimális feltételeket nem kapja meg, illetve ezekkel nem rendelkezik. Hátrányos helyzetbe kerülnek életük során azok a gyermekek, akik nem kapják meg az önálló személyiség kibontakozásához, önmaguk megvalósításához szükséges lehetőségeket.

A leghatékonyabb prevenciós eszköznek, módszernek tekinti nevelőtestületünk az EGÉSZ-SÉGRE ható nevelést. EGÉSZSÉG = testi, lelki, szellemi, és szociális harmónia. Ennek része az egészségtudatos, környezettudatos életvitel közvetítése.

Célunk, hogy hatékonyan, preventív és a hátrányokat felszámoló nevelést biztosítsunk óvodáinkban. A gyermekek hátrányos helyzetüktől függetlenül, egyéni sajátosságaikhoz igazodva nevelődjenek.

Óvodapedagógus feladatai:

- az óvodavezető és az óvoda gyermekvédelmi felelőse az óvodapedagógusokkal együtt a nevelési év elején felméri a hátrányos helyzetű, felzárkóztatást igénylőket,
- kapcsolatfelvétel, információszerzés az előző intézménnyel, családsegítővel,
- a hátrányos helyzetű gyermekek fejlettségének felmérése, fejlődésük nyomon követése,
- szülők számára tanácsadás, szemléletformálás, megnyerésük a külső segítő intézmények szolgáltatásainak igénybevételére, motiválásuk,
- az óvodapedagógusok egyeztetik (szakember bevonásával) a várható és szükséges fejlesztést, eljárást a gyermekek egyéni helyzetének, igényeinek megfelelően,
- pedagógiai munka kiemelt területei: gondozási- önellátási feladatok, érzelmi nevelés, mozgásfejlődés, anyanyelvi nevelés,
- folyamatos konzultálás az együttműködésben résztvevő intézményekkel, szakemberekkel a gyermekek fejlődésének alakulásáról,
- szükség esetén a nevelőtestület minden tagját tájékoztatni szükséges az esetleges eljárásokról, tennivalókról (bíróági végzés határozatáról),
- intézmény váltás esetén a leendő pedagógus, szakember igény szerinti tájékoztatása a megvalósult feladatokról, a gyermek aktuális fejlettségéről.

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Család-Óvoda

A család legfontosabb társadalmi funkciója a gyermeknevelés. A család hatásának döntő szerepe van a gyermekek egészséges testi, érzelmi és értelmi fejlődésében. Az óvodás gyermek fejlődését az otthon érzelmi biztonsága alapozza meg.

Az óvodába járó gyermek magával hozza a családban kialakult szokásokat, értékeket, viselkedésmódokat. Magatartását, érzelmi életét, érdeklődését később is a családtagokat összekötő kapcsolatrendszer, a család életmódja, nevelési stílusa, pedagógiai kultúrája alapvetően alakítja.

Az óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül. A kettő összhangja, folyamatos egyeztetése elengedhetetlen feltétele az együttműködésnek, így a gyermek harmonikus személyiség fejlődésének. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

A család és az óvoda kapcsolata a pedagógiai hatások forrása. Alapvető feltétel a kölcsönös tisztelet és bizalom.

Az óvodai nevelőmunka a családokkal való szoros együttműködéssel lehet csak eredményes. Az óvoda segítheti a családi szocializáció esetleg kedvezőtlen hatásának enyhítését.

Az óvodapedagógus gyermekismerete, pedagógiai és pszichológiai felkészültsége, a gyermek fejlődéséért érzett felelőssége megfelelő alapot teremt a családokkal való eredményes együttműködéshez.

Célunk: az együttnevelés megalapozása és folyamatos fejlesztése érdekében partneri kapcsolat kialakítása a szülőkkel

Feladatunk

A komplex intervenció (beavatkozási) stratégia, cselekvési terv és gyakorlat kidolgozása a helyi szükségletek alapján.

A stratégiai terv tartalmazza az óvodában elérhető, a családi nevelés gyakorlatát segítő szolgáltatásokat (az óvodapedagógusok speciális képzettségeinek kihasználása, a logopédus, pszichológus, gyermekjóléti szolgálat, egészségügyi intézmények, szociális ágazat bevonása, szülői klub, fogadóóra, játszó-délután, szülők bevonása különböző módszerekkel a nevelési folyamatba, projektek közös megvalósítása, saját kedvelt tevékenység bemutatása, nyitott ünnepek, stb.).

Az együttműködésünk alapelvei

- Az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelő szerepét betölteni.

- Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósuljon meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.
- A szülő találjon támaszt és segítőtársat az óvodában gyermeke fejlesztéséhez.
- Nyitottság biztosítása, a szülők kérésének, észrevételének javaslatának, véleményezési jogának, esetleges bírálatának figyelembe vétele. Ezzel megvalósítjuk a gyermekek érdekében a jogharmonizációt és az érdek azonos együttműködést.
- Kölcsönös alkalmazkodás megvalósítása.
- Családi és óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Egyéni igények, szokások figyelembevétele, személyes bánásmód alkalmazása: keressük, és találjuk meg a segítségnyújtás gyermekhez, családhoz illesztett megoldásait.
- A családok kölcsönös együttműködése segíti a csoport vagy csoportok és az óvodai társak közeledését, barátságok kialakulását.
- A Szülői Közösség az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzatban megfogalmazottak szerint vesz részt az óvoda életében és minden nevelési évben az együttműködésről munkatervet készítenek a szülőtársak. A szülők képviseltethetik magukat a nevelés nélküli munkanapokon, értekezleteken.
- A szülők szerepe alapvető és lényeges, egyben nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. Azzal, hogy SNI-s gyermeke felvételt nyer egy többségi óvodába, szerepe és felelőssége nem csökken, sőt inkább növekszik.
- A lelki megsegítés végső célja a helyes szülői attitűd kialakítása.
- A beszélgetések során ne csak az információkra, hanem a biztatásra is fektessünk hangsúlyt! Fontos, hogy önbizalmat adjunk a szülőnek, mert a kiegyensúlyozott szülő többet ér önmaga és a gyermek számára is. Támogatni kell a szülőt abban is, hogy helyzetét másokkal szemben képviselni tudja. Meg kell tanulnia megoldani a környezettel való konfliktusait, mert reakcióit nemcsak a környezete, hanem gyermeke is élénken figyeli.

Fontosak a család tapasztalatai, az információk, az egyéni különbségek megértésében nélkülözhetetlenek. A családok életmódjának megismerése sok, értékes támpontot ad a nevelőmunkánkhoz.

Az együttműködésben vállaljuk a megértőbb, türelmesebb, érzelmileg elfogadó partner szerepét. Igyekszünk megtalálni minden egyes családdal külön - külön a kapcsolatletteremtés, segítség legmegfelelőbb módját. Ha szükséges, a szülők nevelési szemléletének formálása - mindig tapintatosan történik. Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledik a családokhoz. Elfogadó, megértő, a gyermek szüleinek kijáró megbecsülést kifejező magatartás megvalósítására törekszünk.

Óvodánkba lépés előtt már lehetőséget biztosítunk – nyílt nap keretében – az ismerkedésre. A szülőket megbeszélés keretében tájékoztatjuk, közös ismerkedésre várjuk a leendő óvodásokat, így betekintést nyernek a mindennapi életünkbe és lehetőséget kapnak arra, hogy személyes tapasztalatok alapján válasszák intézményünket.

A kapcsolattartás módja, formái

- Napi beszélgetések alkalmával folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket gyermekükkel történt eseményekről, fejlődéséről valamint információkhoz jutunk a gyermekkel a családban történt eseményekről.
- Családlátogatásaink célja, hogy megismerjük a gyermeket közvetlen környezetében, megfigyeljük helyét a családban, tájékozódjunk a családi nevelés elveiről, szokásairól. Felmérjük a szülők igényeit, tiszteletben tartva az esetleges elzárkózást is.
- A beilleszkedési időszakban differenciáltan segítjük a különböző környezetből érkező gyermekeket (család, bölcsőde vagy más közösség). Nyugodt, szeretetteljes családi légkör megtapasztalásának lehetőségével teremtjük meg a gyermekek biztonságérzetét, közösséghez való viszonyát.
- A nevelési év folyamán a nyitott óvodai élettel lehetőséget adunk a szülőknek az óvoda napi életébe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, megismerhetik az óvodás társakat, és azok szüleit.
- A szülők érdeklődésétől függően a nyílt napokon kívül is lehetőséget adunk a szülőknek gyermekük és a csoport életének megfigyelésére.
- Fogadóórák (családi beszélgetések) szervezésével alkalmat biztosítunk a szülőknek gyermekükkel, neveléssel kapcsolatos bizalmas jellegű információk cseréjére, megbeszélésére.
- Szülői értekezletek (csoportos családi beszélgetések) alkalmával az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, az esetleges problémákat vitatjuk meg. Oldott hangulatú beszélgetés közben lehetőség nyílik arra, hogy a szülők is elmondhassák észrevételeiket, javaslataikat.
- Az aktív-segítő szülők azok, akik alkalmanként, vagy előre tervezve közreműködnek a gondozásban, a közös élmények biztosításában. A Lurkó telephelyen a csoportos hirdetőtáblákon rendszeresen jelzik az óvodapedagógusok a projektek témáit és azokat a tevékenységeket, amelyekben a szülők segíthetnek az általuk kiválasztott napokon.
- A közös programok és ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, törekszünk egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveink közelítésére.
- A munkadélutánok, rétegszülőik programok, szervezése lehetőséget biztosít mind helyben és időben a szülők szabad találkozásaira, közös örömeinek, problémáinak megbeszélésére.
- Közös kirándulások, sportprogramok, kulturális rendezvények szervezésével segítjük elő a szabadidő hasznos eltöltését, a közös élményszerzés biztosítását.
- Az óvoda fontos információs csatornája kíván lenni az intézmény honlapja: <https://delkelenfoldiovi.ujbuda.hu>

A szülők örömmel fogadnak minden tájékoztatást az óvoda életéről - különösen érzékenyen figyelnek a gyermekükről szóló információkra, értékelő megnyilatkozásokra. Tiszteljük a szülők érzelmeit, tapintatosan törekszünk arra, hogy a nevelési problémák megszüntetésére a szülőkkel együtt közösen keressük a megoldást.

Az óvoda egyéb kapcsolatrendszere:

- Újbuda Önkormányzata - Humánszolgálati Igazgatóság
- Újbuda Önkormányzata - GAMESZ

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

- Bölcsődék - sajátos nevelési igényű és különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében, kölcsönös kapcsolat felvétel.
- Óvodák - Szakmai Centrumok - társintézmények bevonása, tudásmegosztás, jó gyakorlat átadása.
- Iskolák - szakmai konferenciák, továbbképzések szervezése, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, tanítók, testnevelők, fejlesztők részvételével.
Közös ünnepek, kiállítások, sportnap szervezése, családok bevonásával.
Iskolai hirdetések továbbítása online közzététel a faliújságokon az óvodában.
Beiskolázás előtt szülői fórum szervezése (tanítók, szakértők, pszichológus, fejlesztő, gyógypedagógusok részvételével, tájékoztató az iskolaérettség feltételeiről, a gyermekek testi-lelki fejlődéséről)
- Újbudai Humán Szolgáltató Központ – Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények:

- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat - Beszédvizsgáló Szakértői Bizottság
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat - Mozgásvizsgáló Szakértői Bizottság
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat I. számú Szakértői Bizottsági Tagintézménye
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. kerületi tagintézménye (Nevelési tanácsadás, Óvodapszichológiai ellátás, Tehetséges gyermekek gondozása, Fejlesztő nevelés, Logopédiai ellátás, Gyógytestnevelés, Szakértői bizottsági tevékenység)

Az óvoda egészségnevelő munkáját segítő intézmények:

- Védőnői hálózat
- Kormányhivatal Népegészségügyi Osztály

Kulturális és közművelődési intézmények:

- Fővárosi Bábszínház
- Művelődési házak

Pedagógiai Oktatási Központok – POK

- továbbképzések, szakmai konferenciák, szakértők

Oktatási Hivatal – OH

- pedagógus minősítések, tanfelügyelet

Szakmai kapcsolatok a határon túli magyarsággal

Kipi-kopi Napköziotthonos Óvoda, Székelyudvarhely

11. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI. A GYERMEKEK FEJLETTSÉGI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodapedagógus feladata, hogy különböző tevékenységeket, kötetlen és kötött foglalkozásokat, tevékenységeket a pedagógiai program cél és feladatrendszerében logikusan építse fel.

Intézményi szintű pedagógiai dokumentumok:

- A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programja, valamint a telephelyek saját hatáskörben - nevelőtestületi határozattal elfogadott - és a program függelékében elhelyezett kiegészítő szakmai anyagai.
- A Dél-Kelenföldi Óvoda mindenkori Éves Munkaterve, mely komplex módon a teljes szakmai szervezetre, azon belül pedig nyomon követhetően az egyes telephelyekre, személyekre vonatkozó – a pedagógiai program adott évben megvalósítandó – céljait és feladatait tartalmazza.

Csoportszintű pedagógiai dokumentumok:

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

- **Csoportnapló, mely tartalmazza:**
 - féléves nevelési tervet és annak értékelését
 - napirendet
 - hetirendet
 - tematikus tervet (projekt tervet)
 - hetitervet
 - szervezési feladatokat
 - feljegyzéseket a csoport életéről
 - reflexiót a tematikus tervek lezárásaként.

- **Felvételi és mulasztási napló**, mely rögzíti
 - a gyermek napi jelenlétét,
 - igazolt és igazolatlan mulasztásokat.
- **Egyéni fejlődési napló**, mely rögzíti
 - a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként
 - a további egy év óvodai nevelésben részesülő gyermekek vonatkozásában az iskolakészültség megsegítése érdekében a fejlesztő- és gyógypedagógus kollégák közreműködésével készült egyéni fejlesztési tervet
 - gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.
 - a gyermekkel kapcsolatos egyéb feljegyzéseket

A beiskolázás tekintetében a szülő lehetősége és joga a tankötelezettség halasztása iránti kérelem benyújtása, melyhez a szülő kérheti az óvodapedagógusok véleményét a gyermek iskolai életmódra való alkalmasságával kapcsolatban. Az egyéni fejlődési naplóban rögzített megfigyelési és mérési eredményekről rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket, a pedagógiai vélemény mindezek összegzése alapján készül el.

Az egyéni fejlődési napló tartalmazza a további egy év óvodai nevelésben részt vevő gyermek fejlesztési tervét és a személyre szabott fejlesztési javaslatokat (pl. értelmi, testi, szociális területek).

Elvárás, hogy a pedagógiai munka napi gyakorlata összhangban legyen az éves, valamint a kapcsolódó tematikus tervezésben foglaltakkal. Eltérések csak indokolt esetben fordulhatnak elő.

12. A NEVELŐTESTÜLET SZÁMÁRA AJÁNLOTT, illetve KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE ÉS EGYÉB FORRÁSANYAGOK

Tanulási folyamatot segítő szakirodalom az egyes tevékenységterületekhez

A jegyzék tükrözi nevelőtestületünk szemléletét és tartalmazza az óvodánkban zajló nevelő- és fejlesztő munka során használt szakirodalmi anyagot. Azt a célt szolgálja, hogy pedagógusaink ismerjék, használják a kötelező szakirodalmat, valamint az újonnan csatlakozó pedagógusok megismerhessék azokat a szakmai tartalmakat, amelyek az óvodában zajló nevelő-fejlesztő tevékenységet meghatározzák.

A kiadványok óvodánk könyvtárában nyomtatott vagy elektronikus formában megtalálhatóak.

Mese-vers**Kötelező szakirodalom:**

- Psenákné Gregor Klára (1998 szerk.): *Mesélj nekem! Szöveggyűjtemény* /Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. /
- Fésüs Éva (2002): *Az ezüst hegedű* /Szent István Társulat, Bp. /
- T. Aszódi István, Tóthfalusi István (szerk.1996): *Cini-cini muzsika Óvodások verseskönyve* /Móra Könyvkiadó, Bp./
- Bauer Gabriella (1990): *Gyermekirodalmi Szöveggyűjtemény /Óvónőképző Intézmények /*
- Szűcs Judit (szerk.): *Anyanyelvi játékok gyűjteménye / OVIMEZŐ Alapítvány, Mezőkovácsháza/*
- Zilahi Józsefné (1993 szerk.): *Óvodai nevelés játékkal, mesével Tavasz, Nyár, Ősz, Tél / Eötvös József Könyvkiadó/*

Ajánlott szakirodalom:

- Tóth Erika Katalin (2008): *Szó-beszéd- Beszédjavító mondókák* / Móra könyvkiadó, Bp. /
- Montágh Imre (1995): *Mondd ki szépen* /Holnap Kiadó, Bp./
- Tóthné Pánya Marianna (1997): *Tente baba, tente...népi gyermekmondókák és dalok* /Tóth Könyvkereskedő és Kiadó Kft, Debrecen/
- Híves Márta (2000): *Fején találta a szöveget Szólás és eredetmagyarázatok* /TKK Debrecen/
- (2012): *Folt hátán folt-tű benne sosem volt- Találós kérdések* /Pro-Team Nonprofit Kft., Nyíregyháza/
- Varga Ferencné (1986 szerk.): *Szö, fon, nem takács. Mi az? – Találós kérdések gyermekeknek* /Móra Könyvkiadó, Bp./
- Dr. Kresz Mária gyűjtése (1969 szerk.): *Négy testvér egymást kergeti - Népi mondókák, találós kérdések* /Móra Könyvkiadó, Bp./
- Imre Zsuzsanna, Péter Kinga (2010 vál.): *Ákombákom- mondókák, versek, játékok kisiskolásoknak* /Társ Kiadó, Sepsiszentgyörgy/
- Imre Zsuzsanna, Péter Kinga (2010 vál.): *Erdő nincsen zöld ág nélkül – Szólások és közmondások* /Társ Kiadó, Sepsiszentgyörgy /
- Papp Kornélia (2006 szerk.): *Szájról szájra, kézzől kézre I. II. III. kötet* /Geobook Hungary Kiadó Kft., Szentendre /
- Fischer Sándor, Derera Éva (1975 szerk.) *Óvodások könyve* /RTV Minerva, Bp./
- Mondókás könyv - mondókák, versek* /Könyvkuckó, Bp./
- Szabó Borbála (1999): *Mozdulj rá! - Mozgással kísért vers és mondókagyűjtemény* /Logopédia Kiadó, Bp./
- Gönczö Ferencné (2002): *Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés - Segédanyag óvodapedagógusoknak* /TTK Debrecen/
- Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Zadravecz Teréz (1991): *Néphagyományörzés az óvodában* /Prospektkop, Bp./
- Kovács Ágnes (1994 szerk.): *Icinke-picinke – Népmesék óvodásoknak* /Móra Könyvkiadó, Bp./
- Dr. Kovácsné Mészáros Gabriella (2001 szerk.): *Minden napra egy vers* /Bíbor Kiadó, Miskolc /
- Hunyadiné Körtvélyesi Anikó (1999 szerk.): *Óvodások mesekönyve* /Fonó 33 Bt., Debrecen/
- Granasztói szilvia, Magyar Beck Anna (1979 szerk.): *Ünnepsoroló Versek, dalok, játékok, jó tanácsok ünnepekre* /Móra Könyvkiadó, Bp./

- Magyari Beck Anna (1994 szerk.): *“Hüvelykujjam almafa...” Versek, mesék, játékok, feladatok óvodásoknak* /Tárogató Kiadó, Bp./
- Dankó Ervinné (2000): *Nyelvi- kommunikációs nevelés az óvodában* /OKKER Kiadó, Bp./
- Gabnai Katalin (1999): *Drámajátékok* Helikon Kiadó, Bp./
- Főiskolai jegyzet (1991): *Népszokások és az óvodai nevelés* /Brunsztik Teréz Óvóképző Főiskola, Szarvas/
- Tóth Károly (1994 szerk.): *Adventtől szép pünkösdi napjáig* /Hajdúhadházi Gyermekekért Alapítvány, Hajdúhadház/
- Opre Csabáné (1994): *Varázsvessző helyett- Népiünk ünnepi szokásai A hagyományok ápolása az óvodai életben* /Tiszavasvári/
- Mérei Ferenc, V. binét Ágnes (1985): *Ablak Zsiráf* /Móra Kiadó, Bp./
- Tamás Eszter, Rajné Pásztor Viktória, Németh Brigitta, Gulyás Gabriella (2009): *Megértő? – Csoportos beszédészlelés és beszédértés fejlesztés óvodásoknak* /Dinasztia Tankönyvkiadó Bp./
- Dr. Perlai Rezsőné (1998): *Az óvodáskor fejlesztőjátékai* /OKKER Kiadó/
- Göbel Orsolya (2009): *Varázsjátékok - Önmagunkban elmélyülten* /L'Harmattan Kiadó, Bp./
- Lackfi János: *Óvodai mondókás* /Neteducatio, Bp./
- Hanula Erika: *Relaxmesék – lazító, csendesítő mesék óvodába, iskolába* /Neteducatio, Bp./
- Pálfi Judit (2016): *Mesepárnás mesecsoda* /Neteducatio, Bp./
- Pálfi Judit (2015): *Bábjátékok kincsestára* /Neteducatio, Bp./

Ének- zene, énekes játék:

Kötelező szakirodalom:

- Forrai Katalin (1974): *Ének az óvodában* / Zeneműkiadó/
- Csuka Tímea (2006): *A zene szeretetére nevelés, zenei tehetséggondozás* /Alap Pedagógiai Központ/

Ajánlott szakirodalom:

- Forrai Katalin (2017): *Ének-zene a bölcsődében* /Móra Könyvkiadó, Bp./
- Törzsök Béla (2004): *Zenehallgatás az óvodában* / Editio musica BP. Zeneműkiadó/
- Kodály Zoltán (1970): *Kis emberek dalai* /Editio musica BP. Zeneműkiadó/
- Esztergályos Jenő (2004): *Képes verses, dalos ÁBÉCE* /APÁCZAI KIADÓ, Celldömölk/
- Hívogató dalos kártya – Tevékenységre motiváló képkártyák* / Neteducatio kiadvány/
- Hegedűsné Tóth Zsuzsanna (2016): *Mindenben zene* /Raabe Kiadó, Bp./
- Forrai Katalin (2013): *Európai gyermekdalok 1.-2.* /Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt./

Mozgás

Kötelező szakirodalom:

- Feketéné Gábor Anikó (2007): *Testnevelési játékok gyűjteménye* /Ovimező Alapítvány Mezőkovácsháza/
- Gergely Ildikó (2013): *Mit? Miért? Hogyan? Mozgásos játékok kézikönyve I. Egyszerű futójátékok* /Krasznár és Fiai Könyvesbolt Kkt., Bp./
- Gergely Ildikó (2001): *Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Sokmozgásos testnevelési játékok* /Krasznár és Fiai Könyvesbolt Kkt., Bp./

- Gergely Ildikó (2017): *Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Labdagyakorlatok* /Krasznár és Fiai Könyvesbolt Kkt., Bp./
- Gergely Ildikó (2002): *Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Kondicionális képességek fejlesztése és mérése* /Krasznár és Fiai Könyvesbolt Kkt., Bp./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2011): *A BODY-ROLL Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára* /Flaccus Kft., Bp./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2009): *EGYENSÚLYOZÁS Koordinációs kompetenciák fejlesztése* /Flaccus Kft./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2011): *JÁTSZUNK GYÓGYÍTÓ TORNÁT! Tartásjavító játékok* /Flaccus Kft./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2020): *LABDA Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára* /Flaccus Kft./

Ajánlott szakirodalom:

- Pektor Gabriella (2011): *Mozgásfejlesztő játékok gyűjteménye* /Mozaik Kiadó Szeged/
- Pektor Gabriella (2004): *(Nagy) Labdaskönyv - Tartásjavító, izomerősítő gyakorlatok óriáslabdákkal* /Flaccus Kft. Bp./
- Kriston-Ruzsonyi (): *Mozgásos játékok könyve* /Új Esély Kiadó/
- Dr. Reigl Mariann: *Testnevelési játékok: elmélet és gyakorlat*
- Szentgyörgyi Zoltán (2006): *Tér-és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok óvodás és kisiskoláskorú gyermekek részére* /Flaccus Kft. Bp./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2006): *A KARIKA Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára* /Flaccus Kft. Bp./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2007): *A TORNABOT Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és általános iskolások számára* /Flaccus Kft. Bp./
- Pappné Gazdag Zsuzsanna (2020): *A SZÉK Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és általános iskolások számára* /Flaccus Kft. Bp./
- Pálfi Judit (2016): *Macitorna-Nyusztorna* /Flaccus Kft. Bp./
- Kőrösi Adrienn (2013 szerk.) *Megmozgató* /Neteducatio/

Külső világ tevékeny megismerése (környezet, matematika)

Kötelező szakirodalom:

- Virág Mihályné (2008): *Matematikai játékok gyűjteménye* /Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda/
- Villányi Györgyné (1993): *Játék a matematika? Játékgyűjtemény óvodapedagógusoknak* /Tárogató Kiadó Bp./
- Óvodánk kertjében található fák, virágok, bokrok.* (Cseperedő Óvoda)
- Cseperedő óvodánk kertjébe látogató és fészkelő madarak.* (Cseperedő Óvoda)
- Perlai Rezsőné (1997): *A matematikai nevelés módszertana* /Nemzeti Tankönyvkiadó Bp./
- Perlai Rezsőné (1999): *Matematikai játékok óvodáskorban* /OKKER Kiadó Bp./

Ácsné Borsos Mária (2007): *Környezeti játékok gyűjteménye /Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda/*

Ajánlott szakirodalom:

Lukács Józsefné-Ferencz Éva (2011): *A játék nem csak játék!? Matematikai fejlesztőjátékok óvodásoknak /Flaccus Kiadó Budapest/*

Antal Judit (2010): *Mi lennék, ha állat lennék?! Kooperatív módszerek és ötletek az állatok témakör feldolgozásához /Palatia Nyomda Győr/*

Kovács Ágnes (1997): *Bújj, bújj, zöld ág Népi gyermekjátékok /Sziget Kiadó/*

Fehér Anna (2011): *A természet közelségével (Cselekvési minták az óvodai környezeti nevelés gyakorlatából /Oktatóközpontok Országos Szövetségének Óvodai Munkacsoportja/*

Kocsis Lászlóné, Rosta Katalin *Ez volnék Én? – Testséma fejlesztő feladatlap gyűjtemény /Logopédia Kiadó/*

Lukács Józsefné, Ferencz Éva: *Óvodai játékos fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye, sorozat*

(2009): *Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampós bottal jár a csősz*

(2010): *Megjött a tél, hujja-hó, nagy pelyhekben hull a hó*

(2010): *Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél*

(2010): *Itt a meleg, itt a nyár, mezítláb jár a madár*

(2010): *Itt van az ősz, elmúlt a nyár, kelepel a gólyamadár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára)*

(2011): *Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél*

(2011): *Kipp-kopp, mogyoró, tavaszt hív már a rigó*

(2011): *Mosolyog a napsugár, madár dalol, itt a nyár /Flaccus Kiadó Bp./*

Lukács Józsefné, Ferencz Éva (2013): *Kerek egy esztendő /Flaccus Kiadó Bp./*

Horváth Miklós, Szávai Ilona (1995): *Árnyékban-fényben- Környezetvédelmi megfigyelések, kísérletek /Pont Kiadó /*

Porkolábné Dr. Balog Katalin (2009): *Kudarccal az iskolában /Trefort Kiadó/*

2019. *Óvodai szemezgető – 30 megvalósított tevékenységtervezet gyakorló óvodapedagógusoktól /Neteducatio/*

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Kötelező szakirodalom:

Ursula Barff- Inge Burkhardt, Jutta Maier: *Nagy színes barkácsoló gyermeknek*

Kricskovics Zsuzsanna: *Nagy Origami Könyv /Aranyhal Könyvkiadó/*

Gönczöl Andrea, Dienes Erika (1998): *Játéktár /Lilliput Könyvkiadó Kft./*

Menyhártné Kovács Bernadett, Kovácsné Bata Gabriella: *Játékos barkácsoló /Novum Kiadó/*

Ajánlott szakirodalom:

Illésy Zoltánné, Pomothy Györgyné, Vukovics Béláné: *Mesterségek bölcsője* /Calibra Kiadó/
Hajtogatós /Móra Ferenc Könyvkiadó/
Színes ötletek füzet sorozat
Holló Barkácskönyvek sorozat
Anna Jablonska: *Kő, papír, olló- Kézművesség gyermekeknek* /Magyar Könyvklub/
Pető Éva (1993): *Sógyurma* /Mozaik Oktatási Stúdió-Szeged/
Apró kezek, nagy művészek /Neteducatio kiadvány/
Rendhagyó adventi játékok + kézműves ötletek/Neteducatio kiadvány/

Prevenció, lelki egészségvédelem

Uzsálné Pécsi Rita (2020): *Fejleszt vagy rombol? Kulcs az okoseszközök okos használatához*
/Kulcs a Muzsikához Kiadó, Pécs/

Óvoda-iskola átmenet

Szakdolgozat kivonat / Székely Gabriella (2021): *Az óvoda-iskola átmenet kérdései* / ELTE PPK, Budapest

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek integráló nevelése

Rosta Katalin (2006, szerk): *Add a kezed - A mentális fejlődés segítése sajátos nevelési igényű gyermekeknél*, Logopédia Kiadó, Budapest

Farmosi István (2021): *Mozgásfejlődés*, Flaccus Kiadó Budapest

Radányi Katalin (2013): *A legbelső kör: a család (Eltérő fejlődésű vagy krónikus beteg gyermek a családban)*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

Kovács Ágnes (2019) : *Beszédépítő 1. - beszédészlelést és beszédértést fejlesztő program középső csoportos óvodások számára kép és hanganyaggal*. Játékliget Kiadó, Budapest

Kovács Ágnes (2020): *Beszédépítő 2. - beszédészlelést és beszédértést fejlesztő program nagycsoportos óvodások számára kép és hanganyaggal*. Játékliget Kiadó. Budapest

Imre Angéla, Gósy Mária (2007): *Beszédpercepciós fejlesztő modulok*, Nikol KKT, Budapest

Illyés Sándor (2000, szerk.): *Gyógypedagógiai alapismeretek*, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest

Kálmán Zsófia - Könczei György (2002): *Taigetostól az esélyegyenlőségig*, Osiris Kiadó, Budapest

Dr. Kolozsváry Judit (2002): *Más gyermek, más szülő, más pedagógus*. Okker Kiadó, Budapest

Dr. Bakonyi Anna (2014): *Különleges bánásmód a különleges gyermekekkel*. ppt

Dr. Bakonyi Anna (2005): *Az óvodák új „feladata”, az integráció.* Óvodai nevelés- 58. 4., p112-114.

Dr. Bakonyi Anna (2011): *Esélyteremtés a befogadó szemlélet tükrében.* Óvodai nevelés – 64. 1., p 25-27.

Dr. Bakonyi Anna (2008): *Inkluzív pedagógia.* Óvodai nevelés – 61. 3., p 108-111.

Hoffmann Mária Rita (2014): *Inklúzió! Fogalom? Szemlélet?* Új Pedagógiai Szemle – 2014/11-12, Budapest

Csányi Yvonne (szerk.) (1995): *A hallássérült gyermekek integrált nevelése.* BGGYTF, Budapest.

Perlusz Andrea: *A hallássérült gyermekek integrált nevelése-oktatása - Útmutató szakértői bizottságoknak*

Gisela Batliner (2022): *Hallássérült gyermekek játékos fejlesztése.* ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Útmutató a hallássérült tanulók integrált neveléséhez.

Elérési út: <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-hallasserult-tanulok-integralt-nevelesehez.pdf>

Útmutató a mozgáskorlátozott tanulók integrált neveléséhez.

Elérési út:

<https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-mozgaskorlatozott-tanulok-integralt-nevelesehez.pdf>

Útmutató a látássérült tanulók integrált neveléséhez.

Elérési út:

<https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-latasserult-tanulok-integralt-nevelesehez.pdf>

Gyarmathy Éva (2012): *A tehetség – Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása.* ELTE Kiadó, Budapest

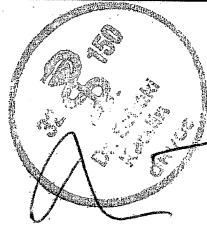

Nagy Jenőné (2012): *Tehetségígéretek gondozásának elmélete és gyakorlata.* Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel sorozat, 6. szám

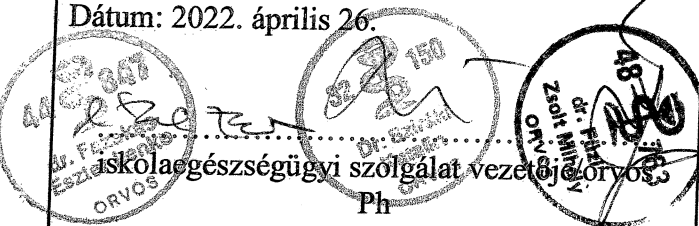
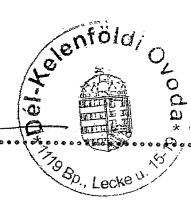
Szvatkó Anna szerk. (2016): *Billenések – Tanulmányok a dinamikus szenzoros integrációs terápia köréből.* Oriold és Társai Kft.

ADHD - Kis lépések. Nagy változások. Kézikönyv óvodapedagógusoknak. Raabe <https://raabe.hu/download/HU-Output1.pdf>

Gyakorlati ötletgyűjtemény – Játékok, eszközök, módszerek. Raabe https://raabe.hu/download/HU-Practical_ideas.pdf

Legitimációs záradék

<p>A Pedagógiai Programot készítette:</p> <p>az óvoda vezetője</p>	<p>Dátum: 2022. április 20.</p> <p><i>Halász Zsolt</i></p> <p>Óvodavezető aláírása</p>
<p>Az óvoda nevelő munkát segítő alkalmazottai az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakról a nevelőtestületi elfogadás előtt <u>tájékoztatást kaptak.</u></p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p><i>Bodroz T. Lilla</i></p> <p>A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében aláírás</p>
<p>A <u>Szülői Szervezet</u> a módosított Pedagógiai Programról magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján a nevelőtestületi elfogadás előtt a <u>tájékoztatást megkapta.</u></p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p><i>Szülői Szervezet</i></p> <p>Szülői Szervezet nevében aláírás</p>
<p>Az óvoda vezetője a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásához <u>beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét</u></p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p><i>Dr. Füst Zoltán</i></p> <p>iskolaegészségügyi szolgálat vezetője/ orvos Ph</p> <p><i>Kölcsei Zoltán</i></p> <p>óvodapszichológus</p>

<p>A nevelőtestület magasabb jogszabályban meghatározottak alapján a helyi egészségfejlesztési programot az iskolaegészségügyi szolgálat <u>közreműködésével készítette el.</u></p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p>iskolaegészségügyi szolgálat vezetője orvos Ph</p>
<p>A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében <u>véleményezte, szakmai javaslatait a Pedagógiai Program elfogadása előtt megtette.</u></p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p><i>Kabov! Dezas Anna</i> szakmai munkaközösség vezető</p>
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület döntési hatáskörében <u>elfogadta.</u></p> <p>Nevelőtestületi határozat: 3 / 2022. (04.26.)</p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p><i>Kimel Horvath Kriszta</i> Nevelőtestület nevében aláírás</p>
<p>A Pedagógiai Programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban meghatározottak alapján <u>jóváhagyta.</u></p> <p>Óvodavezetői határozat: 1 / 2022. (04.26.)</p>	<p>Dátum: 2022. április 26.</p> <p><i>Halászné Bogdány Zsuzsanna</i> Halászné Bogdány Zsuzsanna óvodavezető Ph.</p>

DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA

1119 Budapest, Lecke u. 15-19.

Tel-fax: +36 1 204-1467

delkelenfoldiovoda@gmail.cominfo@delkelenfoldiovi.ujbuda.hu**Intézményvezetői nyilatkozat**

Az intézmény felelős vezetőjeként Halászné Bogdány Zsuzsanna nyilatkozom, hogy a Dél-Kelenföldi Óvoda (székhely: 1119 Budapest, Lecke utca 15-19. sz.) szakmai – pedagógiai működését meghatározó Pedagógiai Program a jogszabályokban megfogalmazott jogok, köteleességek érvényesülésének intézményi helyi gyakorlatát tartalmazó belső szabályzó, melynek rendelkezései érvénybelépésével a fenntartóra, a működtetőre a dokumentum módosításával – 2022. szeptember 1-jei hatályba lépéssel – az óvoda mindenkori költségvetési keretén felül többletkötelezettség nem hárul.

A fenntartó az 52/2016. (III.31.) XI. ÖK határozatában az Önkormányzat mindenkori költségvetése terhére egyetértését adta a Pedagógiai Programban lévő Érzékenyítő program, Biztonságos közlekedési program és az intézményeken átívelő Mozgás Szakmai Centrumunk többletköltségeinek tervezéséhez. Kérem a fenntartó további támogatását és egyetértését az 52/2016. (III.31.) XI. ÖK határozatban rendezett többletköltségek biztosításához.

Budapest, 2022. április 20.

Tisztelettel:

Halászné Bogdány Zsuzsanna
.....
óvodavezető

Nyilatkozat

Szülői Szervezet képviselőjében

A Szülői Szervezet képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Dél-Kelenföldi Óvoda (székhely: 1119 Budapest, Lecke utca 15-19. sz.) szakmai – pedagógiai működését meghatározó Pedagógiai Programban foglaltakkal kapcsolatosan a szülői szervezet magasabb jogszabályban (Nkt. 72. § (5) biztosított jogai alapján a nevelőtestületi elfogadás előtt a tájékoztatást megkapta, véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, a dokumentumról véleményt alkotott.

Budapest, 2022. április 26.

.....

Szülői Szervezet nevében

A SZÜLŐI KÖZÖSSÉG VÉLEMÉNYEZÉSE
A DÉL-KELENFÖLDI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁVAL KAPCSOLATOSAN
2022

A Dél-Kelenföldi Óvoda 2022. évi pedagógiai programjában mindhárom telephelyén nagy szerepet kap továbbra is a játékos, fejlesztő mozgás, egészséges életmódra nevelés, amely a kisgyermek fejlődése szempontjából elengedhetetlen. A szülői közösség számára is rendkívül fontos ez az irány, és ha lehetőség van rá, szeretnénk támogatni ebben az óvodát.

Nagy hangsúlyt kap a gyermekek környezettudatos nevelése, amely valós problémákat vet fel, feladatot ad a mai világnak, és szerencsés, hogy az óvodások, nemcsak a családban, hanem a közösségben is találkoznak ezzel a szemlélettel.

Az érzékenyítő program hosszú évek óta szerepel a programok között, véleményünk szerint az ebben részt vevő gyermekek szociálisan érzékenyebbé, egymással toleránsabbá, elfogadóbbá válnak. Ez aktuálisan igaz az ukrán menekült gyermekek befogadására is.

A Mozgolóda Óvodában nagy hagyománya van az ünneptől ünnepig tartó időszakoknak. Nagyon örülünk annak, hogy mindhárom intézményben az ünnepeket és a népi szokásokat, hagyományokat tartják. Ez egyfajta ütemet, keretet is ad a tanévnek, kapcsolódva az évszakokhoz.

Az óvodai programban szerepel a koronavírus járvány miatti online „óvodai élet” megszervezése is, mely lehetővé tette, hogy a gyermekek ne szakadjanak el teljesen az óvoda világától. Az óvó nénik rendszeresen e-mail és más online felületen tájékoztatták a szülőket, a kicsik részére játékos, az ünnepekhez is kapcsolódó feladatokat, verseket, meséket küldtek. Ez a fajta kapcsolattartás nagyban elősegítette a gyermekek, a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos kapcsolat ápolását.

A szülői közösség ezúton is szeretné megköszönni a lelkiismeretes, támogató, a gyermekek érdekeit teljes mértékben előtérbe helyező pedagógiai munkát, valamint a szülők folyamatos és segítőkész tájékoztatását, építő jellegű javaslataik támogatását!

Budapest, 2022. április 26.

a Szülői Község nevében
Stieberné Katlan Andrea
SZK elnök

Szülői Közösség véleményezése

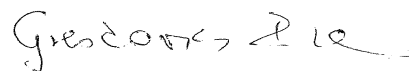
a Dél-Kelenföldi Óvoda 2022-es Pedagógiai Programjával kapcsolatban

Lurkó Óvoda Telephely

A Pedagógiai Programot Szülői Közösségünk megkapta véleményezésre. Örömmel olvastuk, hogy a program nagyon részletesen tartalmazza az óvoda napi működésének bemutatását, amely átgondolt, gyermekközpontú, a testi-szellemi-lelki jóllét elérését célzó napi rutinnal, jól felépített foglalkozástervezéssel és a kultúra, szokások megismertetését célzó ünnepekkel gondoskodik gyermekeink napi ellátásáról és neveléséről, ismereteik bővítéséről és szocializációjukról.

A távlati terveket, mint közlekedésbiztonsági ismeretek bővítése, érzékenyítés, környezeti nevelés (például Madárovei program) mind öröndetesnek tartjuk. Örömmel vettük a Bozsik program keretében elkészült műfüves focipálya átadását, amely lehetővé teszi gyermekeink kültéri testnevelését, illetve az épület külső felújítását is.

Lurkó Óvoda Telephely Szülői munkaközössége nevében

Greskovics Rita

Budapest, 2022. 04. 23.

Szülői közösség véleményezése a Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programjával kapcsolatban

A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programját a Cseperedő Óvoda Szülői Közössége megkapta és véleményezte.

Örömmel látjuk, hogy a program középpontjában a gyermekek fejlődése és nevelése áll. Az óvodai dolgozók biztosítják a gyerekek számára a szabad játékot mind a csoportban, mind az udvari játék során, de az érzelmi, értelmi és anyanyelvi nevelést is előtérbe helyezik a különböző foglalkozások, kezdeményezések által. Nagy hangsúlyt fektet az óvoda a gyermekek mozgásra nevelésére, az egészséges életmódra és a környezetünk megóvására pl. a Boróka Manó feladataival. Fontos eleme még a különböző ünnepek, hagyományok megismertetése a gyerekekkel, valamint a szülők, családok bevonása az óvodai életbe pl. Apák napja, Alapítványi Batyus Bál, Őszi udvartakarítás.

Budapest, 2022.április 25.

Cseperedő telephely Szülői Közössége nevében:

Hajósiné Nagy Zsófia

SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG ÖSSZEGZŐ VÉLEMÉNYE A DÉL –KELENFÖLDI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁRÓL

A dokumentum mindenre kiterjedő, átfogó, rendezett, precíz, pontos.

A Dél- Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programja felépítését tekintve jól követhető, formailag és tartalmilag jól átlátható, igazodik a törvényi változásokhoz, érthető mindenki számára.

Az összefüggő szövegrészek elrendezése és a szöveg tagoltsága könnyebbé teszi a megértést, a tartalmi nyomonkövetést.

Hangsúlyozza család szerepét, mint elsődleges színteret, több helyen is megjelenik a programban (az elején illetve a kapcsolatrendszereknél is). A program része a szülői szemléletformálás is.

Az óvodapedagógus feladatai részletességgel és rendszerezetten kapnak helyet, mellyel irányt mutatnak az új kollégák és a pályakezdők számára is.

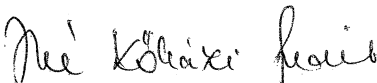
A program alapja a gyermekközpontúság, a gyermekek elfogadása és tisztelete, hangsúlyos benne a szabad játék, a hagyományőrzés és kiemelt fontossággal bír a mozgásfejlesztés. Támogatja az egyéni bánásmódot innovatív pedagógiai törekvésekkel kiegészítve.

Naprakész, mert követi a folyton változó világ és a digitalizáció erősödését.

A három telephely sajátosságaihoz illeszkedve egységes képet ad az intézmény működéséről.

A pedagógiai szakemberek idézetei színesítik, gazdagítják, élvezetessé teszik a program olvasását. Nyelvezete választékos, szakmai szempontból is kifogástalan , mégis érthető mindenki számára. Hangulata tükrözi a három telephely, de egységként működő közösségünk igényes munka iránti elköteleződését.

Budapest, 2022. 04. 27.

Homokiné Kőházi Judit

Závotiné Reisner Anita

Munkaközösség vezetők

Mozgolóda Székhely

Szakmai Munkaközösség összegző véleménye
a
Pedagógiai Programról

A dokumentumot alapos, körültekintő munkával készítették el.

A Dél-Kelenföldi Óvoda Pedagógiai Programja szerkezetileg, illetve formailag jól áttekinthető, mindenki számára érthető. Felépítésében logikai sorrend figyelhető meg, tükrözi intézményünk célkitűzéseit, törekvéseit, sajátosságait.

Az eddigi helyi adottságokon, a korábbi hagyományokon, valamint a fejlesztési törekvéseken túl megjelennek az aktuális, újszerű pedagógiai célok, feladatok (Covid járványüggyel kapcsolatos információk, online kapcsolattartás, -Lásd.1. sz függelék, tennivalók ételallergiai esetén stb.). Ezek alkalmazkodnak az oktatáspolitikai változásához, a társadalom várható fejlődési irányához és a jelenlegi helyzethez.

Nagy hangsúlyt fordít arra, hogy a három telephely egységként, azonos elvek alapján funkcionáljon a saját (évtizedekre visszanyúló) hagyományok megtartásával.

A programban hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, kiemelten jelenik meg a mozgásfejlesztés, a környezettudatos magatartás alakítása, továbbá a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésével, fejlesztésével kapcsolatos koncepciónk.

A pedagógiában/pszichológiában és más társterületeken híres szakemberek egy-egy idézete színessé és unikálissá teszik a Program olvasását.

Budapest, 2022 április 25.

Sárközi Andrásné

munkaközösség vezető

Lurkó Telephely

Pedagógiai Program véleményezése a Cseperedő telephely nevelőtestülete által

A Pedagógiai Program jól átgondolt, alaposan kidolgozott, logikusan felépített egységekből álló dokumentum, mely nagyon tartalmasan, mindenki számára érthetően fogalmazza meg a célokat, feladatokat.

Nyelvezete szakszerű, szakmailag helytálló, olvasmányos.

Maximálisan figyelembe veszi a mindenkori törvényi elvárásokat az intézménnyel szemben, aktualizálva az elmúlt időszak előidézte változásokat. A módosításoknak megfelelően, lásd diabeteszes gyermekek ellátása, vagy óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése járványhelyzet idején, SNI, BTMN gyermekek integrálása átfogó és részletes.

A Pedagógiai Program jól illeszkedik mindennapjaink nevelő munkájához, saját magunkkal és a Fenntartó által támasztott szakmai elvárásokhoz.

A Pedagógiai Program tartalmaival, mely mindhárom telephely egyéni arculatát is megmutatja, egyetértünk, egyöntetűen elfogadjuk.

Budapest, 2022.április 25.

Cseperedő telephely nevelőtestülete nevében:

Varga Katalin

1. számú FÜGGELÉK

Óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése a koronavírus járvány idején, az intézményt érintő teljes vagy részleges Home Office „üzemmód” időszakában.

Az óvodán kívüli otthoni munkavégzés

Célja:

- A munkatársakkal, családokkal, gyermekekkel történő folyamatos kapcsolattartás, ezáltal a szervezeti és az óvodai csoportok kohéziójának megőrzése, a szülői ház támogatása gyermekeik nevelése és fejlesztése során.
- A Home Office kialakított munkarendje szerint az intézmény Pedagógiai Programjára és az éves Munkatervre alapozott feladatok ellátása.

Óvodavezetői feladatok:

Az új munkaforma beindításának előkészítése:

- fenntartóval történő egyeztetés,
- munkatársak eligazítása,
- a vezető-helyettesek aktuális informálása, folyamatos kapcsolattartás,
- szülők tájékoztatása,
- stratégiai és operatív irányítási feladatok ellátása,
- ellenőrzés, értékelés a működési szabályok és értékelési rendszer alapján,
- konstans és identifikálható kommunikációs csatorna(ák) létrehozása és működtetése a különböző digitális platformokon.

Székhelyen és telephelyeken dolgozó vezetőhelyettesi feladatok:

- a minőségelvű működés támogatása,
- folyamatos kapcsolattartás az óvodavezetővel,
- szakmai munkaközösségek, munkacsoportok irányítása, koordinálása,
- aktuális információk továbbítása a kollégák részére.

Az óvodapedagógusi feladatok:

- a családok támogatása az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információ technológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételeivel,
- az óvodapedagógus digitális felelőssége, hogy pedagógiai szemléletét, meggyőződését méltóképpen reprezentálja a virtuális térben,
- tájékozódjon az online normáról, etikáról, törvényes felhasználásról, a digitális etikett, virtuális attitűd, hálózati kommunikáció illemszabályairól – példaértékű elsajátításról tegyen tanúságot,
- felelősségteljesen használja az internet kínálta lehetőségeket és tartsa tiszteletben mások személyiségét,
- online tevékenységével tartsa be az online közösségek szokásait, szabályait, kellőképpen mérlegelve, hogy pedagógusként és magánemberként milyen nyomot hagy az online térben tevékenykedése és nézetei kinyilvánításával,
- a szülőkkal, gyermekekkel való biztonságos kapcsolattartási formák kialakítása a bizalmas információk átadása céljából, melyek lehetnek: zárt Facebook csoport, email-es levelezőlista, Lets Meet csoport, telefon, Viber,
- az eseménynaptár alapján haladva az óvodapedagógusok az általuk felkutatott, kipróbált, kiválogatott, tematizált aktuális heti témához kapcsolódó játékos feladatokat, hasznos linkeket, applikációkat, interaktív segédanyagokat, online tartalmakat ajánljanak, juttassanak el a családok részére a 3-7 éves korú gyermekek otthoni fejlesztésének megsegítésére az azzal kapcsolatos cél- és feladatrendszernek megfelelően, lehetőleg minden műveltségi területen,
- az ajánlott tevékenység megvalósításáról való szülői visszajelzések alapján a gyermek aktivitásának, érdeklődésének, fejlődésének nyomon követése, rögzítése,
- a családokkal való kapcsolattartás során felmerülő probléma (életvezetési, mentális, nevelési, egyéb...), amennyiben meghaladja az óvodapedagógus kompetenciáját – biztosítsa a kapcsolattartási elérhetőséget a szülők számára a megfelelő szakemberhez, eljáráshoz szolgáltatáshoz,
- a külső szakemberekkel a szakmai együttműködés megerősítése, fenntartása, kooperatív munkára törekvés (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, óvodapszichológus). Információnyújtás, közvetítés, tanácsadás, delegálás, intézkedések.

A távmunka beindítása - szervezési keretek:

- **Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakításának lehetőségei a rugalmas, de hatékony időgazdálkodásra törekedve:**

8:00 – 12:00 óra között (4 óra időtartam):

- Nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődési állapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése stb.).
- Elsősorban ebben az időszakban kerüljön sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására.
- Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal.

15:00 – 17:00 óra között (2 óra időtartam):

- Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás.
- Elsősorban ebben az időszakban kerüljön sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődési állapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.

A kötött munkaidő további időtartamában (2 óra):

- egészségvédelem,
- mentálhigiénés töltékezés,
- szakmai töltékezés.